

T.C.
ADALET BAKANLIĞI

2024-2028
STRATEJİK PLANI

İÇİNDEKİLER

BAKAN MESAJI.....	4
ÜST YÖNETİCİNİN SUNUŞU	6
BİR BAKIŞTA STRATEJİK PLAN.....	7
AMAÇ VE HEDEFLER	8
TEMEL PERFORMANS GÖSTERGELERİ	9
STRATEJİK PLAN HAZIRLIK SÜRECİ	9
DURUM ANALİZİ.....	12
1. KURUMSAL TARİHÇE.....	12
2. 2019-2023 DÖNEMİ STRATEJİK PLANININ DEĞERLENDİRİLMESİ	16
3. MEVZUAT ANALİZİ.....	25
4. ÜST POLİTİKA BELGELERİNİN ANALİZİ	30
5. PROGRAM-ALT PROGRAM ANALİZİ.....	34
6. FAALİYET ALANI/HİZMET LİSTESİ.....	37
7. PAYDAŞ ANALİZİ	39
8. KURULUŞ İÇİ ANALİZ	44
9. PESTLE ANALİZİ	46
10. GZFT ANALİZİ	48
11. TESPİTLER VE İHTİYAÇLAR	49
GELECEĞE BAKIŞ	53
AMAÇ VE HEDEFLER	53
HEDEFLERDEN SORUMLU VE İŞBİRLİĞİ YAPILACAK BİRİMLER.....	66
HEDEF KARTLARI.....	67
MALİYETLENDİRME	142
İZLEME VE DEĞERLENDİRME	145

BAKAN MESAJI

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilmesiyle birlikte kamu yönetimi, vatandaş merkeze alan, bürokrasi ve kırtasiyecilikten uzak, etkin ve hızlı işleyen yeni bir yapıya dönüşmüştür. Vatandaş odaklı hizmeti ve memnuniyeti esas alan bu anlayış, kamu görevlilerince de benimsenerek kamusal hizmetlerin başarıyla sunulmasında en önemli motivasyon kaynağı olmuştur. Yeni hükümet sisteminin uygulamaya konulduğu andan bugüne kadar geçen zaman içerisinde geçiş dönemi başarıyla yönetilerek, kamunun teşkilat yapısı sistemle uyumlu hale getirilmiştir.

Kamuda nitelikli bir hizmet sunulması ve bu sayede yararlanıcıların memnuniyetinin daima yüksek tutulabilmesi, uzun vadeli bir bakış açısıyla sistemli çalışmanın önünü açan Plan, Program ve Strateji Belgeleri aracılığıyla mümkün olabilmektedir.

Kamu kurumlarınca hazırlanan ve hizmetin sunumuna ilişkin yol haritalarını belirleyen belgelerin diğer politika belgeleri ile uyumlu olması, başarılı bir şekilde uygulanabilmeleri için en önemli zorunluluklar arasındadır. Bu doğrultuda ve ulusal düzeydeki kalkınma planları ile diğer üst politika belgeleri çerçevesinde hazırlanmakta olan stratejik planlar; planlama ve uygulama sürecinin etkinliğini artırmakta, kamu kaynaklarının yerinde ve verimli bir şekilde kullanılmasına çok önemli katkılar sunmaktadır. Ayrıca stratejik planlarla, güçlü bir kurumsal yapının oluşturulması ve uzun vadeli stratejik yönetim anlayışının yerleşmesi sağlanmaktadır.

Adalet sistemine ve yargı reformuna ilişkin çalışmalar da bu bütüncül yaklaşımla sürdürülmektedir. Bu anlayışla Bakanlığımızca hazırlanan ve üst politika belgeleri olan Yargı Reformu Stratejisi ve İnsan Hakları Eylem Planları sadece Bakanlığımızın çalışmalarını değil diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca belge kapsamında yürütülen çalışmaların da çerçevesini belirleyen metinlerdir.

Bu belgelerden yargının yol haritası niteliğinde olan Yargı Reformu Strateji Belgesi ilk olarak 2009 yılında hazırlanarak kamuoyuna açıklanmış, 2015 ve 2019 yıllarında güncellenmiştir. İnsan haklarının standartlarını daha da yükseltmek amacıyla temel politika belgesi olarak ilk kez 2014 yılında hazırlanan İnsan Hakları Eylem Planı ise 2021 yılında güncellenerek kamuoyuna açıklanmıştır. Bugün itibarıyla her iki belgede yer alan faaliyetlerin önemli bir kısmı hayata geçirilmiştir.

Bakanlığımızın görev ve yetkilerine ilişkin konuları içeren diğer politika belgesi ise 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gereğince hazırlanan Bakanlık Stratejik Planı'dır. 2019-2023 yılları arasındaki dönemi kapsayacak şekilde hazırlanan 3. Stratejik Plan'ın uygulama dönemi sona ermiş olup, Plan'ın yenilenmesine yönelik hazırlık çalışmaları belgeler arasında uyum sağlanması amacıyla Yargı Reformu Strateji Belgesi ve İnsan Hakları Eylem Planı'nın hazırlık çalışmalarıyla birlikte yürütülmüştür.

Stratejik Plan'ın hazırlık sürecinde önceki uygulama dönemine ilişkin izleme ve değerlendirme raporları yanında; uygulama ve mevzuat analizleriyle birlikte katılımcı bir anlayışla paydaşlarımızla gerçekleştirdiğimiz anket, toplantı, yazılı görüş, çalışma ziyaretleri gibi metotlardan azami ölçüde istifade edilmiştir. Plan'da yer verilen amaç, hedef ve stratejiler belirlenirken On İkinci Kalkınma Planı'nda öngörülen politika ve tedbirlere uyumluluk da mümkün olan en üst seviyede sağlanmıştır.

Yeni Plan’da daha nitelikli bir adalet hizmeti sunulmasını sağlayacak mahiyette olmak üzere; hukukun üstünlüğü, adil yargılanma hakkı, insan haklarına duyarlılık, adalete kolay erişim, etkinlik ve verimlilik, makul sürede yargılanma hakkı, alternatif çözüm yöntemleri, hizmet memnuniyeti, kurumsal kapasitenin artırılması şeklinde stratejik kavramlar belirlenerek bu doğrultuda birçok hedef ve stratejiye yer verilmiştir.

Ayrıca önceki dönemlerde sistemin işleyişine çok önemli katkılar sağlayan ve ileride daha fazla katkı sağlayacağı değerlendirilen bilişim altyapısının güçlendirilmesi ve adalet hizmetlerinin sunumunda teknolojinin sağladığı imkânlardan en üst düzeyde faydalanılması amaçlanmış olup, yeni Plan’da buna ilişkin birçok amaç ve hedef belirlenmiştir.

Tüm çalışmalarımız adalet sistemine olan güven ve memnuniyeti arzu edilen seviyeye yükseltmek içindir. Bu gereklilikten hareketle 2024-2028 yıllarını kapsayacak Bakanlığımız Stratejik Planı’nın vizyonunu *“Hukukun üstünlüğünü esas alan, gecikmeyen ve öngörülebilir bir adalet sistemi”* olarak belirledik.

Adalet hizmetlerinden duyulan memnuniyeti olabildiğince artırmak amacıyla bugüne değin yürüttüğümüz başarılı çalışmalar, önümüzdeki dönemde de paydaşlarımızın etkin katılımının sağlanması suretiyle aynı heyecanla devam ettirilecektir.

2024-2028 yılları arasındaki dönemde uygulanacak olan Bakanlığımız Stratejik Planı’nda yer alan amaç ve hedeflerin büyük bir başarıyla hayata geçirileceği inancıyla, Plan’ın hazırlanmasında katkı sağlayan herkese teşekkür ederim.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

ÜST YÖNETİCİNİN SUNUŞU

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gereğince kamu idareleri tarafından hazırlanan stratejik planlar; kalkınma planları, yıllık programlar, orta vadeli programlar gibi plan ve belgelerle belirlenen hedef, amaç ve faaliyetlerle uyumlu olacak şekilde geleceğe ilişkin misyon ve vizyon ile stratejik amaçları ve ölçülebilir hedefleri saptayan en önemli belgelerdendir.

Kamu idarelerinin orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini, performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemler ile mali kaynak ihtiyaçlarını gösteren bu belgeler sayesinde kamu kaynaklarının doğru ve verimli bir şekilde kullanılması daha da olanaklı hale gelmektedir.

Stratejik planların yukarıda belirtilen fonksiyonu dışında ayrıca; üst politika belgeleri ile bütçeler arasında bağ kurulmasını sağlamak gibi önemli bir fonksiyonu daha bulunmaktadır. Stratejik planlar ile diğer üst politika belgeleri arasında bağ kurulmasını sağlayan en önemli enstrümanlar alt program hedef ve performans göstergeleri ile plan çerçevesinde belirlenen stratejilerdir.

Sunulan hizmetler stratejik planlarda öngörülen hedef ve amaçlar doğrultusunda yürütülmekte ve bu doğrultuda hizmetin daha kaliteli bir şekilde sunulması sağlanmaktadır. Dönem içerisinde izleme ve buna bağlı değerlendirme raporları hazırlanarak her yılın sonunda elde edilen sonuçlar, faaliyet raporları aracılığıyla kamuoyuna duyurulmaktadır.

Geçtiğimiz dönemde olduğu gibi önümüzdeki dönemde de, adalet hizmetlerinin kalitesini daha da artırmaya yönelik çalışmalarımız aynı istek ve kararlılıkla devam ettirilecektir.

BİR BAKIŞTA STRATEJİK PLAN

VİZYON

Hukukun üstünlüğünü esas alan, gecikmeyen ve öngörülebilir bir adalet sistemi

MİSYON

Hukukun üstünlüğü, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı ile insan haklarını esas alarak, adalet hizmetlerinin adil, hızlı ve etkili bir şekilde sunulmasını sağlayacak politikaları geliştirmek ve uygulamaktır.

TEMEL DEĞERLER

- Yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığına saygı
- İnsan hak ve özgürlüklerine saygı
- Hukuki güvenlik
- Ehliyet ve liyakate bağlılık
- Halkın beklentilerine duyarlılık
- Çalışanlarına güven ve saygı
- Şeffaflık ve hukuki öngörülebilirlik
- Yeniliğe ve teknolojik gelişmelere açıklık

YENİ PLANDA ÖNE ÇIKAN STRATEJİK KAVRAMLAR

- Hukukun üstünlüğü
- Adil yargılanma hakkı
- Makul sürede yargılanma hakkı
- İnsan haklarına duyarlılık
- Adalete kolay erişim
- Etkinlik ve verimlilik
- Alternatif çözüm yöntemleri
- Hizmet memnuniyeti
- Kurumsal kapasitenin artırılması

AMAÇ VE HEDEFLER

AMAÇLAR	HEDEF SAYISI
AMAÇ-1 Adalet Teşkilatının Kurumsal Kapasitesinin Geliştirilmesi	10
AMAÇ-2 Adalet Hizmetlerinin Performans ve Verimliliğinin Artırılması	6
AMAÇ-3 Adil Yargılanma Hakkı Çerçevesinde Ceza Adaleti Sisteminin Etkinliğinin Artırılması	7
AMAÇ-4 Hukuk ve İdari Yargılama Süreçlerinin Sadeleştirilmesi ve Etkinliğinin Artırılması	4
AMAÇ-5 İnsan Haklarının ve Savunma Hakkının Güçlendirilmesi	2
AMAÇ-6 Adalete Erişimin Kolaylaştırılması ve Adalet Hizmetlerinden Memnuniyetin Artırılması	5
TOPLAM	34

TEMEL PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Temel Performans Göstergeleri

Performans göstergeleri, stratejik planlarda yer alan hedeflerin yerine getirilmesinde ulaşılan sonuçları ölçmek için kullanılan araçlardır. Planın başarılı olup olmadığı, bu göstergelere dayalı olarak değerlendirilmektedir.

Belirlenen performans göstergeleri, Stratejik Plan'ın başarısının ölçülmesinde temel olacaktır. Bu performans göstergeleri, Stratejik Plan'ın son uygulanma yılıyla önceki Plan'ın son uygulama yılı verilerinin karşılaştırılması suretiyle değerlendirilecektir.

Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	Temel Performans Göstergeleri	Plan Dönemi Sonu Hedeflenen Değer (2028)
186.978	Hâkim, savcı ve personel sayısında bir önceki yıla göre artış oranı	238.634
3.190	İstinaf mahkemeleri hâkim savcı sayısındaki artış oranı	4.800
7.339	Adli ve idari yargı ilk derece mahkeme sayısı	7.839
%86	Yargıda hedef süreye uyulma oranı	%88
335.130	Uzlaşma ile sonuçlanan dosya sayısı	360.000
520.287	Arabuluculuk müessesesine başvurularak olumlu sonuçlanan dosya sayısı	1.046.000

STRATEJİK PLAN HAZIRLIK SÜRECİ

Adalet Bakanlığının Dördüncü Stratejik Plan'ı; önceki stratejik planların uygulanma durumu, adalet alanında ülke içerisinde ve uluslararası alanda yaşanan gelişmeler, akademik dünyanın bilgi birikiminin ve paydaş görüşlerinin dikkate alınması suretiyle hazırlanmıştır.

Faaliyet alanına ilişkin istatistiklerin geniş bir bakış açısıyla değerlendirilmesi, çalışmalara yön vermiştir. Uluslararası kuruluşların adalet alanına ilişkin değerlendirmeleri ise planlama çalışmalarına derinlik kazandırmıştır.

Adalet alanına ilişkin temel politika belgesi, Avrupa Birliği'ne üyelik müzakereleri çerçevesinde hazırlanan ve uygulanan Yargı Reformu Stratejisi'dir. Adalet alanına ilişkin diğer kurumları da kapsayan geniş reform öngörülerini bu Belge'de de yer almaktadır.

Dördüncü Stratejik Plan'ın hazırlık çalışmaları, politika belgeleri arasındaki uyumun sağlanması için Yargı Reformu Stratejisi'nin yenileme çalışmalarıyla birlikte yürütülmüştür.

İç Genelge ve Hazırlık Programı

Stratejik planlama çalışmalarının bir hazırlık programı çerçevesinde Bakanlık tüm kademedeki görev alan çalışanlarının katılımıyla yürütülmesinin sağlanması, öncelikle sürecin başladığı konusunda bilgilendirilmelerini gerektirmektedir.

Bu nedenle stratejik planlama çalışmalarının başladığına dair, farkındalığı oluşturacak açıklıkta genel duyuru ve ayrıntılı bir hazırlık programı hazırlanmıştır.

Genel duyuruda stratejik planlama çalışmalarını yürütmek için oluşturulan Bakanlık Strateji Geliştirme Kurulu, Bakanlık Stratejik Planlama Ekibi ve Birim Stratejik Planlama Ekiplerine yer verilmiştir.

Bakanlık Stratejik Planlama Ekibi'nin toplantıları neticesinde ulaşılan sonuçlar Adalet Bakanı başkanlığında, Bakan Yardımcıları ve birim amirlerinin katılımıyla oluşan Strateji Geliştirme Kurulunun toplantılarında değerlendirilmiştir.

Araştırma, İnceleme ve Eğitim Çalışmaları

Stratejik yönetim ve planlama ile ilgili olarak öncelikle bu konulardaki bilgi kapasitesinin artırılması yoluna gidilmiştir. Stratejik yönetim ve planlama ile ilgili birçok alanda ulusal ve uluslararası literatür taranmış ve kaynak tedariki yoluna gidilmiştir.

Diğer yandan adalet hizmetlerinin kendine özgü yapısı gözetilerek, yargı reformuna ilişkin ulusal/uluslararası çalışmalar incelenmiştir.

Adalet Hizmetlerine İlişkin Diğer Ülke Stratejik Plan Çalışmalarının İncelenmesi

Stratejik planlama alanında, gelişim gösteren ülkelerin adalet bakanlıkları ile yüksek mahkemelerinin stratejik planları ve bunlara yönelik yayınlar incelenmiştir.

Müzakere ve Çalışma Ziyaretleri

Stratejik plan hazırlık sürecinde düzenlenen çalışma ve programlarda Bakanlığımızın durum analizinin yapılması, iç ve dış paydaşlarının misyon, vizyon, ilkeler/temel değerler ile stratejik amaç ve hedeflerinin belirlenmesine çalışılmıştır. Bu çalışmalardan Bakanlık Stratejik Plan Ekibi'nce her aşamada yararlanılmıştır.

Bu kapsamda gerçekleştirilen faaliyetler:

1. Önceki dönem izleme ve değerlendirme raporları gözetilerek yeni dönem hazırlıklarına başlanılmıştır.
2. Üst politika belgeleri analiz edilerek hazırlanacak planın; On İkinci Kalkınma Planı, orta vadeli program ve diğer belgelerle uyumlu olması için gerekli çalışmalar yapılmıştır.

3. Yüksek yargı mensuplarıyla bir “*Yargı Zirvesi*” toplantısı gerçekleştirilmiştir.
4. Geniş katılım ve geniş temsil ilkeleri gözetilerek iç ve dış paydaş anketleri hazırlanmış ve sonuçlar, ayrıntılarıyla ele alınarak raporlar oluşturulmuştur.
5. Hâkimler ve Savcılar Kurulu ile yüksek mahkemelerden yazılı görüşler alınmış ve toplantılar yapılmıştır.
6. Türkiye Barolar Birliği’nden ve tüm barolardan yazılı görüş istenmiş alınan görüşler çalışma kapsamında ele alınmıştır.
7. Hukuk Politikaları Kurulu ile toplantı yapılarak görüşleri alınmıştır.
8. Hukuk fakültelerinden, Yükseköğretim Kurulundan, Türkiye Noterler Birliğinden, Türkiye İnsan Hakları Eşitlik Kurumundan, Kişisel Verileri Koruma Kurumundan ve Kamu Denetçiliği Kurumundan yazılı görüşler alınmıştır.
9. Türkiye Adalet Akademisinin görüşleri alınmıştır.
10. Yurt dışında görev yapmakta olan adalet müşavirlerimizden başta iyi uygulama örnekleri olmak üzere görev yapılan ülke uygulamalarına ilişkin görüş ve bilgi temin edilmiştir.
11. Yüksek yargı ve ilk derecede görev yapan yargı mensupları ile toplantılar yapılmış ayrıca yazılı görüşleri alınmıştır.
12. Ulusal ve uluslararası literatür taranmıştır.
13. Çalışmalarda değerlendirilmek üzere 2053 vizyonu hazırlık çalışmaları kapsamında “2053’e Doğru Adalet Vizyonu Toplantıları” yapılmıştır.

Anket Çalışmaları

Plan hazırlık sürecinde tüm paydaşlardan anket çalışmaları aracılığıyla da görüşler alınmıştır. Bu anket çalışmaları Bakanlığımız ve yargı çalışanları, barolar yanında Bakanlığımız dışındaki diğer bakanlıkların çalışanlarına ve üniversitelere yönelik olarak yapılmıştır. Böylelikle diğer paydaşların da görüş ve önerilerinin alındığı çok geniş kapsamlı bir anket hazırlık çalışması yürütülmüştür.

Ülke genelinde vatandaşların görüşlerinin alınması için yargıya güven ve hizmetlerden memnuniyet konusunda yapılan anket çalışmalarının sonuçları hazırlık kapsamında ele alınmak üzere TÜİK’ten alınmış ve sonuçlar çalışmaya yansıtılmıştır.

Tüm hâkim, savcı ve adalet personelinin görüşlerinin alınabilmesi için UYAP üzerinden form oluşturulmuş ve gelen görüşler değerlendirilmiştir.

Yazılı Görüş Talepleri

Hâkimler ve Savcılar Kuruluna, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına, ilk derece ve istinaf mahkemelerine, Yükseköğretim Kuruluna, Türkiye Barolar Birliği ve tüm barolara, Türkiye Noterler Birliğine, hukuk fakültelerine, adalet müşavirliklerine, Kişisel Verileri Koruma Kurumuna, Türkiye Adalet Akademisine, Kamu Denetçiliği Kurumuna ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlara resmi yazı gönderilerek görüş ve önerileri alınmıştır.

Birim Katkıları

Stratejik Plan'da yer alacak amaç-hedeflerin gerçekçi yöntemlerle tespitinin yapılması amacıyla, Plan'da yer almasını gerekli gördükleri konularda, Bakanlığın tüm birimlerinin görüş ve önerileri alınmıştır.

Birimlerden gelen cevaplar, birim temsilcileri ile yapılan görüşmeler ve ilgili temel politika belgeleri dikkate alınarak, Stratejik Plan Ekibi'nde tartışılmak suretiyle amaç-hedef çalışmasına yönelik taslak hazırlanmıştır.

Stratejik Planlama Ekibi ve Strateji Geliştirme Kurulu Çalışmaları

Stratejik planlama organizasyon yapısının unsurları olan “Bakanlık Stratejik Planlama Ekibi” ve “Strateji Geliştirme Kurulu” süreç içerisinde, yönetmelik ve kılavuz çerçevesinde çalışmalar yürütmüştür.

DURUM ANALİZİ

1. KURUMSAL TARİHÇE

1879 tarihli Nizamname ile Adliye Nezareti'nin teşkilat yapısı oluşturulmuştur. Bu Nizamname'ye göre kurulan idari birimler şunlardı: Adliye Müsteşarlığı, Adliye Mektupçuluğu, Havale Müdürlüğü, Umûr-ı Cezaiyye Müdürlüğü, Umûr-ı Hukukiyye Müdürlüğü, Sicill-i Memurin Müdürlüğü, Mezahip Müdürlüğü, Evrak Müdürlüğü ve Muhasebe Müdürlüğü.

Adliye Nezareti'nin bu birimlerine, 1911 tarihli İkinci Teşkilat Nizamnamesi ile İhsaiyyât ve Müdevvenât-ı Kanuniyye Müdürlüğü ilave edildi. Ayrıca Adliye Nezareti'nde yabancı hukukçular da müşavir olarak görev yapmaya başladılar. Bu birimlerin dışında ayrıca önemli görevler ifa eden komisyonlar da bulunmaktaydı. Bunlardan; Encümen-i İntihab-ı Memurin-i Adliye, bazı hâkimlerin seçimini yapmaktaydı ve adliye nazırı, müsteşar, temyiz mahkemesi veya istinaf mahkemesi reisleri ile temyiz mahkemesi dairelerinden birer üyeden oluşmaktaydı. Diğer bir komisyon olan Adliye İntihab Komisyonu ise darsaadet bidayet mahkemesi reis-i evvelinin başkanlığında bidayet mahkemesi azalarından seçilen beş kişiden oluşmakta ve mahkemelerde çalışan personelin seçimine ilişkin işlemleri yapmaktaydı.

Adliye nazırının başkanlığında; müsteşar, temyiz mahkemesi reisi, başmüddei umumi ve temyiz mahkemesi dairelerinden gelen üyelere oluşan İslahat-ı Adliye Komisyonu ise reform çalışmalarını değerlendirmektedir. Ayrıca Adliye Nezareti'nin adeta bir danışma organı olan Encümen-i Adliye ise Temyiz Mahkemesi ile istinaf mahkemesi reisleri ile azalarından oluşmaktadır.

Adalet teşkilatına ilişkin önemli yeniliklerden biri de adliye müfettişliği, müdde-i umumilik (savcılık) ve mukavelat muharrirliğinin (noterlik) oluşturulmasıdır. Bu düzenlemeler 1879 yılında gerçekleştirilen “Adli İslahat Programı” çerçevesinde ve 1879 tarihli Teşkilat-ı

Mehâkim Kanunu ile gerçekleştirilmiştir. Avukatlık kurumu ise 1875'te sistemimize dâhil olmuştur.

Adliye ve Mezahip Nezareti, 1911 yılında çıkarılan Nizamname'de aldığı şekil ile Cumhuriyet dönemine intikal etmiştir. 1917 yılında yapılan düzenleme ile Adliye Nezareti güçlendirilmiştir. Buna göre, kazaskerlik ve evkaf mahkemeleri ile bütün şer'iyeye mahkemeleri Adliye Nezareti'ne bağlanmış ve Temyiz Mahkemesi'nde şer'iyeye adıyla yeni bir daire kurulmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşundan hemen sonra çıkartılan 3 Mayıs 1920 tarih ve 3 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İcra Vekillerinin Suret-i İntihabına Dair Kanun'un 1'inci maddesi ile Adliye ve Mezahip Vekâleti adıyla bugünkü Bakanlığın temeli atılmıştır. Bakanlık, ilk yıllarda Adliye Vekâleti veya Umur-i Adliye olarak anılmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından aynı dönem içerisinde 7 Haziran 1920 tarihinde kabul edilen 4 sayılı Kanun ile merkezi Sivas'ta olmak üzere bugünkü Yargıtay'ın Cumhuriyet tarihindeki ilk şekli olan Temyiz Heyeti oluşturulmuştur. İstanbul'daki Temyiz Mahkemesi'nde bulunan dosyalar ise 1922'de Sivas'taki Yüksek Mahkeme'ye gönderilmiştir. Sivas'taki Temyiz Heyeti 14.11.1923 tarih ve 371 sayılı Kanun'la Eskişehir'e nakledilerek Mahkeme-i Temyiz adını almıştır. 1868 yılında açılan ve Şurâ-yı Devlet'in (Danıştay) faaliyeti 1922'de bütün kuruluşların TBMM Hükümeti idaresine geçmesiyle sona ermiş ve Danıştay 1925'te yeniden kurularak bağımsız bir mahkeme niteliğiyle 1927 tarihinden itibaren çalışmaya başlamıştır.

20.01.1337 (1921) tarih ve 85 sayılı Teşkilatı Esasiye Kanunu'nda Adalet Bakanlığı ve yargıya ilişkin özel bir hüküm bulunmamaktadır. Zira bu dönemde Kurtuluş Savaşı halen devam ettiği için devlete ait tüm yetkiler Meclis tarafından kullanılmaktaydı. 1924 Anayasası, bütün devlet faaliyetlerini Meclis'in yetkisi dâhilinde kabul etmekle birlikte, bağımsız bir adliye olmadıkça kanunların uygulanamayacağını dikkate alarak, adliye işini bağımsız mahkemelere vermiştir. 1924 Anayasası'nın bu düzenlemeleri 1961 ve 1982 Anayasalarında da muhafaza edilmiştir.

Yargı bağımsızlığı açısından 1924 Anayasası'nda olduğu şekliyle sadece mahkemelerin Meclis denetimi dışında tutulmaları yeterli olmamıştır. Bu amaçla hazırlanan 1926 tarihli Hâkimler Kanunu hâkimlerin atama, nakil ve terfileriyle ilgili önemli düzenlemeler içermektedir. Söz konusu Kanun ile belirtilen işlerin yüksek hâkimlerin katılımıyla oluşturulan kurullar eliyle yürütülmesi sistemi benimsenmiştir.

Osmanlı Dönemi'nden intikal eden Mezahip Müdürlüğü ise Lozan Antlaşması'ndan sonra 08.04.1924 tarihinde kaldırılmıştır. Bu aşamada "08.04.1924 tarih ve 469 sayılı "Mehâkimi Şer'iyenin İlgasına ve Mehâkim Teşkilatına Ait Ahkamı Muadil Kanunu"nu belirtmekte yarar vardır. 12 maddeden ibaret bu Kanun ile Şer'iyeye Mahkemeleri ilga edilmiş ve Bakanlığın teşkilat yapısında da önemli bir değişiklik yapılmıştır.

1929 yılında yürürlüğe giren 1452 sayılı Devlet Memurları Maaşatının Tevhid ve Teadülüne Dair Kanun'la Bakanlık teşkilatında yeni ihtiyaçları karşılayacak birimler oluşturulmuştur. Bu çerçevede olmak üzere daha önce İçişleri Bakanlığına bağlı olan Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Adalet Bakanlığı bünyesine katılmıştır.

1939 yılında, Başbakanlığa bağlı olan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Adalet Bakanlığına bağlanmış ise de daha sonra ayrılmıştır. Aynı yıl içerisinde, İstanbul'da kurulu bulunan Adli

Tıp Kurumu Adalet Bakanlığına bağlanmış; Bakanlığın merkez teşkilatında Müsteşarlık, Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü, Ceza İşleri Genel Müdürlüğü, Zat İşleri Genel Müdürlüğü, Özel Kalem Müdürlüğü, Yayımlar Müdürlüğü, Levazım Müdürlüğü, Evrak Müdürlüğü ve Komisyonlar ile Adli Tıp Kurumu oluşturulmuştur.

TBMM'nin açılmasından itibaren Adliye Vekâleti olarak anılan Bakanlığın adı, 1945 yılında Adalet Bakanlığı olmuştur. Türkiye Barolar Birliği ise 7 Temmuz 1969 tarihinde yürürlüğe giren 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ile kurulmuştur.

Tüm idari davalar 1982 yılına kadar ilk derece ve yüksek mahkeme olarak Danıştayda görülmekteyken 1982 yılında kabul edilen 2576 sayılı Bölge İdare, İdare ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun ile bugünkü sistem oluşturulmuştur.

Askeri yargı organları mahkeme olarak ilk kez 1837 tarihli Kanunname ile düzenlenmiştir. Bu Kanunname ile öngörülen, tek dereceli bir askeri yargı sistemidir. İlk derece mahkemelerince verilen kararları incelemek üzere, 1914 yılında 233 sayılı geçici kanunla, Divan-ı Temyiz-i Askeri adıyla bir temyiz mahkemesi kurulmuştur. 1930 yılında kabul edilen 1631 sayılı Askeri Muhakeme Usulü Kanunu ile divanı harpler kaldırılarak askeri mahkemeler kurulmuştur. 1922 yılında ise 237 sayılı kanunla Askeri Temyiz Mahkemesi kurulmuştur. Askeri Yargıtay 1961 ve 1982 Anayasalarında yüksek yargı organları içerisinde yerini almıştır. Askeri idari uyuşmazlıklara ise 1938 tarihli Kanun ile Askeri Yargıtay, daha sonra da 1953 tarihli Kanun ile Danıştay bakmıştır. Bu uyuşmazlıkları ilk derece ve yüksek mahkeme olarak çözmekle görevli Askeri Yüksek İdare Mahkemesi 1971 yılında 1488 sayılı Kanun ile 1961 Anayasası'nın 140'ıncı maddesinde yapılan değişiklikle kurulmuştur.

Adli, idari ve askeri yargı organları arasında görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlenmek üzere görevli Uyuşmazlık Mahkemesi ise ilk kez 1945 yılında 4787 sayılı Kanun'la kurulmuş olup, 1961 ve 1982 Anayasalarında yüksek mahkeme olarak yer almıştır.

Anayasa Mahkemesi 1961 Anayasası ile kurulmuştur. Anayasa Mahkemesinin kuruluşu, görev ve yetkileri, yargılama ve çalışma usulü ile kararlarının niteliği 1961 Anayasası'nın 145 ila 152'nci maddelerinde düzenlenmiş, buna bağlı olarak Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında 44 sayılı Kanun, 1962 yılında kabul edilmiştir. 1961 Anayasası'nda 1971 Anayasası ile yapılan değişiklikle, kanun hükmünde kararname şekli ve esas bakımından, anayasa değişikliklerini ise Anayasa'da gösterilen şekil şartları bakımından denetleme görevi verilerek Anayasa Mahkemesinin görev alanı belirgin hale getirilmiştir. 1982 Anayasası, Anayasa Mahkemesini 146 ila 153'üncü maddelerinde düzenlemiştir. 1982 Anayasası döneminde Anayasa Mahkemesine ilişkin ilk kanuni düzenleme, 1983 yılında 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile yapılmıştır. Anayasa Mahkemesine ilişkin olarak ayrıca 2010 ve 2017 anayasa değişikliklerinde yeni düzenlemeler yapılmıştır.

1924 Anayasası'nda yargının bağımsızlık ve tarafsızlığını sağlamak üzere bir yargı kuruluna yer verilmemişken 1926 yılında 766 ve 2556 sayılı Kanunlarla bu husus düzenlenmiştir. 1961 Anayasası ile dünyada ilk örneklerinden biri olan Yüksek Hâkimler Kurulu, 1962 yılında kabul edilen 45 sayılı Kanun ile Yüksek Savcılar Kurulu kurulmuştur. Yüksek Savcılar Kurulu 1971 Anayasa değişikliği ile anayasal statüye kavuşmuştur. 1982 Anayasası ile Yüksek Hâkimler

Kurulu ile Yüksek Savcılar Kurulu tek çatı altında birleştirilmiş ve Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu oluşturulmuştur. Kurul'un yapısına ilişkin köklü değişiklikler ise 2010 ve 2017 yıllarında gerçekleştirilen Anayasa değişiklikleriyle olmuştur. 2017 yılında ayrıca askeri yargıya ilişkin de önemli değişiklikler gerçekleştirilmiş bu kapsamda Askeri Yargıtay, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi ve askeri mahkemeler kaldırılmıştır.

1984 yılında kabul edilen 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'la Adalet Bakanlığı bugünkü halini almıştır.

Birimlerden; Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı (Teknik İşler Dairesi Başkanlığı olarak) 1992 yılında, Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü (Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü ile Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü şeklinde iki ayrı birim olarak) ve Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü (Daire Başkanlığı olarak) 2001 yılında, Strateji Geliştirme Başkanlığı ve İç Denetim Birimi 2006 yılında yapılan Kanun değişiklikleriyle kurulmuştur.

Bakanlık bünyesinde İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı, İcra İşleri Dairesi Başkanlığı, Arabuluculuk Daire Başkanlığı, Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, Bilirkişilik Daire Başkanlığı, Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı, Avrupa Birliği Proje Uygulamaları Dairesi Başkanlığı, İnsan Hakları Tazminat Komisyonu, bilirkişilik bölge kurulları, icra daireleri başkanlıkları ve yurt dışı teşkilatının kurulması ise teşkilatta son yıllarda yapılan önemli değişikliklerden olmuştur.

Adalet Bakanlığı'nın teşkilat yapısı 2018 yılında çıkartılan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4, 27, 34, 59 ve 63 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile de son halini almıştır.

02.05.2019 tarihli 34 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kamu tüzel kişiliğini haiz, bilimsel, idari ve mali özerkliği olan, özel bütçeli, Adalet Bakanlığı ile ilgili ve merkezi Ankara'da bulunan Türkiye Adalet Akademisi yeniden kurulmuştur.

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu ile Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Bakanlığın ilişkili kuruluşları olarak belirlenmiştir.

Adli Tıp Kurumu ve Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu, bağlı kuruluş olarak faaliyetlerini sürdürmüştür.

2. 2019-2023 DÖNEMİ STRATEJİK PLANI'NIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Plan'da yer alan ve mahiyeti itibariyle süreklilik arz eden amaç ve hedeflerle, henüz çalışmalarını tamamlanamayanlar farklı ifade şekilleriyle yeni dönem Stratejik Planı'na alınmıştır. Plan döneminde gelişme kaydedilen temel alanlar aşağıda ifade edilmiştir.

Bakanlık Teşkilatı

Birinci Stratejik Plan döneminde Bakanlıkta Arabuluculuk Daire Başkanlığı, İnsan Hakları Daire Başkanlığı, Mağdur Hakları Daire Başkanlığı, Avrupa Birliği Proje Uygulamaları Dairesi Başkanlığı ve İnsan Hakları Tazminat Komisyonu oluşturulmuştur.

İkinci Stratejik Plan döneminde ise Bakanlık bünyesinde Birlikçilik Daire Başkanlığı ve Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı oluşturulmuştur. Bu dönemde ayrıca Bakanlığımızın yurt dışı teşkilatı kurulmuştur.

Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulu bulunan İnsan Hakları Daire Başkanlığı ise müstakil bir birim haline getirilmiş ve güçlendirilmiştir.

Gelişme yaşanan bir diğer alan ise personel eğitim merkezleri olmuştur. Ankara ve Rize Personel Eğitim Merkezleri bu dönemde faaliyete geçirilmiştir.

Üçüncü Stratejik Plan döneminde Bakanlığımız bünyesinde 10 Haziran 2020 tarihli ve 63 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile ana hizmet birimi olarak Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı kurulmuştur.

Bakanlığımızın yurt dışı teşkilatı bu dönemde daha da güçlendirilmiştir.

Ayrıca adliyelerde görev yapan personelin eğitimi için personel eğitim merkezlerinin sayısının artırılmasına devam edilmiş ve Yozgat Cemil Çiçek Eğitim Merkezi bu dönemde faaliyete geçirilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne uygun şekilde Bakanlığımızın teşkilat yapısında etkinlik ve verimliliğin daha da artırılmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

Mahkemeler Teşkilatı

2019-2023 Stratejik Plan döneminde ilk derece mahkemelerinin sayıları artırılmış, adli ve idari yargıda istinaf mahkemeleri faaliyete geçirilmiştir.

5235 sayılı Kanun ile 2004 yılında kanuni altyapısı tamamlanan bölge adliye mahkemeleri 20 Temmuz 2016 tarihinde 7 yerde faaliyete geçmiştir. Adli yargı istinaf mahkemelerinin sayısı 2017 yılında 9'a, 2018 yılında 11'e, 2019 yılında 15'e ve 2022 yılında ise 18'e (Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Denizli, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kayseri, Konya, Malatya, Sakarya, Samsun, Tekirdağ, Trabzon, Van) çıkartılmıştır. Anılan Plan döneminde 7 ayrı mahalde bölge adliye mahkemesi kurulmuştur. Bunlardan 2022 yılında kurulan Denizli, Malatya ve Tekirdağ bölge adliye mahkemeleri önümüzdeki plan döneminde faaliyete geçirilecektir. 2023 yılı itibariyle bölge adliye mahkemelerinde 218 ceza, 238 hukuk dairesi bulunmaktadır.

İdari yargıda istinaf yolu ise 2014 yılında 6545 sayılı Kanun ile sistemimize dâhil olmuştur. Halen 9 yerde (Adana, Ankara, Bursa, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Konya, Samsun) bölge idare mahkemesi faaliyettedir. Plan döneminde Adana ve Bursa olmak üzere 2 ayrı mahalde bölge idare mahkemesi kurulmuştur. İdari yargı istinaf mahkemelerinde 64 idare ve 26 vergi dairesi bulunmaktadır.

Plan döneminde mahkeme sayısında da artış sağlanmıştır. 2018 yılında adli yargıda mahkeme sayısı 6.301 iken bu sayı 2023 yılında 7.118 olmuştur. İdari yargıda ise 195 olan mahkeme sayısı 221 olmuştur.

İnsan Kaynakları ve Eğitim

2018 yılında hâkim ve savcı sayısı 19.429 iken 2023 yılı Kasım ayı itibariyle bu sayı 23.797 olmuştur.

Hâkim ve savcı sayısının iş yüküyle orantılı olmasının sağlanması için çalışmalar bu plan döneminde de sürdürülecektir.

Adalet hizmetlerinde görev yapan personel sayısında da önemli oranda artış sağlanmıştır. Adalet teşkilatında görev yapan toplam personel sayısı 2018 yılında 123.175 iken bu sayı 2023 yılı Kasım ayı itibariyle 163.181 olmuştur.

Adliyelerde görev yapan personelin eğitimi için eğitim merkezlerinin kurulmasına ilişkin düzenleme 2014 yılında kanunlaşmıştır. Eğitim merkezleri 2015-2019 Stratejik Planı Dönemi'nde Ankara ve Rize'de faaliyete geçmiş, 2019-2023 Stratejik Planı Dönemi'nde ise Yozgat Cemil Çiçek Personel Eğitim Merkezi faaliyete geçmiştir.

Fiziki ve Teknik Altyapı

2019-2023 Stratejik Planı Dönemi'nde; UYAP bilişim sisteminin diğer kurumlarla bütünleşmesinin yanı sıra, yararlanıcılara yönelik adalete erişimi güçlendiren birçok uygulama geliştirilmiştir. Özellikle kolluk birimleri ile sağlanan entegrasyonun daha da gelişmesi bu alanda gerçekleşen en kapsamlı gelişmelerden olmuştur.

UYAP kapsamında geliştirilen Avukat Portal, Vatandaş Portal ve Kurum Portal Bilgi Sistemi aracılığıyla; avukatlara, vatandaşlara, kamu kurum/kuruluşları ile şirket yetkililerine sistem üzerinden yargı hizmetlerinin sunulması sağlanmıştır.

Avukatlara sunulan hizmet çeşitliliğini artırmak ve yargılama işlemlerini daha rahat takip edebilmelerini sağlamak amacıyla hazırlanan CELSE (Mobil Avukat Bilgi Sistemi) uygulaması daha iyi hizmet verebilmek adına geliştirilmeye devam edilmiştir.

Avukatların, ofislerinden güvenli bir şekilde taraf oldukları hukuk mahkemelerindeki duruşmalarına katılmalarını sağlamak için e-Duruşma sistemi hayata geçirilmiştir.

e-Adalet Vatandaş Mobil Uygulaması ile vatandaşlar mobil cihazlarında yer alan uygulama aracılığıyla tarafı oldukları dosyalara ilişkin bilgileri takip edebilme olanağına kavuşturulmuştur.

Bakanlığın teknik altyapı hizmetlerinin güçlendirilmesi çalışmaları üzerinde de önemle durulmaktadır. Zaman içerisinde buna yönelik olarak yapılan çalışmalar sonrasında yargı sistemimiz, gelişmiş ülkelere örnek olacak bir bilişim altyapısına sahip olmuştur. Avrupa Adaletin Etkinliği Komisyonu (CEPEJ) 2022 yılı raporunda, bilgi teknolojilerinin kullanım oranında Ülkemizin 49 ülke arasında 4. sırada yer aldığı görülmektedir.

Adli sicil kaydı olan/olmayan vatandaşların e-Devlet üzerinden İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, Felemenkçe, Danca, Portekizce, Arapça, Rusça, Çince, Arnavutça, Bulgarca, Japonca, Korece, Letonca, Makedonca, Rumence, Slovakça, Boşnakça, Hırvatça, Sırpça, Moğolca, Kazakça, Özbekçe, Kırgızca, Tacikçe, Türkmençe, Bengalce, Çekçe, Bahasa Endonezya, Fince, Hintçe, İbranice, İsveççe, Lehçe, Karadağca, Macarca, Malayca, Yunanca, İspanyolca dillerinde olmak üzere, toplam 40 yabancı dilde adli sicil kaydı alabilmeleri sağlanmıştır. Ayrıca yurt dışında bulunan elçilik ve konsolosluklarımızda “Konsolosluk.Net” üzerinden bu dillerde adli sicil belgesi verilmeye başlanmıştır. Böylelikle özellikle yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın işleri kolaylaştırılmıştır.

Elektronik tebligat sisteminin uygulamaya girdiği 01.01.2019 tarihi ile 29.11.2023 tarihi arasında toplam 182.318.707 adet tebligat elektronik olarak yapılmıştır. Ayrıca elektronik tebligatta kâğıt kullanımına gerek kalmadığı için doğanın ve yeşilin korunmasına katkı sunularak, 108.480 yetişkin ağaca tekabül eden 6.381 ton kâğıt israfının önüne geçilmiş ve toplamda 5.268.763.517 TL tasarruf sağlanmıştır.

Ayrıca adalet hizmetlerinde performans ve verimliliğin artırılması amacıyla ‘yapay zekâ ve uzman sistem’ uygulamalarının kullanılmasına yönelik çalışmalara devam edilmiş, kullanılan bilişim sistemleri günümüz teknolojilerine uyumlu olacak şekilde kullanıcı dostu uygulamalarla yenilenmiştir.

2003 yılı öncesine kadar adalet hizmetlerinin verildiği kapalı alan miktarı, toplam 569.059 metrekareyken, yapımı tamamlanarak hizmete açılan 283 yeni hizmet binası ile birlikte (toplam 366) kapalı alan miktarı 5.759.577 metrekareye ulaşmış olup, çalışması devam edenlerin tamamlanması ile birlikte bu miktar 6.000.000 metrekareyi geçecektir.

Ceza İnfaz Sistemi

Bu Plan döneminde standartlara uymayan kurumların kapatılması ve modern ceza infaz kurumlarının inşasına devam edilmiştir. Bu dönemde kapatılan ceza infaz kurumu sayısı 90’dır.

Ceza infaz kurumlarımızın insan kaynakları kapasitesinde önemli gelişmeler yaşanmıştır. Ceza infaz kurumu personel sayısı, 2018 yılında 60.046 iken 2023 yılı Kasım ayı itibariyle 77.419 olmuştur.

İnfaz alanında uluslararası gelişmeler de yakından takip edilerek bu kapsamda Avrupa Denetimli Serbestlik Birliği (CEP), Avrupa Cezaevleri ve İslah Hizmetleri Kuruluşu (EUROPRIS), Uluslararası İslah ve Ceza İnfaz Kurumları Derneği (ICPA), Avrupa İnfaz Sistemleri Personeli Eğitim Ağı’na (EPTA) üye olunmuş ve aktif katılım sağlanmıştır.

Şüpheli, sanık ve hükümlülerin toplum içinde izlenmesinde, gözetiminde ve denetiminde elektronik izleme sisteminin (elektronik kelepçe) kullanımının bu Plan döneminde de yaygınlaştırılmasına devam edilmiştir.

İcra ve İflas Sistemi

Bu alana ilişkin yürütülen en önemli çalışma, aynı mahalde birden fazla icra dairesi uygulamasının terk edilerek tek bir icra dairesi kurulması ve icra hizmetlerinin uzmanlaşmış alt bürolar eliyle yürütülmesi amacıyla tasarlanan “yeni icra dairesi modeli”nin yaygınlaştırılması olmuştur. Bu kapsamda 2023 yılı itibarıyla 86 mahalde yeni icra dairesi modeli faaliyete geçirilmiştir.

Üçüncü Stratejik Plan döneminde 7343 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un 2’nci maddesi kapsamında 15 mahalde İcra Dairesi Başkanlıkları kurularak faaliyete geçirilmiştir.

30.11.2021 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan 7343 Sayılı Kanun’la getirilen düzenlemeler doğrultusunda icra harç ve masrafları azaltılmış, sicile kayıtlı malların kıymet takdirine ilişkin esaslar yeniden belirlenmiş, borçluya haczedilen malını rızaya dayalı olarak satma imkânı sağlanmıştır.

Aynı Kanun’la haczolunan malın satışının, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi’ne entegre elektronik satış portalında açık artırma suretiyle yapılması olanaklı kılınmıştır. Ayrıca konuya mahsus yönetmelik de Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir ve bu dönemde icra dairelerinin insan kaynakları kapasitesi ve fiziki altyapısı daha da geliştirilmiştir.

5 Nisan 2023 tarihinde yayımlanan 7445 Sayılı Kanun’la İcra ve İflas Kanunu’nda değişiklik yapılarak yeni bir tasfiye usulü belirlenmiştir.

Sanal icra dairesi kapsamında; Merkezi Takip Sistemi (MTS) hayata geçirilmiş ve birçok mahalde uygulanacak şekilde yaygınlaştırılmıştır.

Mevzuat Altyapısı

Üçüncü stratejik plan döneminde mevzuatımızda hak ve özgürlüklerin daha etkin korunması, adalete erişimin kolaylaştırılması ve makul sürede yargılanma hakkının temini amacıyla önemli birçok düzenleme yapılmıştır.

Adalet hizmetlerinin yürütülmesinde ifade ve toplanma özgürlüğünü ilgilendiren yargı kararlarına karşı kanun yolu güvencesi artırılarak, 7188 Sayılı Kanun’la temyiz edilemeyecek kararlar kapsamında olsa bile; hakaret, suç işlemeye tahrik, suç ve suçluyu övme, halkı askerlikten soğutma ve daha birçok suç türü yönünden bölge adliye mahkemeleri ceza dairelerince verilen kararlara karşı ayrıca Yargıtay nezdinde temyiz kanun yoluna başvuru imkânı getirilmiştir.

Azami tutukluluk süresine ilişkin hükümler, soruşturma ve kovuşturma aşamaları için ayrı ayrı düzenlenmiş, henüz iddianamenin tanzim edilmediği süreçte yaşanan uzun tutukluluk halinin ortadan kaldırılması amacıyla soruşturma aşaması için ayrı bir azami tutukluluk süresi belirlenerek, bu sürelerin aşılması halinde tutukluluğun yasa gereği sona erdirilmesi

sağlanmıştır. Ayrıca tutukluluk sürelerinin fiili işlediği sırada on beş yaşını doldurmamış çocuklar hakkında yarı oranında, on sekiz yaşını doldurmamış çocuklar hakkında dörtte üç oranında uygulanması sağlanmıştır.

Hukuk mesleklerinin niteliğinin artırılması amacıyla “Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı” getirilerek, yalnızca ÖSYM tarafından yapılacak sınavdan yeterli puan alanların; avukatlık stajına başvurabilmeleri, hâkim-savcı yardımcılığı ve noterlik için ise ayrıca mahsus sınava girebilmeleri sağlanmıştır.

Aynı Kanun’la “Seri Muhakeme Usulü” getirilerek, bazı suçlar için Cumhuriyet savcısının teklifini şüpheli ve avukatının kabul etmesi şartıyla; Cumhuriyet savcısının, kanunda öngörülen cezadan yarı oranında indirim uygulamak suretiyle yaptırım belirleyebileceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır. Bunun yanında asliye ceza mahkemelerinin görev alanına giren ve üst sınırı iki yıla kadar olan suçlar için uygulanabilecek olan “basit yargılama usulü” getirilmiştir.

7242 sayılı Kanun’la infaz sisteminin iyileştirme ve topluma yeniden kazandırma işlevi insan odaklı bir anlayışla güçlendirilmiştir.

7251 sayılı Kanun’la özel hukuk alanında sadeleştirici ve hızlandırıcı yenilikler hayata geçirilmiştir.

İdari yargılama usulünün sadeleştirilmesi ve etkinliğinin artırılması amacıyla 7331 sayılı Kanun yürürlüğe konulmuş ve idari yargı mercilerince verilen nihai kararların gerekçesiyle birlikte en geç 30 gün içinde yazılmasına yönelik düzenleme yapılmıştır.

Hak ve özgürlüklere ilişkin standartları yükseltmek üzere katalog halinde belirtilen suçların işlendiği hususunda tutuklama nedeninin var sayılabilmesi için somut delillere dayanan kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı şartı getirilmiştir.

Buna ek olarak mesai saatleri dışında yakalanan kişilerin belirlenen tarihte yargı mercii önünde hazır bulunmayı taahhüt etmesi durumunda serbest bırakılması imkânı getirilmiştir.

Kadına karşı şiddetin önlenmesi amacıyla TCK’da kasten öldürme, kasten yaralama, eziyet ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarına ilişkin nitelikli haller arasına failin söz konusu fiilleri boşandığı eşine karşı işlemesi hali de eklenmiştir.

7343 sayılı Kanun’la çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması icra müdürlüklerinin görevi olmaktan çıkartılarak, çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına yönelik düzenleme yapılmıştır. Böylelikle çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulması görevi Adalet Bakanlığı Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığına bağlı olan adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerine verilmiştir.

Yine aynı Kanun’la borçluya, haczedilen malını satma hakkı tanınmıştır.

7413 sayılı Kanun’la hâkim ve savcılık mesleğine hazırlık döneminin daha etkin geçirilmesi, diğer yandan hâkim ve savcılara yargısal faaliyetlerinde destek imkânlarının artırılması amacıyla Türk yargı sistemine hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesi kazandırılmıştır.

7445 sayılı Kanun'la muhafazasına gerek kalmayan malların tasfiyesine ilişkin düzenleme yapılarak üzerindeki haciz kalktığı halde yediemin depolarında bulunan malların daha etkin bir şekilde tasfiyesi sağlanmıştır.

Arabulucuya başvurunun dava şartı haline getirilmesi kapsamında kira ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıklar (ilamsız icra yoluyla tahliye hariç) ortaklığın giderilmesine ilişkin uyuşmazlıklar, kat mülkiyetinden kaynaklanan uyuşmazlık ve komşu hakkı ile ilgili uyuşmazlıklar dava şartı olarak arabuluculuk kapsamına alınmıştır. Ayrıca ticari davalar ve iş sözleşmesinden kaynaklanan uyuşmazlıklar bakımından itirazın iptali, menfi tespit ve istirdat davalarının zorunlu arabuluculuk kapsamında olduğu açıkça düzenlenmiştir.

Kanun değişiklikleri ile hayata geçirilen yenilikler yanında idari nitelikteki çalışmalar ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile de önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Bu kapsamda olmak üzere örneğin; hâkim ve savcıların terfilerinde esas alınmak üzere performans esaslı izleme sisteminin oluşturulması, yargıda hedef süre uygulamasının geliştirilerek yaygınlaştırılması, elektronik tebligat uygulamasının geliştirilmesi, Adli Tıp Kurumu'nun kapasitesinin artırılması, Adalet Bakanlığı yurt dışı teşkilatının güçlendirilmesi, adli yardım sisteminin daha da güçlendirilmesi gibi idari faaliyetler de yürütülmüştür.

Adalete Erişim ve Adli Yardım

Plan döneminde adalete erişim alanında önemli adımlar atılmıştır. Bu kapsamda Plan döneminde adli yardıma ayrılan bütçe düzenli biçimde artış göstermiştir. 2019 yılında adli yardıma ayrılan bütçe 452.586.894 TL iken 2023 yılında 1.279.766.000 TL olmuştur.

Ayrıca 7445 sayılı Kanun'la adli yardım hizmetleri için barolara aktarılan mali kaynak artırılmıştır.

Adalete etkin erişim için adli yardım sisteminin güçlendirilmesi hedefi kapsamında maddi durumu elverişli olmayan kişilerin, adli yardıma başvuru usulünün kolaylaştırılması amacıyla standart başvuru formu oluşturulmuş ve e-Devlet üzerinden erişime açılmıştır. Ayrıca adli yardıma e-Devlet üzerinden başvuru imkânı getirilmesi hususunda çalışmalar tamamlanmış olup UYAP Vatandaş Portal üzerinden başvuru imkânı da sağlanmıştır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı olarak hizmet vermekte olan Sosyal Yardım Bilgi Sistemi'nden, adli yardım talebinde bulunan vatandaşların mal varlığı durumlarının sorgulanabilmesi amacıyla önemli çalışmalar yürütülmüştür. Bakanlığımız ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı arasında 26.05.2022 tarihinde protokol imzalanmıştır.

Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri

Plan döneminde arabuluculuk uygulaması konusunda önemli mesafe kaydedilmiştir.

2020 yılında 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun'da yapılan değişiklikle, tüketici mahkemelerine açılacak olan tüketici uyuşmazlıklarına ilişkin davalarda arabuluculuk dava şartı haline getirilmiştir.

2023 yılında yürürlüğe konulan 7445 sayılı Kanun'la; kira, komşuluk, kat mülkiyetinden kaynaklanan uyuşmazlıklar ile ortaklığın giderilmesine ilişkin uyuşmazlıklarda ve tarımsal

üretim sözleşmesinden doğan uyuşmazlıklarda arabuluculuk, zorunlu dava şartı olarak öngörülmüştür.

Zorunlu arabuluculuk uygulamasında 1 Ocak 2019 tarihinden 27 Eylül 2023 tarihine kadar toplam 2.549.980 dosya açılmış 1.148.505 dosya anlaşma ile sonuçlanırken 1.218.023 dosyada anlaşma sağlanamamıştır. Bu verilerden, zorunlu arabuluculuk uygulamasının mahkemelerin iş yükünü önemli ölçüde azalttığı anlaşılmaktadır. İhtiyari arabuluculuk uygulamasında ise 1 Ocak 2019 yılından 27 Eylül 2023 tarihine kadar toplam 1.748.198 dosya açılmış bu dosyalardan 1.612.584 (%99) dosya anlaşma ile sonuçlandırılmıştır.

Arbuluculukta olduğu gibi uzlaşma da sistemimiz için büyük önem taşımaktadır. 2018 yılında uzlaştırma işlemleri yapılan 131.081 dosyadan 105.404 dosya uzlaşma ile neticelendirilmiş, uzlaşma oranı %80 olmuştur. 2019 yılında müzakere sonucu uzlaşma ile sonuçlanan dosya sayısının 238.905, müzakere sonucu uzlaşma sağlanamayan dosya sayısının ise 45.629 olduğu görülmektedir. 2022 yılında ise müzakere sonucu uzlaşma ile sonuçlanan dosya sayısı 234.294 olurken, müzakere sonucu uzlaşma sağlanamayan dosya sayısı 51.869 olmuştur.

Mağdur Hakları

10 Haziran 2020 tarihli ve 63 sayılı Suç Mağdurlarının Desteklenmesine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile "Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı" ana hizmet birimi olarak kurulmuş, adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerinin yaygınlaştırılması öngörülmüştür.

7343 sayılı Kanun'la çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri tarafından yerine getirilmesi öngörülmüştür.

Geçtiğimiz dönemde ayrıca:

Çocukların taraf olduğu ceza dosyalarına ilişkin kanun yolu incelemelerinin öncelikli olarak gerçekleştirilebilmesi sağlanmıştır.

Çocuklara yönelik tüm adli işlemlerin çocuk dostu usuller uygulanarak yerine getirilmesi amacıyla çocuk ağır ceza mahkemesi, çocuk mahkemesi, Cumhuriyet başsavcılığı çocuk bürosu ve adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerinin bir arada yapılandırılması suretiyle Erzurum'da Çocuk Adalet Merkezi kurulmuş, kurumun daha da yaygınlaştırılması çalışmalarına başlanmıştır.

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında verilen koruyucu ve destekleyici tedbir kararlarının etkinliğinin artırılması ve uygulama birliğinin sağlanması amacıyla çocuk mahkemesi hâkimlerine yönelik olarak toplantılar düzenlenmiştir.

63 sayılı Suç Mağdurlarının Desteklenmesine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında "Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Yönetmeliği" yürürlüğe konulmuştur.

2023 yılı Kasım ayı itibariyle 16 adliyede daha adli görüşme odası (AGO) faaliyete geçirilmiş böylelikle AGO sayısı toplam 168'e çıkartılmıştır.

Bakanlığımız, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ve Türkiye Barolar Birliği (TBB) tarafından yürütülen “Kadına Yönelik Şiddet Mağdurları için Kamu Hizmetlerine Erişimin ve Başvuru Kaynaklarının Geliştirilmesi Projesi” kapsamında ve bunun dışındaki birçok konuda personele yönelik eğitim programları gerçekleştirilmiştir.

Tanıklarla temas halinde olan hizmet sağlayıcılara uygulamalarında yol gösterilmesi, tanıkların haklarına saygılı ve duyarlı bir yaklaşım sergilenmesine destek verilmesi ve hizmet kalitesinin artırılması amacıyla “Tanıklara Yaklaşım Kılavuzu” hazırlanmıştır.

Tanık davetiyelerine eklenen özel karekod (QR) simgesi vasıtasıyla tanıklığa ilişkin bilgilerin yer aldığı broşüre tanıkların QR kod üzerinden erişimi sağlanarak uygulama hayata geçirilmiştir.

Uluslararası İlişkiler

Plan döneminde uluslararası alanda aktif bir politika izlenmesi ilke edinilmiştir. Bakanlığımız tarafından ilk defa 2012 yılında, bir kısım büyükelçilik ve uluslararası kuruluş nezdindeki daimi temsilciliklerde adalet müşaviri görevlendirmesi yapılmıştır. İkinci Stratejik Plan Dönemi’nde ise bu uygulamanın kanuni altyapısı oluşturulmuş ve atamalar gerçekleştirilmiştir.

Hâlihazırda 11 farklı ülkede görev yapan 18 adalet müşavirimiz bulunmaktadır. Adalet müşavirlerimizin 10’u Büyükelçiliklerimiz nezdinde, 8’i ise Daimi Temsilciliklerimiz nezdinde görev yapmaktadır. Görev yapılan Büyükelçiliklerimiz; Berlin, Brüksel, Lahey, Lefkoşa, Londra, Moskova, Paris, Vaşington ve Saraybosna Büyükelçilikleridir. Görev yapılan Daimi Temsilciliklerimiz ise Brüksel, Viyana, Strazburg, New York ve Cenevre’dir. Plan döneminde Lefkoşa ve Saraybosna temsilciliklerimize adalet müşaviri görevlendirilmesi yapılmıştır.

İnsan Hakları

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi İhlallerinin Önlenmesine İlişkin Eylem Planı 2014 yılında hazırlanmıştır. Eylem Planı’nın uygulanması bugüne kadar titizlikle takip edilmiş ve uygulama raporları hazırlanmıştır. Bu Eylem Planı’nın güncellenmesine ilişkin çalışma başlatılmıştır. Çalışmayla AIHM içtihatları da dikkate alınarak yeni bir eylem planı oluşturulması hedeflenmiştir.

Bu hedef kapsamında “Özgür Birey, Güçlü Toplum; Daha Demokratik Bir Türkiye” vizyonu doğrultusunda insan hakları standartlarını yükseltmek amacıyla temel politika belgesi olarak hazırlanan İnsan Hakları Eylem Planı 2 Mart 2021 tarihinde açıklanmıştır. Eylem Planı uygulama süreci 2 yıl olarak planlanmıştır.

Eylem Planı’nın etkin bir şekilde uygulanması ve izlenmesi için “İnsan Hakları Eylem Planı İzleme ve Değerlendirme Kurulu” oluşturulmuş, faaliyetlerin gerçekleşme durumuna ilişkin bir izleme takip sistemi kurulmuştur.

2013 yılında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılmış Bazı Başvuruların Tazminat Ödenmek Suretiyle Çözümüne Dair Kanun ile İnsan Hakları Tazminat Komisyonu kurulmuştur. Komisyon’a ilk olarak makul sürede sonuçlandırılmayan yargılamalar ile mahkeme kararlarının icrasına ilişkin başvuruları inceleme görevi verilmiştir. 2014 yılında kamulaştırma dosyaları ile bir kısım ceza infaz kurumlarındaki ihlal alanlarına ilişkin

başvurular da Komisyon'a verilerek Komisyon'un görev alanı genişletilmiştir. 2016 yılında ise, Komisyon'un görev alanına bir kısım mülkiyet iddiaları ile ilk genişletmede olmayan bir kısım ceza infaz kurumlarındaki ihlal alanları da alınmıştır.

2018 yılında ise İnsan Hakları Tazminat Komisyonu'nun yetkisinin genişletilmesine ilişkin yeni bir yasal düzenleme yapılmıştır. Bu düzenlemeyle yargılamaların makul sürede sonuçlandırılmadığına ve mahkeme kararlarının icrasına ilişkin Anayasa Mahkemesinde derdest olan bireysel başvurular Komisyon'un yetki alanına alınmıştır. 7445 sayılı Kanun ile 9.3.2023 tarihi itibarıyla Anayasa Mahkemesinde derdest olan makul sürede yargılanma hakkı şikâyetleri ile mahkeme kararlarının geç icrası, eksik icrası veya hiç icra edilmemesi şikâyetlerine ilişkin başvuruların, Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Tazminat Komisyonu tarafından incelenmesi öngörülmüştür.

Hedef Süre

Üçüncü Stratejik Plan Dönemi'nde hedef süre uygulamasının güncellenerek iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüştür. Hedef süre uygulamasının başladığı tarihten itibaren 2018 yılının verileri esas alındığında Türkiye genelinde hedef sürelerle uyum oranları Cumhuriyet başsavcılıklarında %74,84, hukuk mahkemelerinde %68,21, ceza mahkemelerinde %66,83, idari yargı mahkemelerinde ise %76,13 olarak gerçekleşmiştir.

Tüm dava ve soruşturma türlerinde hedef sürelerle genel uyum oranı ise 2018 yılı için %69,59 olmuştur. 2022 yılı Türkiye geneli yıllık hedef süre uyumuna bakıldığında bu rakamlar Cumhuriyet başsavcılıklarında %84,29, hukuk mahkemelerinde %87,32, ceza mahkemelerinde %86,95, idari yargı mahkemelerinde ise oran %89,50 olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılı itibarıyla tüm dava ve soruşturma türlerinde hedef sürelerle genel uyum oranı %85,71 olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca Plan Dönemi'nde Adli Tıp Kurumunun kapasitesi güçlendirilmesi hedefi kapsamında Adli Tıp Kurumunda "hedef süre" uygulaması 3 Aralık 2021 tarihinden itibaren hayata geçirilmiştir.

Önümüzdeki dönemde adli ve idari yargı istinaf mahkemelerinde de hedef süre uygulamasına başlanacaktır.

İç Kontrol Sistemi

Bu dönemde İç Kontrol Yönlendirme Kurulu ve Birim İç Kontrol Çalışma Ekipleri oluşturulmuştur. Birimlerin süreç haritalarının belirlenerek iş akış şemalarının modellenmesi ve risk çalışmalarının yapılması amacıyla teorik ve uygulamalı eğitimler verilmiştir.

İç kontrol çalışmalarında görev alan personelin iç kontrol sistemini tanıması ve bu alandaki mevzuatı öğrenmesi amacıyla Şubat 2023 tarihinde "İç Kontrol Mevzuatı" kitapçığı hazırlanmıştır.

İç kontrol standartlarına uyumlu bir iç kontrol sisteminin oluşturulmasını sağlamak amacıyla "Adalet Bakanlığı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı" güncellenerek 22.09.2023 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Önceki Stratejik Planla İlişki ve Yeni Planda Farklılıklar

Önceki Stratejik Plan'da öngörülen ancak salgın, doğal afetler ve benzeri nedenlerle tam anlamıyla hayata geçirilemeyen hedef ve stratejilerin gerekli risk ve ihtiyaç analizleri de yapılmak suretiyle hayata geçirilebilmesi ve ayrıca önceki dönemlerde gerçekleşen başarılı uygulamaların yeni dönemde de devam ettirilebilmesi amacıyla tespit edilen hedef ve stratejilere bu Plan'da da yer verilmiştir.

Uygulama durumunun etkin takibi için kapsam itibariyle yeni Plan öncekine göre daha sonuç odaklı ve yeterli sayıda amaç, hedef ve strateji içerecek şekilde hazırlanmıştır. Yeni dönemin öne çıkan başlıkları arasında yer alan dijitalleşme alanı daha geniş biçimde ele alınmıştır. Yapay zekaya mevcut güncel teknolojilerin bir parçası olarak bu Plan'da yer verilmiştir. Süreç odaklı bir yaklaşımla adalet sisteminde iyileştirmeyi öngören tedbirlere odaklanılmıştır. Önceki stratejik planlarla kaydedilen gelişmeler dikkate alınarak yeni ihtiyaç alanları belirlenmiş ve bunlara da yeni Plan'da yer verilmiştir. Bu anlayışla performans göstergesi sayısı yenilenerek temel performans göstergeleri de revize edilmiştir.

3. MEVZUAT ANALİZİ

Adalet Bakanlığının yetki, görev ve sorumluluklarına ilişkin hükümler başta Anayasa ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi olmak üzere çeşitli düzenlemelerde yer almaktadır. Bakanlığımızın yetki, görev ve sorumluluklarını düzenleyen mevzuatın başta gelenleri şunlardır:

- 1982 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Anayasası
- 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- 2 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- 3 sayılı Üst Kademe Kamu Yöneticileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usullerine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- 27 sayılı Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- 34 sayılı Türkiye Adalet Akademisi Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- 63 sayılı Suç Mağdurlarının Desteklenmesine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu
- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu
- 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
- 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu

- 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu
- 2659 sayılı Adli Tıp Kurumu Kanunu
- 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu
- 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu
- 5402 sayılı Denetimli Serbestlik Hizmetleri Kanunu
- 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun
- 6384 sayılı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılmış Bazı Başvuruların Tazminat Ödenmek Suretiyle Çözümüne Dair Kanun
- 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun
- 4301 sayılı Ceza İnfaz Kurumları İle Tutukevleri İşyurtları Kurumuna İlişkin Bazı Mali Hükümlerin Düzenlenmesi Hakkında Kanun
- 1721 sayılı Hapishane ve Tevkifhanelerin İdaresi Hakkında Kanun
- 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu
- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun
- 1136 sayılı Avukatlık Kanunu
- 1512 sayılı Noterlik Kanunu
- 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu
- 6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu
- 6706 sayılı Cezai Konularda Uluslararası Adli İş Birliği Kanunu
- 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu

Mevzuat analizi kapsamında ayrıntılı çalışma yapılmış olmakla birlikte, yasal yükümlülüklerle aşağıdaki tabloda ana hizmetleri kapsayacak şekilde özet olarak yer verilmiştir.

Tablo 1: Mevzuat Analizi

YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER	DAYANAK	TESPİT VE İHTİYAÇLAR
Hâkimler ve Savcılar Kurulu'nun olumlu görüşünü alarak mahkemeleri açmak ve teşkilatlandırmak.	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Md. 38)	Bölge adliye mahkemelerinin güçlendirilmesi ve ilk derece mahkemelerinin sayısının iş yüküyle orantılı hale getirilmesi ve ihtisaslaşma kapsamında yeni çalışmalar
	5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye	

	Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun	yürütülmesi için insan kaynaklarının niceliğinin artırılması ve altyapı çalışmalarının tamamlanması
	2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun	
Ceza infaz hizmetlerini planlamak ve hizmetlerin yerine getirilmesini sağlamak	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Md. 38, 43)	Ceza infaz kurumlarının fiziki altyapısının geliştirilmesi, ıslah fonksiyonunun güçlendirilmesi ve denetimli serbestlik hizmetlerinin geliştirilmesi için tahsis edilen bütçe imkânları çerçevesinde çalışmaların sürdürülmesi ve ceza infaz hizmetleri sunulurken teknolojik ihtiyaçların karşılanması
	5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun	
	1721 sayılı Hapishane ve Tevkifhanelerin İdaresi Hakkında Kanun	
İcra ve iflas daireleri vasıtasıyla, icra ve iflas işlemlerini yürütmek	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Md. 38, 51)	İcra ve İflas Kanunu'nda hizmetlerin etkinliğinin artırılması, personel sayısının artırılması, hizmetin etkinlik ve verimliliğinin artırılması için yeni bir İcra ve İflas Kanunu hazırlanması ve yeni icra dairesi modelinin yaygınlaştırılması
	2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu	
Adli sicil ve istatistik hizmetlerini yürütmek	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Md. 38, 44)	Adli sicil hizmetlerinde kullanılan bilişim sisteminin güncel teknolojik imkânlar çerçevesinde yenilenmesi, kayıtların silinme şartlarının yeniden belirlenmesi ve üretilen istatistiklerin çeşitlendirilmesi, yapay zekâ uygulamalarının bu alanda da kullanılması
	5352 sayılı Adli Sicil Kanunu	

Adalet hizmetlerine ilişkin konularda, yabancı ülkelerle ilgili işlemleri yerine getirmek	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Md. 38, 45, 58)	İkili ve çok taraflı anlaşma sayısının artırılması ve yurt dışı teşkilatının yaygınlaştırılması, uluslararası alanda yasal yükümlülükler kapsamında toplantılar yapılması
	Uluslararası adli iş birliği anlaşmaları	
	6706 sayılı Cezai Konularda Uluslararası Adli İş Birliği Kanunu	
Bilirkişilik hizmetlerinin yürütülmesini sağlamak	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Md. 38, 41/A)	Yeni bilirkişilik sisteminin kapasite ve etkinliğinin artırılması, bölge kurullarının etkinliğinin artırılması, bilirkişilere yönelik eğitimler verilmesi
	6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu	
Arabuluculuk hizmetlerinin yürütülmesini sağlamak	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Md. 38, 41/A)	Arabuluculukta uzmanlaşmanın geliştirilmesi, arabuluculukla çözülen uyuşmazlık sayısının artırılması
	6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu	
Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin geliştirilmesini ve uygulanmasını sağlamak	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Md. 41, 41/A)	Uzlaşma, ön ödeme, kamu davasının açılmasının ertelenmesi gibi uygulamaların yaygınlaştırılması, özel usuller belirlenmesi
Adalet hizmetleri ile savcılarının idari görevleri yönünden denetimini yapmak	Anayasa (Md. 144)	Denetimlerde performans odaklı yaklaşımın benimsenmesi, denetimin verimli olmasına katkı sağlayacak yeni ölçütler belirlenmesi ve bilişim sistemi üzerinden denetim uygulamalarının artırılması
	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Md. 47)	
	2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu	
Hâkim ve savcı ihtiyaç durumunu belirlemek, hâkim	2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu (Md. 9, 9/A)	Hâkim ve savcı sayısının iş yüküyle orantılı ve uluslararası standartları

ve savcı adaylarının mesleğe alımı işlemlerini yürütmek		yakalayacak biçimde artırılması
Meslek içi eğitim çalışmalarını koordine etmek	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Md. 50, 61)	Personel eğitim merkezlerinin sayısının artırılması ile hizmet içi eğitimlerde zorunlu ve sürekli eğitim anlayışının benimsenmesi, ihtisas alanlarında meslek içi eğitimler verilmesi
Noterliklerin açılması işlemlerini yürütmek	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Md. 41/A)	Noterliklerin sayısının artırılması
	1512 Sayılı Noterlik Kanunu (Md. 3)	
AİHM nezdindeki başvurularla ilgili işlemleri yapmak, ihlallerin kaldırılmasına ilişkin süreçleri takip etmek ve gerekli önlemleri almak	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Md. 49)	Yeni bir İnsan Hakları Eylem Planı'nın hazırlanıp uygulanması
Adalet hizmetlerinin bilişim altyapısını oluşturmak ve geliştirmek	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Md. 46/B)	Entegrasyon sağlanan kurum sayısının artırılması, donanım ve yazılımın güncel teknolojilerin takip edilmesi suretiyle yenilenmesi, güvenlik standartlarının daha da güçlendirilmesi ve yapay zekâ kullanımına daha fazla yer verilmesi
Adalet hizmet binalarını ve kamu konutlarını yapmak	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Md. 52)	Başta Ankara ili olmak üzere yeni hizmet binası yapılmayan yerlerde çalışmalara başlanması, yeni adliye ve kamu konutu binalarının inşası

4. ÜST POLİTİKA BELGELERİNİN ANALİZİ

Adalet sistemine ilişkin reform alanları Kalkınma Planı, Yargı Reformu Stratejisi, Orta Vadeli Program ve Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda yer almaktadır. Yargı Reformu Strateji Belgesi'nin yenilenme çalışmaları bu Stratejik Plan'ın hazırlıklarıyla birlikte yürütülmüştür.

Üst politika belgesi olan mevcut Yargı Reformu Stratejisi'nin uygulama dönemi 2023 yılı sonu itibarıyla bitecektir. Bu belgede ortaya konulan amaçlar:

- Hak ve Özgürlüklerin Korunması ve Geliştirilmesi
- Yargı Bağımsızlığı, Tarafsızlığı ve Şeffaflığının Geliştirilmesi
- İnsan Kaynaklarının Nitelik ve Niceliğinin Artırılması
- Performans ve Verimliliğin Artırılması
- Savunma Hakkının Etkin Kullanımının Sağlanması
- Adalete Erişimin Kolaylaştırılması ve Hizmetlerden Memnuniyetin Artırılması
- Ceza Adaleti Sisteminin Etkinliğinin Artırılması
- Hukuk Yargılaması ile İdari Yargılamanın Sadeleştirilmesi ve Etkinliğinin Artırılması
- Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemlerinin Yaygınlaştırılması

Olarak belirlenmiştir.

2024-2028 yılları arasındaki dönemi kapsayacak Yeni Yargı Reformu Strateji Belgesi'nin hazırlık çalışmaları devam ettiğinden bu Plan'da Orta Vadeli Program ve On İkinci Kalkınma Planı'nın analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 2: Üst Politika Belgeleri Analizi

Üst Politika Belgesi	İlgili Bölüm/Referans	Verilen Görev/İhtiyaçlar
On İkinci Kalkınma Planı	538.4 numaralı Politika Tedbiri	Yargıda ihtisaslaşmanın geliştirilmesi kapsamında hâkim ve savcılar ile bilirkişi ve arabulucuların nitelik ve nicelik açısından geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacak, ihtisas mahkemeleri güçlendirilecektir.
On İkinci Kalkınma Planı	735.4 numaralı Politika Tedbiri	Adli süreçte çocuklara özgü koruma mekanizmaları güçlendirilecek, çocuk dostu mülakat usulleri desteklenecek ve adli görüşme odaları yaygınlaştırılacaktır.
On İkinci Kalkınma Planı	735.6 numaralı Politika Tedbiri	Ebeveynleri ceza ve tutukevinde olan çocukların sorunlarının çözümüne ve iyilik hallerinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

On İkinci Kalkınma Planı	735.7 numaralı Politika Tedbiri	Cezaevinde kalan çocukların bu süreyi etkin ve verimli geçirmeleri ve psikososyal durumlarını geliştirmeleri için eğitim ve faaliyetler düzenlenecek, destekler verilecektir.
On İkinci Kalkınma Planı	735.8 numaralı Politika Tedbiri	Cezaevinde kalan çocukların meslek öğrenmeleri teşvik edilecektir.
On İkinci Kalkınma Planı	738.4 numaralı Politika Tedbiri	"Çocuk İzlem Merkezleri"nin sayıları ve etkinlikleri artırılacaktır.
On İkinci Kalkınma Planı	738.7 numaralı Politika Tedbiri	Adliyelerde çocuklara nitelikli destek sunan Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlükleri yaygınlaştırılacaktır.
On İkinci Kalkınma Planı	913.1 numaralı Politika Tedbiri	Katılımcı bir hazırlık süreciyle yeni bir "Yargı Reformu Stratejisi" ve "İnsan Hakları Eylem Planı" hazırlanacaktır.
On İkinci Kalkınma Planı	913.4 numaralı Politika Tedbiri	Ceza infaz personeline yönelik verilen insan hakları eğitimleri artırılacaktır.
On İkinci Kalkınma Planı	916.1 numaralı Politika Tedbiri	Mevzuatta yer alan adli yardım hükümleri adalete erişimin güçlendirilmesi amacıyla gözden geçirilecektir.
On İkinci Kalkınma Planı	916.2 numaralı Politika Tedbiri	Adalete erişimin güçlendirilmesi amacıyla adli yardım başvurularının değerlendirilmesinde standartlar oluşturulacaktır.
On İkinci Kalkınma Planı	916.3 numaralı Politika Tedbiri	Dava açma ve kanun yoluna başvuru süreleri yeknesak hale getirilecektir.
On İkinci Kalkınma Planı	916.4 numaralı Politika Tedbiri	Adalet hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması için dijital teknolojiler daha fazla kullanılacaktır.
On İkinci Kalkınma Planı	916.5 numaralı Politika Tedbiri	Tüm adalet hizmet binaları engellilerin kolay erişimine uygun hale getirilecektir.
On İkinci Kalkınma Planı	917.2 numaralı Politika Tedbiri	Hukuk mahkemelerinde itiraz usulünün etkinliği artırılacaktır.
On İkinci Kalkınma Planı	917.4 numaralı Politika Tedbiri	Elektronik tebligat yaygınlaştırılacak ve bu konuda vatandaşların farkındalığı artırılacaktır.
On İkinci Kalkınma Planı	917.5 numaralı Politika Tedbiri	Yeni bir icra ve iflas mevzuatı hazırlanarak icra ve iflas sisteminin etkinliği artırılacaktır.

On İkinci Kalkınma Planı	917.6 numaralı Politika Tedbiri	Elektronik dosya sistemi kullanımı artırılacak, icra dairelerindeki derdest fiziki dosyaların tamamının UYAP sistemine aktarılması sağlanacaktır.
On İkinci Kalkınma Planı	917.7 numaralı Politika Tedbiri	Makul sürede yargılanma hakkının daha etkin korunmasına yönelik mahkemeler teşkilatı güçlendirilecektir.
On İkinci Kalkınma Planı	917.8 numaralı Politika Tedbiri	İstinaf mahkemelerinin daire sayıları iş yükü ile orantılı biçimde ve ihtisaslaşmayı sağlayacak şekilde artırılacaktır.
On İkinci Kalkınma Planı	917.10 numaralı Politika Tedbiri	Bilirkişi sisteminin etkinliği artırılacaktır.
On İkinci Kalkınma Planı	918.1 numaralı Politika Tedbiri	Arabuluculuk mevzuatı gözden geçirilerek aksayan yönlerinin çözümüne dair çalışma yapılacaktır.
On İkinci Kalkınma Planı	918.2 numaralı Politika Tedbiri	Ceza uyuşmazlıklarında uzlaştırma konusunda toplumsal farkındalık artırılacaktır.
On İkinci Kalkınma Planı	918.4 numaralı Politika Tedbiri	İhtiyari arabuluculuk uygulamasının etkinliği artırılacaktır.
On İkinci Kalkınma Planı	918.5 numaralı Politika Tedbiri	Soruşturma ve kovuşturma öncesi eleme araçları ile alternatif çözüm yolları geliştirilecektir.
On İkinci Kalkınma Planı	919.1 numaralı Politika Tedbiri	Lekelenmeme hakkının daha etkin korunması için Cumhuriyet savcılarının takdir yetkilerinin genişletilmesine yönelik çalışma yapılacaktır.
On İkinci Kalkınma Planı	919.2 numaralı Politika Tedbiri	Cumhuriyet savcılığı teşkilatında suç tiplerine göre uzmanlaşma sağlanacaktır.
On İkinci Kalkınma Planı	919.3 numaralı Politika Tedbiri	Adli sicil mevzuatı, lekelenmeme hakkı çerçevesinde yeniden düzenlenecektir.
On İkinci Kalkınma Planı	919.4 numaralı Politika Tedbiri	Ceza mevzuatı, suç, yaptırım ve infaz dengesi dikkate alınarak gözden geçirilecektir.
On İkinci Kalkınma Planı	920.1 numaralı Politika Tedbiri	Yapay zekânın getirdiği imkanların dikkate alınması suretiyle karar destek sistemleri güçlendirilecektir.
On İkinci Kalkınma Planı	920.2 numaralı Politika Tedbiri	Yapay zekâ uygulamalarının etik ve hukuki çerçevesi oluşturulacaktır.

On İkinci Kalkınma Planı	921.2 numaralı Politika Tedbiri	Etkili bir öğrenim metodu olarak hukuk klinikleri hukuk fakültelerinde yaygınlaştırılacaktır.
On İkinci Kalkınma Planı	922.1 numaralı Politika Tedbiri	Gelişen teknolojilere bağlı olarak Adli Tıp Kurumunun kapasitesi güçlendirilerek yeni bilim üniteleri ile ihtisas kurulları kurulacaktır.
On İkinci Kalkınma Planı	922.3 numaralı Politika Tedbiri	Adli tıp hizmetlerinde yapay zekânın daha etkin kullanılması sağlanacaktır.
On İkinci Kalkınma Planı	923.1 numaralı Politika Tedbiri	Etki analizi yapılarak ihtisas mahkemelerine ilişkin yeni ihtiyaç alanları belirlenecektir.
On İkinci Kalkınma Planı	923.2 numaralı Politika Tedbiri	Hakim ve savcılarının mesleğin başından itibaren hukuk ve ceza alanında ihtisaslaşmaları sağlanacaktır.
On İkinci Kalkınma Planı	923.3 numaralı Politika Tedbiri	Kadastro mahkemelerinde yargılama usulleri makul sürede yargılanma hakkı çerçevesinde geliştirilecektir.
On İkinci Kalkınma Planı	924.1 numaralı Politika Tedbiri	Avukatların hak, yetki ve sorumluluklarına ilişkin mevzuat hazırlık çalışması yapılacaktır.
Orta Vadeli Program (2024-2026)	İş ve Yatırım Ortamı	Yargıda ihtisaslaşmanın geliştirilmesi kapsamında, hâkim ve savcılarının, bilirkişilerin ve arabulucularının nitelik ve nicelik açısından geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacak, ihtisas mahkemeleri güçlendirilecektir.
Orta Vadeli Program (2024-2026)	İş ve Yatırım Ortamı	Alternatif uyuşmazlık çözüm yollarının etkinliğinin artırılması ve yaygınlaştırılması için çalışmalar yapılacak, gerçek ve tüzel kişiler ile devlet arasındaki uyuşmazlıkları en hızlı ve en az maliyetle çözmek amacıyla idari sulh usulü etkinleştirilecektir.
Orta Vadeli Program (2024-2026)	İş ve Yatırım Ortamı	İcra ve iflas sisteminin etkinliği artırılabilecektir.
Orta Vadeli Program (2024-2026)	İş ve Yatırım Ortamı	Yargılama süreçleri etkinleştirilerek ve tahkim başta olmak üzere alternatif ihtilaf çözme mekanizmaları güçlendirilerek ekonomik karar ve faaliyetlerin hızlandırılması sağlanacaktır.
Orta Vadeli Program (2024-2026)	İş ve Yatırım Ortamı	Kişisel Verilerin Korunması Kanununun Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü (GDPR) başta olmak üzere AB müktesebatına uyum sürecine yönelik çalışmalar tamamlanacaktır.

5. PROGRAM-ALT PROGRAM ANALİZİ

Performans esaslı program bütçe sistemi kapsamında Adalet Bakanlığı'nın sorumluluğunda bulunan programlar “*Hukuk ve Adalet*” ile “*Yönetim ve Destek*” programlarıdır. Bu programlar altında yer alan alt programlar ile alt program hedeflerine ilişkin analize Tablo 3’te yer verilmiştir.

Tablo 3: Program Alt Program Analizi

PROGRAM	ALT PROGRAM/ALT PROGRAM HEDEFİ	TESPİTLER	İHTİYAÇLAR
HUKUK VE ADALET	<p>ADALETE ERIŞİM HİZMETLERİ</p> <p>Alt Program Hedefi: Adalete erişimin kolaylaştırılması ve adalet hizmetlerinden memnuniyetin artırılması</p>	<p>Program kapsamında;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Adli yardım hizmeti için yapılan harcamalar artırılmıştır. 2018 yılında 359.935.162 TL olan adli yardım harcaması 2023 yılı Kasım ayına gelindiğinde yaklaşık %600 artarak 2.116.932.804 TL’ye ulaşmıştır. ▪ Hassas gruplara yönelik faaliyete geçirilen adli görüşme odaları ülke genelinde yaygınlaştırılmıştır. ▪ Adli süreçte mağdurlara ve özellikle kırılgan gruplara yönelik onarıcı adalet ve sosyal hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde suç mağdurlarına yönelik bilgilendirme, yönlendirme, psiko-sosyal destek hizmetlerini sunmak üzere kurulan adli destek müdürlükleri sayısı 2023 yılında 167’ye ulaşmıştır. ▪ Adliyelerde video-konferans yöntemiyle ifade almaya ve duruşma yapmaya imkân tanıyan SEGBİS kurulumu yapılmaya devam edilmiştir. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Adalete erişim imkânları ile adli yardım ödeneklerinin artırılması ▪ Adli görüşme odaları ile adli destek müdürlüklerinin daha da yaygınlaştırılması ▪ SEGBİS altyapısının güçlendirilmesi ve SEGBİS kurulumlarına devam edilmesi
	<p>ADLİ VE İDARİ YARGI</p> <p>Alt Program Hedefi: Adalet sisteminin etkin bir şekilde işleyişini sağlamak</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Yeni adliye binalarının yapımına devam edilmiştir. Adalet hizmet binalarının kapalı alanı 2023 yıl sonu itibarıyla 6.000.000 m²’ye ulaşacaktır. ▪ İhtisas mahkemelerinin yaygınlaştırılması ve yargıda ihtisaslaşmanın geliştirilmesine yönelik çalışmalar kapsamında kurulan ihtisas mahkemelerinin sayısı 2.138’e çıkartılmıştır. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Adli ve idari yargı teşkilatının fiziki ve teknik alt yapısının güçlendirilmesi, ihtiyaç duyulan mahallerde yeni hizmet binası yapılması ▪ İhtisas mahkemelerinin tür ve sayılarının artırılması

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Yeni icra modelinin uygulandığı mahal sayısı 2018 yılında 47 iken 2023 yılı Kasım ayı itibarıyla 86 olmuştur. ▪ Mahkemelere tahsis edilen bütçenin Adalet Bakanlığı bütçesine oranı artırılmıştır. ▪ Adli Tıp ve adli bilimler hizmetleri ülke geneline yaygınlaştırılmış, hizmetlerin mahallinde hızlı, kaliteli ve etkin sunulması amacıyla kurumsal kapasite ve yetkinliği artırılmıştır. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Yeni icra modelinin uygulandığı mahal sayısının artırılması ▪ Mahkemelere tahsis edilen bütçenin daha da artırılması ▪ Adli Tıp Kurumu'nun kurumsal kapasitesinin artırılması
<p>ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YOLLARI</p> <p>Alt Program Hedefi: Alternatif uyuşmazlık çözüm yolu olan uzlaşma ve arabuluculuk sisteminin işlerliğinin arttırılmasını sağlamak</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uzlaşma ve arabuluculuk uygulamalarının yaygınlaştırılması ile uyuşmazlıkların daha kısa sürede ve daha az masrafla neticelendirilmesi sağlanmıştır. ▪ Adliyelerde müstakil uzlaştırma büroları kurulmuştur. ▪ Arabuluculuk ve uzlaştırmanın kapsamı genişletilmiştir. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin kapsamının genişletilmesi, etkinliğinin artırılması
<p>CEZA İNFAZ VE İYİLEŞTİRME</p> <p>Alt Program Hedefi: Cezaların infazı ile hükümlü ve tutukluların yeniden suç işlemesinin önlenmesi ve yükümlülerin topluma intibaklarının sağlanması</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hükümlü ve tutukluların meslek ve sanatlarının geliştirilmesi veya bir meslek ve sanat öğrenmeleri ve bu yolla rehabilite edilmeleri amacıyla ceza infaz kurumlarında meslek edinme programları geliştirerek çalışan hükümlü sayısı artırılmıştır. ▪ Okur-yazar sertifikası olmayan hükümlülere okur-yazarlık eğitimi vermeye devam edilmiştir. ▪ Hükümlü ve tutuklulara yönelik psiko-sosyal destek ve sosyal yaşama yeniden uyum programları geliştirilmesi ile alternatif infaz yöntemleri(denetimli serbestlik, elektronik kelepçe) uygulamalarına devam edilmiştir. ▪ Ceza infaz personeline ceza infaz kurumlarında kalan hassas gruplara yönelik olarak davranış eğitimleri verilmiştir. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ İnfaz sisteminin caydırıcılığını güçlendirmeye yönelik düzenlemeler yapılması ▪ Ceza infaz kurumlarının ve denetimli serbestlik müdürlüklerinin yönetim kapasitesinin geliştirilmesi ▪ Hükümlü ve tutuklular için meslek edindirme programlarının geliştirilmesi ▪ Suça sürüklenen çocukların örgün öğretime devam edebilmesi için ceza infaz kurumlarında kurulan çok programlı liselerin yaygınlaştırılması ▪ Psiko-sosyal yardım servislerinin kapasitesinin güçlendirilmesi
<p>HUKUK VE ADALET ALANINDA ULUSLARARASI İLİŞKİLER</p> <p>Alt Program Hedefi: Uluslararası dış ilişkiler ve</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ülkemiz; Avrupa Konseyi ile Birleşmiş Milletler'in alt kuruluş ve komitelerinden başta OECD (İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı), GRECO (Yolsuzlukla Mücadele Devletler Topluluğu), FATF (Mali Eylem Görev Gücü), 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ İlgili kurumlarla iş birliği halinde uluslararası adli yardımlaşma, adli iş birliğine ilişkin kapasitenin geliştirilmesi

	<p>ulusal fon kapsamında yapılan faaliyetlerin geliştirilmesi</p>	<p>AGİT (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı), Interpol başta olmak üzere birçok kuruluş ve komitenin üyesidir.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ülkemiz her yıl birçok ülkeyle karşılıklı adli yardımlaşma gerçekleştirmektedir. 2023 yılı itibarıyla 56 ülkeyle karşılıklı adli yardımlaşma gerçekleştirilmiştir. 	<ul style="list-style-type: none"> Avrupa Birliği'ne üyelik sürecine ilişkin kurumsal kapasitenin geliştirilmesi
	<p>HUKUK VE MEVZUAT HİZMETLERİ</p> <p>Alt Program Hedefi: Ceza ve hukuk adalet sisteminin etkinliğini arttırmak</p>	<ul style="list-style-type: none"> Yeni bir İnsan Hakları Eylem Planı hazırlanmış uygulama takvimine göre 2023 yılı Nisan ayında sonlanmıştır. 2 yıllık Uygulama Takvimi'nin sonunda Eylem Planı kapsamında gerçekleştirilmesi öngörülen faaliyetlerin önemli bir kısmı hayata geçirilmiştir. Noterliklerin sayısı artırılmış ve nöbetçi noterlik uygulamasına geçilmiştir. 	<ul style="list-style-type: none"> Yeni bir İnsan Hakları Eylem Planı'nın hazırlanması Yargı mensuplarının meslek öncesi ve meslek içi eğitimlerinde insan haklarına yönelik yeni programlarının geliştirilmesi
	<p>MESLEKİ YETKİNLİĞE YÖNELİK EĞİTİM HİZMETLERİ</p> <p>Alt Program Hedefi: Yargı mensubu ve çalışanların yetkinliklerinin artırılması</p>	<ul style="list-style-type: none"> Mesleki niteliğin artırılması amacıyla adalet personeline yönelik eğitim faaliyetleri güçlendirilmiş, zorunlu ve sürekli eğitim anlayışına geçilmiştir. Ayrıca uzaktan eğitim imkânları da aktif bir şekilde kullanılmıştır. 	<ul style="list-style-type: none"> Adalet personeline yönelik hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimin niteliğinin artırılması Eğitim merkezi sayısının artırılması Eğitim merkezlerinin eğitim modüllerinin sayısının artırılması Eğitim alan personel sayısının artırılması
	<p>SEÇİMLERİN GENEL YÖNETİMİ VE DENETİMİ</p> <p>Alt Program Hedefi: Seçimlerin adil, şeffaf, güvenilir ve eşit şartlarda yapılmasını sağlamak</p>	<ul style="list-style-type: none"> 2019 yılı Mahalli İdareler Genel seçiminde oy kullanan seçmen sayısı 44.860.777'dir. 2020-2021 ve 2022 yıllarında seçim yapılmamıştır. 28 Mayıs 2023 tarihinde yapılan Cumhurbaşkanlığı seçiminde oy kullanan seçmen sayısı 54.023.601'dir. 	<ul style="list-style-type: none"> Seçim giderleri
	<p>YARGILAMA HİZMETLERİ</p>	<ul style="list-style-type: none"> Hâkim savcı sayısının iş durumu ile orantılı hale getirilmesi için yapılan çalışmalar sonrasında hedeflenen sayıya yaklaşılmıştır. 	<ul style="list-style-type: none"> Hâkim, savcı ve adalet personeli sayısının iş yüküyle orantılı hale getirilmesi

	Alt Program Hedefi: Adil, güven veren ve etkin bir adalet sistemini sağlamak	<ul style="list-style-type: none"> Hâkim ve savcı başına düşen dosya sayısı ile davaların ortalama görülme süresindeki hedeflere tam olarak ulaşamamıştır. Yargı mensubu sayısının artırılmasına ilişkin hedef ise CEPEJ ortalamasına yaklaşmıştır. 	<ul style="list-style-type: none"> Davaların ortalama görülme sürelerinin kısaltılması
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri		
	Üst Yönetim, İdari ve Mali Hizmetler		

6. FAALİYET ALANI/HİZMET LİSTESİ

Mevzuat analizinin çıktularından faydalanılarak Bakanlığımızın sunduğu temel hizmetler belirlenmiştir.

Tablo 4: Faaliyet Alanı-Ürün/Hizmet Listesi

FAALİYET ALANI	HİZMETLER
Adalet hizmetlerinin etkin, verimli biçimde sunulması	Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı çerçevesinde adalet hizmetlerinin etkin, verimli ve hızlı biçimde sunulması için politikalar geliştirilmesi ve uygulanması
Mahkemeler teşkilatı	Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşünün alınması suretiyle mahkemelerin açılması
Ceza infaz hizmetleri	Ceza infaz kurumlarının açılması ve infaz hizmetlerinin yürütülmesi
İcra ve iflas hizmetleri	İcra ve iflas daireleri vasıtasıyla, icra ve iflas işlemlerinin yürütülmesi
Adli sicil ve istatistik hizmetleri	Adli sicil kayıtlarının tutulması Adalet istatistiklerinin hazırlanması ve kamuoyuna sunulması
Uluslararası hukuk işlemleri	Uluslararası adli yardımlaşma anlaşmalarına ilişkin işlemlerin yürütülmesi Uluslararası tebligat işlemlerinin yapılması

	<p>Hükümlü nakli işlemlerinin yapılması</p> <p>Uluslararası istinabe işlemlerinin yürütülmesi</p> <p>Uluslararası çocuk kaçırmaya ilişkin işlemlerin yürütülmesi</p>
Bilirkişilik hizmetlerinin koordinasyonu	Yargı teşkilatında bilirkişilerin nitelikleri, eğitimi, seçimi ve denetimine ilişkin çalışmaların yürütülmesi
Arabuluculuk hizmetleri	<p>Arabuluculuk uygulamalarının yaygınlaşması için çalışmalar yapılması</p> <p>Arabuluculuk sicilinin tutulması</p> <p>Arabuluculuk eğitiminin koordinasyonu ve sınavının yapılması</p>
Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri	Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin yaygınlaştırılması için çalışmalar yapılması
Meslek içi eğitim	Personelin meslek içi eğitimlerinin yapılması
Noterlik hizmetleri	<p>Noterliklerin açılması</p> <p>Noterlik hizmetlerinin denetlenmesi</p>
AİHM nezdindeki süreçlerin yürütülmesi	<p>AİHM başvurularıyla ilgili işlemlerin yapılması</p> <p>AİHM ihlal kararlarına ilişkin süreçlerin takip edilmesi ve gerekli önlemlerin alınması</p>
Adalet hizmet binaları	Yeni adalet hizmet binası yapılması
Bütçe	Adalet bütçesinin hazırlanması ve uygulanması
Mağdur Haklarının Korunması	<p>Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüklerinin kurulması ve işleyişinin sağlanması</p> <p>Adli görüşme odalarının kurulması ve işleyişinin sağlanması,</p> <p>Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kararlarının yerine getirilmesi</p>

7. PAYDAŞ ANALİZİ

Paydaş analizi kapsamında kullanılan yöntemler; resmi yazıyla görüş alınması, anket, mülakat, çalışma toplantıları ve saha görüşmeleri şeklinde olmuştur.

Bu kapsamda belirlenen paydaş listesindeki gruplara yönelik farklı analiz yöntemleri kullanılmıştır. Anket, yazılı görüşler, açık uçlu görüş formları bu yöntemlerden bazılarıdır.

Bir kısım paydaş gruplarıyla ise uzmanlık alanlarına göre Plan'ın farklı alanlarında uzun süreli çalışmalar yapılmıştır.

PAYDAŞLAR	İÇ PAYDAŞ	DIŞ PAYDAŞ	YÖNTEM
Bakanlıklar		√	Anket
HSK		√	Anket-Yazılı Görüş
Yüksek Yargı Organları		√	Anket-Yazılı Görüş- Toplantılar
Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı		√	Toplantılar
Kamu Denetçiliği Kurumu		√	Yazılı görüş
YÖK		√	Yazılı görüş
Türkiye Barolar Birliği		√	Anket-Yazılı Görüş
Barolar		√	Anket-Yazılı Görüş
Türkiye Noterler Birliği		√	Anket-Yazılı Görüş
Hâkim ve Savcılar	√		Yazılı görüş-Toplantılar- Anket
Avukatlar		√	Anket
Adalet Bakanlığı Merkez Birimler	√		Yazılı görüş-Toplantılar- Anket
Yargı Çalışanları	√		Anket
Hukuk Fakülteleri		√	Anket-Yazılı Görüş
Adalet Meslek Yüksekokulları		√	Anket
Emniyet Genel Müdürlüğü		√	Anket
Jandarma Genel Komutanlığı		√	Anket

Sahil Güvenlik Komutanlığı		√	Anket
Türkiye Adalet Akademisi		√	Anket-Yazılı görüş
Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu		√	Anket-Yazılı Görüş
Kişisel Verileri Koruma Kurumu		√	Anket-Yazılı Görüş
Radyo ve Televizyon Üst Kurulu		√	Anket
Rekabet Kurumu		√	Anket
Basın İlan Kurumu		√	Anket
Bilgi Teknolojileri Kurumu		√	Anket

Tablo 5: Paydaşların Önceliklendirilmesi

Paydaş Adı	İç Paydaş/ Dış Paydaş	Önem Derecesi	Etki Derecesi	Önceliği
HSK	Dış Paydaş	5	5	5
Yüksek Yargı Organları	Dış Paydaş	5	5	5
Adalet Bakanlığı Merkez Birimler	İç Paydaş	5	5	5
Bakanlıklar	Dış Paydaş	5	5	5
Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı	Dış Paydaş	5	5	5
Kamu Denetçiliği Kurumu	Dış Paydaş	5	5	5
YÖK	Dış Paydaş	5	5	5
Türkiye Barolar Birliği	Dış Paydaş	5	5	5
Barolar	Dış Paydaş	5	5	5
Türkiye Noterler Birliği	Dış Paydaş	5	5	5
Hâkim ve Savcılar	İç Paydaş	5	5	5
Avukatlar	Dış Paydaş	5	5	5

Yargı Çalışanları	İç Paydaş	5	5	5
Hukuk Fakülteleri	Dış Paydaş	5	5	5
Adalet Meslek Yüksekokulları	Dış Paydaş	5	5	5
Emniyet Genel Müdürlüğü	Dış Paydaş	5	5	5
Jandarma Genel Komutanlığı	Dış Paydaş	5	5	5
Sahil Güvenlik Komutanlığı	Dış Paydaş	5	5	5
Türkiye Adalet Akademisi	Dış Paydaş	5	5	5
Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu	Dış Paydaş	5	5	5
Kişisel Verileri Koruma Kurumu	Dış Paydaş	5	5	5
Radyo ve Televizyon Üst Kurulu	Dış Paydaş	4	4	4
Rekabet Kurumu	Dış Paydaş	4	4	4
Basın İlan Kurumu	Dış Paydaş	4	4	4
Bilgi Teknolojileri Kurumu	Dış Paydaş	5	5	5

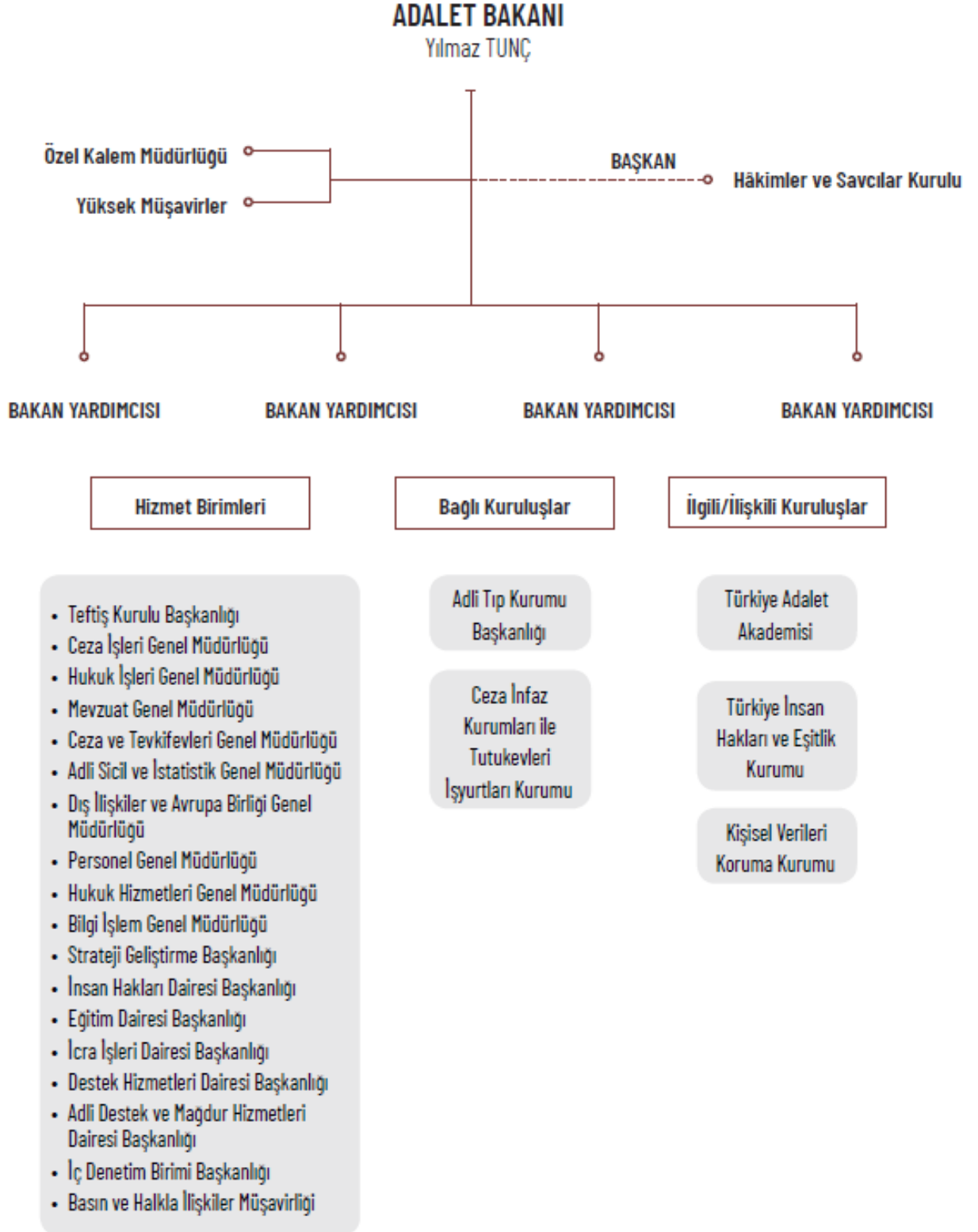
Tablo 6: Paydaş-Ürün/Hizmet Matrisi

Paydaş	Adalet hizmetlerinin sunumuna ilişkin politika geliştirme hizmetleri	Mahkemelerin teşkilatlanmasına ilişkin hizmetler	Ceza infaz hizmetleri	İcra ve iflas hizmetleri	Adli sicil ve istatistik hizmetleri	Uluslararası hukuk işlemleri	Bilirkişilik hizmetlerinin koordinasyonu	Arabuluculuk hizmetleri	Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri	Meslek öncesi-meslek içi eğitim	Noterlik hizmetleri	AİHM nezdindeki süreçlerin yürütülmesi	Adalet hizmet binaları	Bütçe	Mağdur Haklarının Korunması
HSK	√	√								√					
Yüksek Yargı Organları	√						√								
Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı	√												√	√	
Kamu Denetçiliği Kurumu	√														
Bakanlıklar	√		√			√	√						√		√
Adalet Bakanlığı Merkez Teşkilatı	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
YÖK	√									√					
Türkiye Barolar Birliği	√						√	√	√						√
Barolar	√						√	√	√				√	√	√
Türkiye Noterler Birliği	√										√				

Hâkim ve Savcılar	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Avukatlar	√						√	√	√				√	√	√
Yargı Çalışanları	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√			√	√	√
Hukuk Fakülteleri	√									√					√
Adalet Meslek Yüksek okulları	√									√					√
Emniyet Genel Müdürlüğü	√		√	√	√								√	√	√
Jandarma Genel Komutanlığı	√		√	√	√								√	√	√
Sahil Güvenlik Komutanlığı	√		√	√	√								√	√	√
Türkiye Adalet Akademisi	√		√				√								√
Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu	√		√		√										√
Kişisel Verileri Koruma Kurumu	√				√										
RTÜK	√														
Rekabet Kurumu	√														
Basın İlan Kurumu	√			√											
Bilgi Teknolojileri Kurumu	√														

8. KURULUŞ İÇİ ANALİZ

Teşkilat Şeması

HÂKİM - SAVCI VE PERSONEL SAYILARI (Kasım 2023 itibariyle)	
Hâkim - C. Savcısı	23.797
Genel İdare Hizmetler Sınıfı	139.834
Eğitim Öğretim Hizmetleri Sınıfı	958
Sağlık Hizmetleri Sınıfı	4.138
Teknik Hizmetler Sınıfı	3.874
Yardımcı Hizmetler Sınıfı	7.735
Sözleşmeli Personel 4/b	6.642
Toplam	186.978

Hâkim, Savcı ve Personel Nicelik Analizi Sonuçları	
Hâkim ve savcılar	Hâkim savcı sayısının iş durumu ile orantılı hale getirilmesi için yapılan çalışmalar sonrasında hedeflenen sayıya yaklaşılmıştır.
Personel	Ceza infaz kurumlarında ve diğer adalet hizmetlerinde görev yapan personelin sayısının iş yüküyle orantılı hale getirilmesi için çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Fiziki Kaynak Nicelik Analiz Sonuçları
Adalet hizmet binası ve ceza infaz kurumları yapımında önemli mesafe alınmasına rağmen buna ilişkin ihtiyaçlar devam etmektedir. Önceki Stratejik Plan'ın değerlendirilmesi ve geleceğe bakış bölümlerinde konuya ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır.
Kullanım ömrünü dolduran araçların yenilenmesi, yeni kurulan birimlerin ihtiyaçlarının karşılanması ve özellikle yeni hizmete alınan ceza infaz kurumlarında hükümlü ve tutuklu nakil işlemleri için ring aracı alınması ihtiyacı bulunmaktadır. Bu itibarla bütçe kanunları çerçevesinde araç alımı yoluna gidilecektir.
Teknoloji ve Bilişim Altyapısı Analiz Sonucu
Bilişim sistemi kapsamında donanım altyapısının güncel teknolojiler çerçevesinde yenilenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Kullanım ömrünü dolduran bilgisayar ve diğer donanımların yenilenmesi çalışmalarına devam edilecektir.

Mali Kaynak Analizi*

Tablo 7: Tahmini Kaynaklar

Kaynaklar	2024	2025	2026	2027	2028	Toplam Kaynak
Genel Bütçe	191.723.309.000	236.538.618.000	269.256.266.000	309.644.705.000	356.091.412.000	1.363.224.310.000

*Mali kaynak analizi yapılırken; 2024, 2025 ve 2026 yılları için Orta Vadeli Program'da yer alan bütçe rakamları esas alınmıştır. 2027 ve 2028 yılları için ise tahmin yapılırken hizmet genişlemesi göz önünde bulundurulmuştur.

9. PESTLE ANALİZİ

Tablo 8: PESTLE Analizi

ETKENLER	Tespitler (etkenler/sorunlar)	İdareye Etkisi		Ne yapılmalı
		Fırsatlar	Tehditler	
Politik	Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi	Hızlı karar verilebilmesi Reform iradesi		Reform adımlarının sistemin sağladığı avantajlardan istifade edilerek somut hale getirilmesi ve hayata geçirilmesi
Ekonomik	Bütçe imkânları	Bütçeden Adalet Bakanlığına ayrılan payın oransal olarak artması		Kaynağın doğru ve verimli bir şekilde kullanılmasına yönelik çalışmalar yapılması, ihtiyaçların zamanında doğru ve yerinde tespit edilerek genel bütçeden pay alınması
Sosyokültürel	Genç nüfusun artıyor olması	İstihdam ihtiyacının karşılansında kaynağın geniş olması		Tecrübeli personelle birlikte çalışacak şekilde genç personel istihdamı yapılması

Teknolojik	Bilişim teknolojilerindeki gelişme	Bilişim alanında yeni gelişmelerin sisteme kazandırılması	Teknolojinin gelişmesi ile suç tiplerinin ve işleniş şekillerinin karmaşık hale gelmesi	Bilişim sisteminin yazılım ve donanım altyapısının yenilenmesi, güncel gelişmelerin teknolojinin kötüye kullanılmasını önlemek adına sıkı bir şekilde takip edilmesi, buna uygun mekanizmalar kurulması
Yasal	Yargı reformuna ilişkin adımların birçoğunun mevzuat değişikliği gerektiriyor olması		Mevzuat değişikliklerinin gerçekleşmemesi	Mevzuat önerilerinin katılımcı ve şeffaf bir anlayışla yeterli müzakere yapıldıktan sonra gündeme getirilmesi
Çevresel	Bir kısım ülkelerle ikili anlaşma yapılması	Adli işbirliği imkanlarının artıyor olması		Adli işbirliği imkânlarının artırılması

10. GZFT ANALİZİ

Tablo 9: GZFT Analizi

İç çevre		Dış çevre	
Güçlü yönler	Zayıf Yönler	Fırsatlar	Tehditler
<p>-Güçlü bir kurum kültürüne sahip olunması</p> <p>-Bilişim ve teknoloji altyapısının gelişmiş olması</p> <p>-Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin kamuoyunca benimsenmiş olması</p> <p>-Fiziki altyapının gelişmekte olması</p> <p>-İnsan hakları konusundaki kurumsal kapasitenin artıyor olması</p> <p>-Yurt dışı teşkilatının genişlemekte olması</p> <p>-Mağdur haklarına ilişkin teşkilat yapısının kurulmuş olması</p> <p>-Birçok alanda ihtisaslaşmanın artıyor olması</p> <p>-Çocuklara yönelik adalet hizmetlerinin güçlendirilmiş olması</p>	<p>-Yargı organlarının iş yükünün fazla olması</p> <p>-Performans ölçümüne yönelik sistemin yeterince geliştirilememiş olması</p> <p>-Yeni uygulamaların benimsenmesinin zaman alması</p>	<p>-Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilmiş olması</p> <p>-Bilişim teknolojilerinin gelişiyor olması</p> <p>-Uluslararası kuruluşlarla ilişkilerin gelişmekte olması</p> <p>-Hâkimlik, savcılık ve diğer hukuk mesleklerine olan talebin artmış olması</p> <p>-Bilişim entegrasyonunun artıyor olması</p>	<p>-Kamuoyunda cezaların caydırıcı olmadığı algısının yaygın olması</p> <p>-Teknolojinin gelişmesi ile suç tiplerinin ve işleniş şekillerinin karmaşık hale gelmesi</p> <p>-Bazı ülkelerin suçla etkin mücadelede yeterli işbirliğine açık olmaması</p> <p>-Hukuk eğitimindeki nitelik sorunlarının sürüyor olması</p> <p>-Yargı medya ilişkilerinin yeterli oranda geliştirilememiş olması</p> <p>-Doğal afet ve tehlikeli salgın hastalıkların hizmet sunumuna olumsuz etkisi</p> <p>-Suçun önlenmesi konusunda önleyici mekanizmaların bazı hallerde yetersiz kalması</p>

11. TESPİTLER VE İHTİYAÇLAR

Tablo 10: Tespitler ve İhtiyaçlar

DURUM ANALİZİ AŞAMALARI	TESPİTLER/SORUN ALANLARI	İHTİYAÇLAR/GELİŞİM ALANLARI
Uygulanmakta olan Planın değerlendirilmesi	<p>-Önceki Plan'da yer alan ve bu Plan döneminde de gelişme ihtiyacı bulunan alanlar yeni Plan'da da yer almaktadır.</p> <p>- Soruşturma ve davaların ortalama görülme sürelerinin uzunluğu gelişme kaydedilmesine rağmen halen devam eden sorun olarak değerlendirilmiştir.</p> <p>-Yargı organlarının iş yükünün fazlalığı önemli bir sorun olarak devam etmektedir.</p>	<p>-Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin uygulanma alanının geliştirilmesi</p> <p>-Dava öncesi çözüm imkânlarının artırılması</p> <p>-Adalet teşkilatının kapasitesinin geliştirilmesi</p> <p>-Sistemin basitleştirilip etkinliğinin artırılması</p> <p>-İnsan hakları, uluslararası ilişkiler, mağdur hakları, alternatif çözümler, adalete erişim, icra ve iflas sistemi, ceza infaz sistemi, fiziki ve teknik altyapı, insan kaynakları, eğitim, mahkemeler teşkilatı, Bakanlık merkez teşkilatı alanlarında yeni politikalar geliştirilmesi ve uygulanması</p>
Mevzuat analizi	<p>-Mevzuat analizi bölümünde adalet hizmetleri konusunda Adalet Bakanlığına verilen temel görevler ana başlıklar halinde ele alınmıştır.</p> <p>-Adalet hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usul kanunları ve diğer temel kanunlar başta olmak üzere mevzuatta adalet hizmetlerinin etkin yürütülmesinin sağlanması için birçok değişiklik yapılması gerekmektedir.</p> <p>-Bu değişiklikler Plan kapsamında ele alınmıştır. Uygulanma döneminde bu</p>	<p>-Sistemin etkinliğinin güçlendirilmesi, sadeleştirilmesi için kanun değişikliği önerileri hazırlanması</p>

	konuda hazırlanan mevzuat önerileri parlamentonun iradesine arz edilecektir.	
Üst politika belgeleri analizi	Kalkınma Planı'nda yargılama süreçlerinin makul sürede tamamlanmasına yönelik politikalara yer verilmiştir.	<p>-Yargılama sürecinin hızlı, adil, etkin, güvenli ve isabetli şekilde işlemesi.</p> <p>-Savunma hakkı ve adli yardımın güçlendirilmesi.</p> <p>-Koruyucu ve önleyici hukuk yaklaşımlarının geliştirilmesi.</p> <p>-Bazı hukuk uyuşmazlıklarında basitleştirilmiş bir yargılama usulü getirilmesi.</p> <p>-Etkin işleyen bilirkişilik sistemi oluşturulması.</p> <p>-Alternatif uyuşmazlık çözüm yollarına öncelik verilmesi.</p> <p>-Bilişim teknolojilerinin kullanımının yaygınlaştırılması.</p> <p>-Fiziki ve teknik altyapının güçlendirilmesi.</p> <p>-Aile hukuku alanında arabuluculuk mekanizmalarının geliştirilmesi.</p> <p>-Çocuk koruma ve adalet hizmetlerinin kalitesinin artırılması.</p> <p>-Etkin, yaygın ve toplumca benimsenmiş bir fikri mülkiyet hakları sistemi oluşturulması.</p> <p>- İhtiyaç duyulan ve ihtisaslaşmasında fayda görülen alanlara ilişkin ihtiyaç analizi yapılması.</p> <p>-Uzmanlık kadrolarının geliştirilmesi.</p> <p>-Arabuluculuğun yaygınlaştırılması.</p>

		<p>-Adli ve İdari yargıda uyuşmazlıkların yargı öncesi çözüm usullerinin geliştirilmesi.</p> <p>-İcra müdürlüklerinin verimlilik ve etkinliğinin artırılması.</p> <p>-Yargıda zaman yönetimi (hedef süre) uygulamasının daha da geliştirilmesi.</p>
Paydaş analizi	<p>-Paydaş analizinde ulaşılan sonuçların büyük çoğunluğu yargı hizmetlerinin etkinliğinin artırılması için mevzuat değişikliği yapılmasına ilişkindir.</p> <p>-İnsan kaynaklarının, fiziki ve teknik altyapısının güçlendirilmesi de diğer önemli alanlar olmuştur.</p>	<p>-Usul kanunları başta olmak üzere temel kanunlarda ihtiyaç duyulan hususlarda değişiklikler yapılması.</p> <p>-Yargının insan kaynaklarının, fiziki ve teknik altyapısının güçlendirilmesi.</p>
İnsan kaynakları yetkinlik analizi	<p>İnsan kaynakları kapasitesinin artırılması, hizmet içi ve öncesi eğitimin güçlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.</p>	<p>-Hâkim, savcı ve personel sayısının iş yüküyle orantılı hale getirilmesi.</p> <p>-Hâkim, savcı ve personelin hizmet öncesi ve içi eğitimlerinde yeni bir anlayışın hayata geçirilmesi.</p>
Kurum kültürü analizi	<p>Bakanlığın stratejik planın hazırlanması ve uygulanma süreçlerinde sahiplenme düzeyinin oldukça yüksek olduğu, önceki planların değerlendirilme kapasitesinin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.</p>	<p>-Çalışanların katılımcılığının daha da artırılması</p>
Fiziki kaynak analizi	<p>Önceki planlar döneminde yargıda hizmet binalarının yenilenmesi konularında önemli bir mesafe katıldığı ancak bazı büyük şehirlerde yeni adalet hizmet binası inşasına ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir.</p>	<p>-Başta Ankara ili olmak üzere bazı yerlerde öncelik sıralaması yapılarak yeni adliye hizmet binaları inşa edilmesi</p>

Teknoloji ve bilişim altyapısı analizi	Gelişmiş bir bilişim altyapısının oluşturulduğu tespit edilmiş ve bu bilişim altyapısının günümüz ihtiyaçları gözetilerek daha da güçlendirilmesinin gerektiği sonucuna varılmıştır.	-Bilişim sistemi kapsamında sunulan hizmetlerin günümüz ihtiyaçlarına göre geliştirilmesi
Mali kaynak analizi	Önceki plan dönemlerinde büyük oranda kaynak eksikliği bulunmadığı değerlendirilmiştir.	Yatırım harcamalarının öncelik sıralaması yapılarak gerçekleştirilmesi ile kaynakların doğru ve verimli bir şekilde kullanılması
PESTLE analizi	Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçişin ve bilişim teknolojilerindeki gelişmelerin önemli fırsatları beraberinde getirdiği değerlendirilmiştir.	<p>Reform adımlarının somut hale getirilip hayata geçirilmesi</p> <p>Reform adımlarının kamuoyuna tanıtılması ve süreçlerin şeffaf biçimde yürütülmesi</p> <p>Bilişim sisteminin yazılım ve donanım altyapısının yenilenmesi</p> <p>Mevzuat önerilerinin katılımcı ve şeffaf bir anlayışla yeterli müzakere yapıldıktan sonra gündeme getirilmesi</p>

GELECEĞE BAKIŞ

VİZYON Hukukun üstünlüğünü esas alan, gecikmeyen ve öngörülebilir bir adalet sistemi
MİSYON Hukukun üstünlüğü, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı ile insan haklarını esas alarak, adalet hizmetlerinin adil, hızlı ve etkili bir şekilde sunulmasını sağlayacak politikaları geliştirmek ve uygulamaktır.
TEMEL DEĞERLER <ul style="list-style-type: none">• Yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığına saygı• İnsan hak ve özgürlüklerine saygı• Hukuki güvenlik• Ehliyet ve liyakate bağlılık• Halkın beklentilerine duyarlılık• Çalışanlarına güven ve saygı• Şeffaflık ve hukuki öngörülebilirlik• Yeniliğe ve teknolojik gelişmelere açıklık

AMAÇ VE HEDEFLER

AMAÇLAR	HEDEF SAYISI
AMAÇ-1 Adalet Teşkilatının Kurumsal Kapasitesinin Geliştirilmesi	10
AMAÇ-2 Adalet Hizmetlerinin Performans ve Verimliliğinin Artırılması	6
AMAÇ-3 Adil Yargılanma Hakkı Çerçevesinde Ceza Adaleti Sisteminin Etkinliğinin Artırılması	7
AMAÇ-4 Hukuk ve İdari Yargılama Süreçlerinin Sadeleştirilmesi ve Etkinliğinin Artırılması	4
AMAÇ-5 İnsan Haklarının ve Savunma Hakkının Güçlendirilmesi	2
AMAÇ-6 Adalete Erişimin Kolaylaştırılması ve Adalet Hizmetlerinden Memnuniyetin Artırılması	5
TOPLAM	34

AMAÇ-1

ADALET TEŞKİLATININ KURUMSAL KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ

1.1 Mahkemeler teşkilatının organizasyon yapısı makul sürede yargılanma hakkının temini için güçlendirilerek ihtisaslaşmaya yönelik uygulamalar geliştirilecektir.

- a) İş yükü ve ortalama görülme süreleri dikkate alınarak adli ve idari yargıda ilk derece mahkeme sayıları ile bölge adliye ve bölge idare mahkemelerinin daire ve hâkim sayıları artırılacaktır.
- b) Adalete erişim imkânlarının dikkate alınması suretiyle bazı büyükşehirlerde yeni adliyeler kurulacak ve yargı çevreleri yeniden belirlenecektir.
- c) Adalet komisyonlarının yapısı ve görev alanı yargı hizmetlerinin etkinliğini artıracak şekilde yeniden belirlenecektir.
- d) Bilişim sistemlerinin ve yapay zeka teknolojilerinin de değerlendirilmesi suretiyle bölge adliye mahkemelerinde görev uyuşmazlıkları asgariye indirilecektir.
- e) Denizli, Tekirdağ ve Malatya Bölge Adliye Mahkemeleri faaliyete geçirilecektir.
- f) İş dağılımı suretiyle belirlenen ihtisas alanlarına yönelik etki analizi yapılacak ve bu yöndeki uygulama geliştirilecektir.
- g) Hâkimlerin hukuk ve ceza hâkimi olarak ihtisaslaşmaları sağlanacaktır.
- h) Asliye ticaret mahkemeleri başta il merkezleri olmak üzere yaygınlaştırılacaktır.
- i) Yargı mensuplarının ihtisas alanlarına yönelik lisansüstü eğitim almalarını teşvik edecek ve kolaylaştıracak düzenlemeler yapılacaktır.

1.2 Adalet teşkilatında insan kaynakları yönetimi güçlendirilecek ve insan kaynakları yönetimi konusunda uluslararası iş birliği geliştirilecektir.

- a) Adalet personeline özgü meslek etiği ilkeleri belirlenecektir.
- b) Personel sayısının verimli dağılımının sağlanması için norm kadro kriterleri yeniden belirlenecektir.
- c) Personel tayinlerinin belli bir takvime bağlanarak, mevcut sistemin geliştirilmesi sağlanacaktır.
- d) Türk Devletleri Teşkilatı bünyesinde “Adalet Çalışanları Birliği” kurulacaktır.

- e) İyi uygulama örneklerinin paylaşılması amacıyla Türk Devletleri Teşkilatına üye ülkelerle iş birliği imkânları artırılacaktır.

1.3 Adalet teşkilatının teftişine ilişkin kapasite artırılacaktır.

- a) Denetimlerde görev yapacak müfettiş sayısı artırılacaktır.
- b) Müfettişliğe atanmak için aranan mesleki kıdem süresi artırılacaktır.
- c) Müfettişlerin gerek atanmalarını takiben gerekse görevlerinin devamı süresince uzmanlık gerektiren alanlarda eğitim almaları sağlanacaktır.
- d) Cumhuriyet savcılarının adalet daireleri ile kasa hesapları üzerindeki gözetim ve denetim yetkisinin güçlendirilmesi için ağır ceza merkezlerinde denetim büroları kurulacaktır.

1.4 Adalet personeline yönelik hizmet öncesi eğitim ile hizmet içi eğitimin nitelik ve niceliği artırılacaktır.

- a) Personel eğitim merkezlerinin sayısı ve eğitim alan personel sayısı artırılacaktır.
- b) Personelin atama, nakil, görevlendirme ve görevde yükselmelerinde katıldıkları eğitimlerin de göz önünde bulundurulması sağlanacaktır.
- c) Personel eğitim merkezlerinde verilen eğitimde interaktif ve etkileşimli öğrenme yöntemlerinin kullanılması ve eğitim modüllerinin bilimsel standartlarla uyumlu olacak şekilde güçlendirilmesi sağlanacaktır.
- d) Bireyselleştirilmiş Personel Eğitim Sistemi'nin (BİPES) ihtiyaçlar doğrultusunda geliştirilerek kullanımının yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

1.5 Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerinin kapasiteleri geliştirilecektir.

- a) Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerinde görev yapan sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoglar ile diğer personelin sayısı ve niteliği artırılacaktır.
- b) Adli görüşme odalarında (AGO) ifade ve beyan alma işlemlerinde kullanılmak üzere görüşme tekniklerini ve yaklaşım ilkelerini içeren bir kılavuz hazırlanarak uygulanacaktır.
- c) Sosyal inceleme raporlarının standartları belirlenerek uygulanacaktır.

1.6 Uluslararası adli yardımlaşma ve adli iş birliği ile Avrupa Birliği'ne üyelik sürecine ilişkin kurumsal kapasite geliştirilecektir.

- a) Sınıraşan örgütlü suçlar, terör, terörizmin finansmanı, sanal ortamda işlenen suçlar, insan ticareti, göçmen kaçakçılığı, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama ve uyuşturucu madde ticareti suçları alanında uluslararası iş birliği geliştirilecektir.
- b) Cezaî konularda uluslararası adli iş birliğinin geliştirilmesi ve bu alanda adliyeler düzeyinde koordinasyonun oluşturulması amacıyla "Cezaî Konularda Uluslararası Adli İş Birliği Büroları" kurulacaktır.
- c) Uluslararası adli yardımlaşma alanında teşkilatın bilgi düzeyinin ve kapasitesinin artırılmasına yönelik eğitim çalışmaları yapılacaktır.
- d) AB projeleri konusunda eğitimler düzenlenecek ve projelerin etkinlik ve sürdürülebilirliğinin ölçülmesi ve takip edilmesine ilişkin kapasite geliştirilecektir.
- e) Yargı alanında ilgili AB mevzuatı ile AB Adalet Divanı'nın önemli kararlarının çevirisi yapılacaktır.
- f) Yargı mensuplarının başta Avrupa Birliği Adalet Divanı olmak üzere uluslararası kuruluşlarda staj görmeleri sağlanacaktır.

1.7 Adalet teşkilatının medya ve halkla ilişkiler kapasitesi geliştirilecektir.

- a) Basın sözcülerine ve medya iletişim bürolarında görevli personele yönelik farkındalık ve eğitim çalışmaları yapılacaktır.
- b) Yargı medya ilişkilerinin geliştirilmesi amacıyla medya mensuplarının katıldığı etkinlikler düzenlenecektir.
- c) Adli ve idari yargı faaliyet raporları, yeni uygulamaların verimliliğine ilişkin bilgileri de kapsayan analizlere dayalı olarak hazırlanacaktır.
- d) Adliye ön büro ve danışma masalarında görülen işlerin etkinliğinin artırılmasına yönelik tedbirler alınacaktır.

1.8 Bakanlık iç kontrol sisteminin geliştirilmesi için çalışmalar yürütülecektir.

- a) Adalet Bakanlığı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı'nın uygulanması sağlanacaktır.
- b) Bakanlık İmza Yetkileri Yönergesi yayımlanacaktır.

1.9 İç denetim faaliyetlerine ilişkin kapasite artırılabacaktır.

- a) İç kontrol sistemi belirlenen risk odaklı plan ve programa uygun denetimlerle etkinleştirilecektir.
- b) İç denetçilerin uzmanlık eğitimi almaları sağlanacaktır.

1.10 Adalet teşkilatının fiziki altyapısı geliştirilecektir.

- a) Emanet ve arşiv hizmetlerinin fiziki altyapısı geliştirilecektir.
- b) Kadrolu emanet memuru istihdam edilecektir.
- c) Ayıklama ve imha süreleri dolan arşiv malzemesi ile tasfiyesi gereken suç eşyasına ilişkin akıllı uyarı sistemleri geliştirilecektir.
- d) Arşiv ayıklama ve imha usullerini düzenleyen mevzuat gözden geçirilecek ve gerekli değişiklikler yapılacaktır.
- e) Arşivlerde ve emanet bürolarında görev yapan personele yönelik eğitim programları düzenlenecektir.
- f) Elektronik arşiv uygulaması yaygınlaştırılacak ve arşivlerde teknolojik imkânların etkin kullanımı sağlanacaktır.
- g) Adalet hizmetlerinde kullanılan taşıtların tahsisi, sevki, muhafazası ve tasfiyesine ilişkin usul ve esasları düzenleyen mevzuat hazırlanacaktır.
- h) Taşıtların ihtiyacını karşılamaya yönelik ekonomik seçenekler geliştirilecektir.
- i) İhtiyaç analizlerine dayalı bir talep ve tahsis yönetim mekanizması kurulacaktır.
- j) Edinilecek taşıtların hizmet türleri itibarıyla standardizasyonu sağlanacaktır.
- k) Adliyelerde taşıtların kurum kullanıcısı ve taşıtların veri giriş görevlisi görevlendirilecektir.

AMAÇ-2

**ADALET HİZMETLERİNİN PERFORMANS VE VERİMLİLİĞİNİN
ARTIRILMASI**

2.1 Adli süreçlerin makul sürede tamamlanmasına yönelik kurumsal tedbirler alınacak ve uygulamalar geliştirilecektir.

- a) Hâkim ve Cumhuriyet savcısı ile personel sayısının iş yüküyle orantılı bir düzeyde olması sağlanacaktır.
- b) Adalet Bakanlığı bünyesinde başta hukuk ve ceza mevzuatı olmak üzere farklı alanlarda çalışmalar yapmak için bilim komisyonları oluşturulacaktır.

- c) Hedef süre uygulaması takip edilecek ve hedef süreyi aşan dosyalara yönelik önlemler alınacaktır.
- d) İstinaf kanun yolunda uygulanmak üzere hedef süreler belirlenecektir.

2.2 Bilirkişilikten kaynaklanan sorunların giderilmesi için ikincil mevzuat düzenlemesi yapılacak ve idari tedbirler alınacaktır.

- a) Bilirkişilik temel ve alt uzmanlık alanları ile temel ve alt uzmanlık alanlarına göre aranan nitelikler güncellenecektir.
- b) Yargıtay ve Danıştay uygulamaları doğrultusunda ihtiyaç duyulan alanlarda bilirkişilere yönelik eğitimler verilecektir.
- c) Özel hukuk tüzel bilirkişiliği uygulaması yaygınlaştırılacaktır.
- d) Yargıda tercümanlık listelerinin oluşturulmasına ve hizmetlerin denetimine ilişkin usul ve esaslar belirlenecektir.
- e) Bilirkişilerin performanslarının değerlendirilmesine ilişkin sistem güçlendirilecektir.

2.3 Adli Tıp Kurumunun bilimsel, teknik ve fiziksel kapasitesi güçlendirilecektir.

- a) Adli tıp ihtisas kurulu, adli tıp ihtisas dairesi, adli tıp grup başkanlığı ve adli tıp şube müdürlüğü sayıları artırılacaktır.
- b) Adli Tıp Kurumu Teşkilat Kararnamesi güncellenerek Adli Tıp Kurumu Merkez ve Taşra Teşkilatı organizasyon yapısı güçlendirilecektir.
- c) Adli Tıp Kurumunun teknolojik altyapısını geliştirmek amacıyla yapay zeka uygulamaları daha etkin kullanılacaktır.
- d) Adli Tıp Kurumunda uluslararası akreditasyon kapsamındaki birim ve metot sayısı artırılacaktır.
- e) Adli Tıp ve Adli Bilimler alanında ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla ulusal ve uluslararası bilimsel etkinlikler düzenlenecektir.
- f) Türk Devletleri Teşkilatı bünyesinde bulunan ülkelerin Adli Tıp ve Adli Bilimler alanında faaliyet gösteren kurumları ile mevcut iş birliği geliştirilerek “Türk Devletleri Adli Tıp ve Adli Bilimler Birliği” kurulacaktır.

2.4 Tebligat işlemlerinde hataların azaltılmasına ve tebligatların hızlı yapılabilmesine yönelik kanuni düzenleme yapılacak ve idari tedbirler alınacaktır.

- a) Bilgilendirme, belgelendirme ve teslim unsurlarını gerçekleştirecek, usulsüz tebligatı azaltacak daha sade bir tebligat usulü hayata geçirilecektir.

b) Elektronik tebligat uygulaması yaygınlaştırılacaktır.

2.5 Yargı bilişim sistemi güncel teknolojiler doğrultusunda daha da geliştirilecektir.

- a) UYAP'ın entegre olduğu kurum sayısı artırılacaktır.
- b) Günümüz ihtiyaçlarına cevap verebilen güncel teknolojilerle uyumlu, siber güvenlik önlemleri güçlendirilmiş yeni UYAP yazılımı tamamlanacaktır.
- c) UYAP uygulamalarında kullanıcı dostu tasarımlar geliştirilecektir.
- d) Yazılım altyapısının kurumsal özel bulut mimarisinde konteyner mekanizmalarına taşınması sağlanarak daha güvenli ve kararlı hizmet sunulacaktır.
- e) SEGBİS uygulaması yaygınlaştırılacaktır.
- f) Duruşmaların doğrudan kayıt altına alınması için çalışmalar yapılacaktır.
- g) Yargılama faaliyetlerini destekleyici yapay zekâ temelli öneri destek sistemleri geliştirilecektir.
- h) Kurulacak bir merkez aracılığıyla yapay zekâ uygulamalarının etik ve hukuki çerçevesi oluşturulacaktır.
- i) Harç ve gider avansının elektronik ödeme yöntemleri ile tahsilinin sağlanmasına yönelik çalışma yapılacaktır.

2.6 Adli sicil bilgi sisteminde yapay zekâ algoritmalarının kullanılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

- a) Adli sicil silme-düzeltilme başvurularının değerlendirilmesinde yapay zekâ algoritmaları kullanılacaktır.
- b) Kural tabanlı karar destek modülü genişletilerek silme kurallarının topluca uygulanabileceği bir sistem tasarımı geliştirilecektir.

AMAÇ-3

ADİL YARGILANMA HAKKI ÇERÇEVESİNDE CEZA ADALETİ SİSTEMİNİN ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI

3.1 Soruşturmaların etkinliğinin artırılmasına ve makul sürede sonuçlandırılmasına yönelik düzenlemeler yapılacaktır.

- a) Soruşturma ve kovuşturma öncesi eleme araçları geliştirilecektir.
- b) Cumhuriyet başsavcılıklarında oluşturulan ihtisas bürolarının standarda kavuşturulması ve yeni büroların bu standart doğrultusunda kurulması sağlanacaktır.

- c) İddianamenin iadesi müessesesi daha işlevsel hale getirilecektir.
- d) Suç tiplerine göre soruşturma kılavuzları hazırlanarak gerektiğinde güncellenecektir.

3.2 Lekelenme hakkının daha etkin korunması için suç ve yaptırım dengesi yeniden düzenlenecek, adli sicil mevzuatı yeniden yapılandırılacaktır.

- a) Adli para cezaları ve ön ödeme gibi müesseselere ilişkin normlarda yer alan parasal miktarlar artırılabilecektir.
- b) Kanunlarda suç olarak düzenlenen fiillerden kabahate dönüştürülebilecek olanlar suç olmaktan çıkarılacaktır.
- c) Takibi şikâyete bağlı suçların kapsamı genişletilecektir.
- d) Adli sicil ve arşiv bilgilerinin silinme süreleri kısaltılacaktır.
- e) Yasaklanmış hakların geri verilmesi ve hak yoksunluğuyla ilgili sorunların çözülmesine yönelik düzenleme yapılacaktır.
- f) Kesin nitelikteki adli para cezasına ilişkin mahkûmiyet hükümlerinin adli sicile kaydedilmesi uygulamasına son verilecektir.

3.3 Uzlaştırma kurumunun etkinliği artırılacaktır.

- a) Uzlaştırma bürolarının kapasitesi geliştirilecektir.
- b) Uzlaştırma konusunda toplumsal farkındalığı artırmaya yönelik çalışmalar yapılacaktır.

3.4 Çocukların adli süreçte daha etkin korunmasına yönelik mekanizmalar güçlendirilecektir.

- a) Çocuk soruşturma bürolarında görev alacak Cumhuriyet savcılarının uzmanlaşması sağlanacaktır.
- b) Çocuk mahkemesi ve çocuk ağır ceza mahkemeleri yaygınlaştırılacak ve fiziki koşulları çocuk adaleti sisteminin amacına uygun hale getirilecektir.
- c) Çocuk adalet merkezleri yaygınlaştırılacaktır.

3.5 İnfaz sisteminde cezasızlık algısına yol açabilen hususlara ilişkin düzenlemeler yapılacaktır.

- a) Maktu denetimli serbestlik uygulamasından nisbi oranlı denetimli serbestlik uygulamasına geçilecektir.
- b) Hükümlünün denetimli serbestlik tedbiri süresince suçun mahiyetine uygun yükümlülüklerle tâbi tutulması sağlanacaktır.

3.6 Ceza infaz ve denetimli serbestlik sisteminin yönetim kapasitesi geliştirilecektir.

- a) Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün kurumsal yapısı ve kapasitesi güçlendirilecektir.
- b) Ceza infaz kurumlarının insan kaynakları kapasitesi geliştirilecektir.
- c) Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi'nin (ACEP) altyapısı teknolojik gelişmeler doğrultusunda güçlendirilecektir.
- d) Ceza infaz kurumlarına güneş enerjisi santralleri kurulacak ve diğer enerji verimlilik önlemleri hayata geçirilecektir.
- e) Ceza infaz kurumlarının faydalanacağı kampüs devlet hastanelerinin ve semt polikliniklerinin sayılarının artırılması için ilgili kurumlarla çalışmalar yapılacaktır.
- f) Akıl hastalığı dışında ruhsal rahatsızlığı olan hükümlülerin barındırılması için 5275 sayılı Kanun'un 18. maddesinde bahsi geçen mahsus bölümü bulunan ceza infaz kurumu sayısı artırılacaktır.
- g) Psiko-sosyal yardım servislerinin kapasitesi güçlendirilecektir.
- h) Elektronik izleme sistemi milli teknoloji imkânlarından da istifade edilmek suretiyle geliştirilecektir.
- i) Uyuşturucu suçlarında denetimli serbestlikten faydalanan yükümlülere yönelik özelleştirilmiş müdahale programları geliştirilecektir.
- j) Yükümlülere yönelik iyileştirme çalışmaları teknolojik gelişmeler doğrultusunda yeni yöntemler ile yapılacaktır.
- k) Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Arama ve Kurtarma Ekibinin (CEKUT) kapasitesi güçlendirilecektir.

3.7 Ceza infaz kurumlarında ihtiyaca uygun yeni uygulamalar geliştirilecektir.

- a) Hükümlü ve tutuklular için meslek edindirme programları geliştirilecektir.
- b) Ceza infaz kurumlarında hükümlü ve tutukluların ziyaret süreçlerindeki iş ve işlemler ile sağlık işlemleri, gelişmiş teknolojik yöntemler kullanılarak dijitalleştirilecektir.

- c) Yakınları ceza infaz kurumunda bulunan çocukların yakınlarıyla sosyal ilişkilerini çocukların gelişimine hizmet edecek şekilde yapabilmelerine yönelik çalışmalar yürütülecektir.
- d) Ceza infaz kurumlarındaki suça sürüklenen çocukların örgün öğretime dahil edilmesi amacıyla kapalı ceza infaz kurumlarında kurulan çok programlı liseler yaygınlaştırılacaktır.
- e) Ceza infaz kurumu yerleşkelerinde yeni Adalet Halk Kütüphaneleri açılacaktır.

AMAÇ-4

HUKUK VE İDARİ YARGILAMA SÜREÇLERİNİN SADELEŞTİRİLMESİ VE ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI

4.1 Hukuk yargılamasının etkinliği artırılacaktır.

- a) Hukuk yargılamalarında mahkeme ara kararlarını yerine getirmeyen üçüncü kişi veya kurum temsilcilerine yönelik yaptırım getirilmesi sağlanacaktır.
- b) Uzun süren kadastro davalarının daha hızlı bir şekilde çözüme kavuşturulmasına yönelik tedbirler alınacaktır.
- c) Aile hukukunda uygulamadan doğan sorunların giderilmesine yönelik tedbirler geliştirilecektir.

4.2 Arabuluculuk kurumunun etkinliği artırılacaktır.

- a) Arabuluculuğun mevzuat altyapısının yeniden düzenlenmesine ilişkin çalışma yapılacaktır.
- b) İhtiyari arabuluculuğun etkinliğini artırmak için çalışmalar yürütülecektir.
- c) Mahkeme temelli aile arabuluculuğu müessesesi oluşturulacaktır.
- d) Sosyal arabuluculuk ve akran arabuluculuğu gibi alanlara yönelik çalışmalar yürütülecektir.

4.3 İdari yargılama usulünün sadeleştirilmesi ve etkinliğinin artırılması sağlanacaktır.

- a) İdari yargıda dosyaların tekemmül sürecini kısaltacak düzenlemeler yapılacaktır.
- b) İdare ve vergi mahkemelerinde dava açma süreleri yeknesak hale getirilecektir.
- c) İdare ile birey arasındaki uyuşmazlıklar ile farklı kurumlar arasındaki uyuşmazlıklarda sulh müessesesine başvuru zorunlu kılınacaktır.

4.4 İcra ve iflas sisteminin etkinliği artırılacaktır.

- a) Yeni bir İcra ve İflas Kanunu hazırlanacaktır.
- b) Yeni icra dairesi modeli yaygınlaştırılacaktır.
- c) Elektronik dosya sistemi kullanımı artırılacak ve icra dairelerindeki derdest fiziki dosyaların UYAP sistemine aktarılması tamamlanacaktır.

AMAÇ-5

İNSAN HAKLARININ VE SAVUNMA HAKKININ GÜÇLENDİRİLMESİ

5.1 Yargı teşkilatında insan hakları duyarlılığı artırılacaktır.

- a) Yeni bir İnsan Hakları Eylem Planı hazırlanacak ve etkili bir şekilde uygulanacaktır.
- b) İnsan hakları alanında faaliyet gösteren uluslararası koruma mekanizmalarının gözlem ve raporları izlenecektir.
- c) İnsan hakları alanında ulusal ve uluslararası sivil toplum örgütleriyle iş birliği imkânları geliştirilecektir.
- d) Yargı mensuplarının meslek öncesi ve meslek içi eğitimlerinde insan haklarına yönelik yeni programlar geliştirilecektir.
- e) Personel eğitimlerinde insan hakları dersleri temel eğitim programlarının tamamına eklenecektir.

5.2 Savunmanın güçlendirilmesi ve avukatların adli süreçlere daha etkin katılımı için çalışmalar yapılacaktır.

- a) Avukatların hak, yetki ve sorumluluklarına ilişkin mevzuat hazırlık çalışması tamamlanacaktır.
- b) Uyuşmazlıkların çözümünde avukatlara daha fazla yetki ve sorumluluk verilmesine yönelik çalışma yapılacaktır.

AMAÇ-6

ADALETE ERİŞİMİN KOLAYLAŞTIRILMASI VE ADALET HİZMETLERİNDEN MEMNUNİYETİN ARTIRILMASI

6.1 Adalete erişimi güçlendirecek düzenlemeler yapılacaktır.

- a) Kanun yoluna başvuru sürelerinin yeknesak hale getirilmesi sağlanacaktır.

- b) Adalete erişimin güçlendirilmesi amacıyla, mevzuatta yer alan adli yardım hükümleri gözden geçirilecektir.
- c) Adli yardıma ayrılan mali kaynak artırılabacaktır.
- d) Adli yardım başvurularının değerlendirilmesinde standartlar oluşturulacaktır.

6.2 Adalet sisteminde kadın haklarına ilişkin uygulamalar geliştirilecek, adli süreçte şiddet mağduru kadınların adalete erişimleri güçlendirilecektir.

- a) Aile içi ve kadına yönelik şiddet suçları soruşturma bürolarının yaygınlaştırılması ve bu bürolarda görev alacak Cumhuriyet savcılarının uzmanlaşması sağlanacaktır.
- b) Adli yardım sisteminde kadın haklarının daha etkili korunmasını sağlayan uygulamalar geliştirilecektir.
- c) Hizmet içi ve hizmet öncesi eğitimlerde kadın haklarına yönelik programlar geliştirilip uygulanacaktır.
- d) Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüklerinin, şiddet mağduru kadınlara hizmet sunma kapasitesi geliştirilecektir.
- e) Adli süreçte kadın mağdurların haklarını etkin kullanması sağlanacak ve adalete erişimleri kolaylaştırılacaktır.
- f) Mağdur kadınların, yargısal süreçlerdeki haklarına ilişkin bilgiye kolay erişimi sağlanacaktır.

6.3 Yaşlı ve engellilerin adalete erişimleri güçlendirilecektir.

- a) Adli yardım başvuru formları engellilerin engel durumlarına özgülenererek erişilebilir hale getirilecektir.
- b) Mağdur ve tanık haklarına ilişkin hazırlanan materyaller engelli bireyler için erişilebilir hale getirilecektir.
- c) Yaşlı ve engelli mağdurların ifadelerinin AGO'larda alınmasına yönelik farkındalık artırıcı çalışmalar yapılacaktır.
- d) İşitme engelli bireylerin adli süreçte beyanlarını daha rahat ifade etmelerine yarayacak görüntülü işaret dili tercümanlığı hizmeti sunulacaktır.
- e) İşitme engelli bireylerin adliyelerdeki iş ve işlemleri için ihtiyaç duyabilecekleri bilgilendirme ve yönlendirme hizmetlerine mobil uygulama aracılığıyla ulaşılması sağlanacaktır.
- f) Adalet personeline yönelik olarak engellilerin adalete erişiminde faydalanabilecekleri eğitim modülü hazırlanacaktır.

6.4 Hukuk klinikleri uygulamasının yaygınlaştırılması için yargı kurumlarının hukuk fakülteleri ile iş birliği geliştirilecektir.

- a) Hukuk kliniği yöntemi yaygınlaştırılacak ve uygulama kapsamındaki alan sayısı artırılacaktır.
- b) İlgili kurumlarla iş birliği halinde hukuk kliniklerinin standartlarını belirleyen bir çerçeve belge hazırlanacaktır.

6.5 Adalet hizmetlerinin fiziki kapasitesi adalete erişimi kolaylaştıran ve çevreye duyarlı bir anlayışla güçlendirilecektir.

- a) Yeni inşa edilecek adliyelerin, vatandaşların kolay ulaşabileceği yerlerde olması sağlanacaktır.
- b) Yaşlı ve engelli dostu, erişilebilir ve yeterli sosyal alanların bulunduğu adli hizmet binaları inşa edilecektir.
- c) Yeni inşa edilen adliyelerde yenilenebilir enerji teknolojileri kullanılacaktır.
- d) Doğal afet sonrası yargısal faaliyetlerin kesintisiz sürdürülebilmesi için ülke genelinde belirlenen yerlere doğal afet ve acil durum merkezleri kurulacaktır.
- e) Doğal afet dönemlerinde adli hizmetlerin aksamaması için gerekli tedbirler alınacak ve insan kaynağının hazır tutulması amacıyla istekliler arasından personel belirlenecektir.

HEDEFLERDEN SORUMLU VE İŞBİRLİĞİ YAPILACAK BİRİMLER

Tablo 11: Hedeflerden Sorumlu ve İşbirliği Yapılacak Birimler

HEDEFLER	TKB	ÇİGM	HİGM	MGM	CTE	ASİGM	DIABGM	PGM	HHGM	BİGM	SGB	İNHAK	EDB	İİDB	DHDB	ADMHDB	İDBB	ATK	BHİM
Hedef 1.1		i	i	i				S			i								
Hedef 1.2					i		i	S						i					
Hedef 1.3	S							i											
Hedef 1.4											i		S		i				
Hedef 1.5								i			i					S			
Hedef 1.6		i					S					i							
Hedef 1.7								i			S		i						i
Hedef 1.8	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	S	i	i	i	i	i	i	i	i
Hedef 1.9											i						S		
Hedef 1.10		i								i	i		i		S				
Hedef 2.1					i	i		S			i			i					
Hedef 2.2		i	S	i						i									
Hedef 2.3				i				i		i					i			S	
Hedef 2.4			S	i						i									
Hedef 2.5										S	i								
Hedef 2.6						S				i									
Hedef 3.1		S		i															
Hedef 3.2		i		S		i													
Hedef 3.3		S		i															
Hedef 3.4								i					i		i	S			
Hedef 3.5		i		S	i														
Hedef 3.6					S					i									
Hedef 3.7		i		i	S								i						
Hedef 4.1			i	S															
Hedef 4.2			S	i					i										
Hedef 4.3			i	S					i										
Hedef 4.4				i						i				S					
Hedef 5.1												S	i						
Hedef 5.2			i	S															
Hedef 6.1				i												S			
Hedef 6.2		i											i			S			
Hedef 6.3										i			i			S			
Hedef 6.4		i	i								S								
Hedef 6.5								i			i				S				

HEDEF KARTLARI

Hedef kartlarında performans gösterge değerleri esas olarak kümülatif şekilde belirlenmiştir. Kümülatif olarak belirlenemeyen göstergeler dipnot olarak ayrıca belirtilmiştir.

Amaç	A1 ADALET TEŞKİLATININ KURUMSAL KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ						
Hedef	H 1.1 Mahkemeler teşkilatının organizasyon yapısı makul sürede yargılanma hakkının temini için güçlendirilerek ihtisaslaşmaya yönelik uygulamalar geliştirilecektir.						
Amacın İlgili Olduğu Program	HUKUK VE ADALET						
Alt Program Adı	Adli ve İdari Yargı						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adalet sisteminin etkin bir şekilde işleyişini sağlamak						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 1.1.1 Bölge Adliye Mahkemesi sayısı	%30	15	17	18	18	18	18
PG 1.1.2 İstinaf Mahkemeleri daire sayısı	%25	546	580	600	610	630	650
PG 1.1.3 İstinaf	%25	3.190	3.350	3.450	3.550	3.650	3.750

Mahkemeleri hâkim savcı sayısı							
PG 1.1.4 İhtisas mahkemesi sayısı	%20	2.138	2.188	2.238	2.288	2.338	2.388
Sorumlu Birim	Personel Genel Müdürlüğü						
İşbirliği Yapılacak Birimler	Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü Mevzuat Genel Müdürlüğü Strateji Geliştirme Başkanlığı						
Riskler	<ul style="list-style-type: none"> • Bazı adalet hizmet binalarında yeni kurulan mahkemeler için fiziki alanın yetersiz kalması • Bütçe imkânlarının yetersizliği • Ekonomik, teknolojik, sosyokültürel ve bilimsel gelişmelerin hızlı olması • İhtisas gerektiren alanlarda teorik ve pratik bilgi ile deneyimin oluşmasının zaman alması 						
Stratejiler	<p>a) İş yükü ve ortalama görülme süreleri dikkate alınarak adli ve idari yargıda ilk derece mahkeme sayıları ile bölge adliye ve bölge idare mahkemelerinin daire ve hâkim sayıları artırılabacaktır.</p> <p>b) Adalete erişim imkânlarının dikkate alınması suretiyle bazı büyükşehirlerde yeni adliyeler kurulacak ve yargı çevreleri yeniden belirlenecektir.</p> <p>c) Adalet komisyonlarının yapısı ve görev alanı yargı hizmetlerinin etkinliğini artıracak şekilde yeniden belirlenecektir.</p> <p>d) Bilişim sistemlerinin ve yapay zeka teknolojilerinin de değerlendirilmesi suretiyle bölge adliye mahkemelerinde görev uyuşmazlıkları asgariye indirilecektir.</p> <p>e) Denizli, Tekirdağ ve Malatya Bölge Adliye Mahkemeleri faaliyete geçirilecektir.</p>						

	<p>f) İş dağılımı suretiyle belirlenen ihtisas alanlarına yönelik etki analizi yapılacak ve bu yöndeki uygulama geliştirilecektir.</p> <p>g) Hâkimlerin hukuk ve ceza hâkimi olarak ihtisaslaşmaları sağlanacaktır.</p> <p>h) Asliye ticaret mahkemeleri başta il merkezleri olmak üzere yaygınlaştırılacaktır.</p> <p>i) Yargı mensuplarının ihtisas alanlarına yönelik lisansüstü eğitim almalarını teşvik edecek ve kolaylaştıracak düzenlemeler yapılacaktır.</p>
Maliyet Tahmini	2.478.999.000 TL
Tespitler	<ul style="list-style-type: none"> • Alınan tedbirler sayesinde istinaf daire sayılarının ve mahkeme sayılarının artırılması, makul sürede yargılama hakkının teminine önemli bir katkı sağlamaktadır. • Ekonomik, teknolojik, sosyokültürel ve bilimsel gelişmelerin hukuk sistemlerine yansıtılması sayesinde son yıllarda yeni suç ve uyuşmazlık türleri ortaya çıkmasına rağmen mahkemelerin ihtisaslaşması süreçlerinin daha etkin ve hızlı tamamlanmasına katkı sağlamıştır.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • İstinaf mahkemelerinin daire ve hâkim-savcı sayısının artırılması • Kurulumu tamamlanan üç yer istinaf mahkemesinin faaliyete geçirilmesi • İhtisas mahkemelerinin niteliği ve yargılamaları hızlandırmadaki etkisi göz önüne alınarak daha da yaygınlaştırılması

Amaç	A1 ADALET TEŞKİLATININ KURUMSAL KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ						
Hedef	H 1.2 Adalet teşkilatında insan kaynakları yönetimi güçlendirilecek ve insan kaynakları yönetimi konusunda uluslararası iş birliği geliştirilecektir.						
Amacın İlgili Olduğu Program	YÖNETİM ve DESTEK						
Alt Program Adı	Üst Yönetim, İdari ve Mali Hizmetler						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi							
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 1.2.1 Etik Kurallar Rehberi'nin hazırlanması	%35	0	%50	%100	%100	%100	%100
PG 1.2.2 Adalet Çalışanları Birliği'nin kurulmasının tamamlanması	%35	0	0	%100	%100	%100	%100
PG 1.2.3 Türk Devletleri Teşkilatına üye ülkelerle yapılan çalışma sayısı	%30	0	1	2	3	4	5

Sorumlu Birim	Personel Genel Müdürlüğü
İşbirliği Yapılacak Birimler	Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü İcra İşleri Dairesi Başkanlığı Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü
Riskler	<ul style="list-style-type: none"> • İnsan kaynaklarına ilişkin politikaların bütüncül olarak uygulanmasında yaşanabilecek aksaklıklar nedeniyle gerekli kurumsal dönüşümün sağlanmasında istenilen düzeye ulaşamaması • Yeni uygulamaların adalet teşkilatınca yeterince benimsenmemesi • Üye ülkeler tarafından çalışmaların benimsenememesi
Stratejiler	<p>a) Adalet personeline özgü meslek etiği ilkeleri belirlenecektir.</p> <p>b) Personel sayısının verimli dağılımının sağlanması için norm kadro kriterleri yeniden belirlenecektir.</p> <p>c) Personel tayinlerinin belli bir takvime bağlanarak, mevcut sistemin geliştirilmesi sağlanacaktır.</p> <p>d) Türk Devletleri Teşkilatı bünyesinde “Adalet Çalışanları Birliği” kurulacaktır.</p> <p>e) İyi uygulama örneklerinin paylaşılması amacıyla Türk Devletleri Teşkilatına üye ülkelerle iş birliği imkânları artırılacaktır.</p>
Maliyet Tahmini	4.900.000 TL
Tespitler	<ul style="list-style-type: none"> • İnsan kaynakları yönetiminin geliştirilmesi adalet teşkilatının performans ve verimliliğini artırmıştır. • Ülkemiz Türk Devletleri Teşkilatı’na üye ülkeler arasında yer almıştır. Teşkilatın ilkeleri arasında ‘Yargı Alanındaki İşbirliği’ ilkesi yer almakta olup bu doğrultuda aktif bir işbirliği planlanmıştır.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • Personelin etkin dağılımı için norm kriterlerinin belirlenmesi • Adalet personeline özgü etik ilkelerin belirlenmesi • Verimliliğin artırılması için yeni uluslararası işbirlikleri yapılması

Amaç	A1 ADALET TEŞKİLATININ KURUMSAL KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ						
Hedef	H 1.3 Adalet teşkilatının teftişine ilişkin kapasite artırılabacaktır.						
Amacın İlgili Olduğu Program Alt Program Adı	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi							
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 1.3.1 Adalet müfettişi sayısı	%50	39	60	70	80	90	100
PG 1.3.2 Uzmanlık eğitimlerine katılan adalet müfettişi sayısı*	%50	0	20	20	20	20	20
Sorumlu Birim	Teftiş Kurulu Başkanlığı						

İşbirliği Yapılacak Birimler	Personel Genel Müdürlüğü
Riskler	<ul style="list-style-type: none"> • Mevzuat değişikliğinin gerçekleşmemesi • Yeterli kadro ihdas edilmemesi
Stratejiler	<p>a) Denetimlerde görev yapacak müfettiş sayısı artırılabacaktır.</p> <p>b) Müfettişliğe atanmak için aranan mesleki kıdem süresi artırılabacaktır.</p> <p>c) Müfettişlerin gerek atanmalarını takiben gerekse görevlerinin devamı süresince uzmanlık gerektiren alanlarda eğitim almaları sağlanacaktır.</p> <p>d) Cumhuriyet savcılarının adalet daireleri ile kasa hesapları üzerindeki gözetim ve denetim yetkisinin güçlendirilmesi için ağır ceza merkezlerinde denetim büroları kurulacaktır.</p>
Maliyet Tahmini	174.000.000 TL
Tespitler	Denetimler adalet teşkilatının performans ve verimliliğini artırmaktadır.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • Denetim yapılan bazı alanların özel ihtisas gerektirmesi • Adalet müfettişi sayısının artırılması ve bazı alanlarda uzmanlık eğitimi verilmesi • Cumhuriyet savcılarının adalet daireleri ile kasa hesapları üzerindeki gözetim ve denetim yetkisinin güçlendirilmesi

*Performans göstergesi değerleri kümülatif olarak **belirlenmemiştir.**

Amaç	A1 ADALET TEŞKİLATININ KURUMSAL KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ						
Hedef	H 1.4 Adalet personeline yönelik hizmet öncesi eğitim ile hizmet içi eğitimin nitelik ve niceliği artırılacaktır.						
Amacın İlgili Olduğu Program	HUKUK VE ADALET						
Alt Program Adı	Mesleki Yetkinliğe Yönelik Eğitim Hizmetleri						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Program Hedefi	Yargı mensubu ve çalışanların yetkinliklerinin artırılması						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 1.4.1 Personel Eğitim Merkezi sayısı	%30	3	3	3	4	5	5
PG 1.4.2 Hizmet içi eğitim programı sayısı	%20	195	205	215	225	235	245
PG 1.4.3 Eğitim programlarına katılan personel sayısı*	%30	9.607	9.807	10.000	10.200	10.400	10.600

PG 1.4.4 Uzaktan Eğitim Kapısı'nda tüm personele sağlanan eğitim sayısı	%10	53	55	57	59	61	63
PG 1.4.5 Ulusal Staj Programı kapsamında eğitim imkânı sağlanan öğrenci sayısı*	%10	3.888	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Sorumlu Birim	Eğitim Dairesi Başkanlığı						
İşbirliği Yapılacak Birimler	Strateji Geliştirme Başkanlığı Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı						
Riskler	<ul style="list-style-type: none"> • Bütçe kaynaklarının yetersiz olması • Salgın hastalık ve doğal afet gibi sebeplerle eğitim programlarının ertelenmesi veya iptal edilmesi • Uzaktan eğitimlerde teknik aksaklık yaşanması 						
Stratejiler	<p>a) Personel eğitim merkezlerinin sayısı ve eğitim alan personel sayısı artırılacaktır.</p> <p>b) Personelin atama, nakil, görevlendirme ve görevde yükselmelerinde katıldıkları eğitimlerin de göz önünde bulundurulması sağlanacaktır.</p> <p>c) Personel eğitim merkezlerinde verilen eğitimde interaktif ve etkileşimli öğrenme yöntemlerinin kullanılması ve eğitim modüllerinin bilimsel standartlarla uyumlu olacak şekilde güçlendirilmesi sağlanacaktır.</p> <p>d) Bireyselleştirilmiş Personel Eğitim Sistemi'nin (BİPES) ihtiyaçlar doğrultusunda geliştirilerek kullanımının yaygınlaştırılması sağlanacaktır.</p>						

Maliyet Tahmini	1.180.000.000 TL
Tespitler	<ul style="list-style-type: none">• Mesleki niteliğin artırılması amacıyla adalet personeline yönelik eğitim faaliyetleri güçlendirilmiş, zorunlu ve sürekli eğitim anlayışı benimsenmiştir.• Uzaktan eğitim imkânları aktif ve etkin bir şekilde kullanılmıştır.• Bireyselleştirilmiş Personel Eğitim Sistemi yazılımı (BİPES) faaliyete geçirilmiştir.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none">• Personelin mesleki ve kişisel yetkinliklerini geliştirerek hizmet kapasitesinin artırılması• Personel eğitim merkezi sayısının artırılması• Eğitim alan personel sayısının artırılması• Eğitim programlarında uzaktan eğitim sisteminden daha fazla faydalanılması• Eğitim modüllerinin sayısının artırılması

*Performans göstergesi değerleri kümülatif olarak **belirlenmemiştir.**

Amaç	A1 ADALET TEŞKİLATININ KURUMSAL KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ						
Hedef	H 1.5 Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerinin kapasiteleri geliştirilecektir.						
Amacın İlgili Olduğu Program Alt Program Adı	HUKUK ve ADALET Adalete Erişim Hizmetleri						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adalete erişimin kolaylaştırılması ve adalet hizmetlerine memnuniyetin artırılması						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 1.5.1 Adli destek müdürlüklerinde görevli uzman (sosyal çalışmacı/psikolog/pedagog) sayısı	%60	1.582	1.630	1.680	1.730	1.780	1.830
PG 1.5.2 AGO'lara ilişkin kılavuz hazırlanması	%40	0	%50	%100	%100	%100	%100
Sorumlu Birim	Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı						
İşbirliği Yapılacak Birimler	Strateji Geliştirme Başkanlığı Personel Genel Müdürlüğü						
Riskler	Personel alımı için kadro ihdas edilmemesi						

Stratejiler	<p>a) Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerinde görev yapan sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoglar ile diğer personelin sayısı ve niteliği artırılabacaktır.</p> <p>b) Adli görüşme odalarında (AGO) ifade ve beyan alma işlemlerinde kullanılmak üzere görüşme tekniklerini ve yaklaşım ilkelerini içeren bir kılavuz hazırlanarak uygulanacaktır.</p> <p>c) Sosyal inceleme raporlarının standartları belirlenerek uygulanacaktır.</p>
Maliyet Tahmini	35.000.000 TL
Tespitler	<ul style="list-style-type: none"> • Adli süreçte mağdurlara ve özellikle kırılgan gruplara yönelik bilgilendirme, yönlendirme, psiko-sosyal destek hizmetlerini sunmak üzere kurulan Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlükleri (ADM) sayısı 2023 yılında 167'ye ulaşmıştır. • Bu müdürlükler bünyesinde kaygı düzeyi yüksek suç mağdurlarının ifadelerinin uzmanlar aracılığıyla alınmasına imkân tanıyan özel ortamlar olan “adli görüşme odaları” oluşturulmuştur.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerinin kapasitelerinin daha da güçlendirilmesi • Mağdur hakları konusunda yeni bir kılavuz hazırlanması

Amaç	A1 ADALET TEŞKİLATININ KURUMSAL KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ						
Hedef	H 1.6 Uluslararası adli yardımlaşma ve adli iş birliği ile Avrupa Birliği'ne üyelik sürecine ilişkin kurumsal kapasite geliştirilecektir.						
Amacın İlgili Olduğu Program Alt Program Adı	HUKUK VE ADALET Hukuk ve Adalet Alanındaki Uluslararası İlişkiler						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Uluslararası dış ilişkiler ve ulusal fon kapsamında yapılan faaliyetlerin geliştirilmesi						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 1.6.1 Cezaî Konularda Uluslararası Adli İş Birliği Bürosu sayısı	%30	0	5	15	20	20	20
PG 1.6.2 Düzenlenen eğitim programı sayısı*	%15	0	2	3	5	3	3

PG 1.6.3 AB projelerine yönelik düzenlenen eğitim sayısı	%15	10	12	14	16	18	20
PG 1.6.4 Çevirisi yapılan AB mevzuatı sayısı*	%20	0	5	5	5	5	5
PG 1.6.5 Staja gönderilen yargı mensubu sayısı*	%20	0	5	5	5	5	5
Sorumlu Birim	Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü						
İşbirliği Yapılacak Birimler	İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü						
Riskler	<ul style="list-style-type: none"> • Bütçe kaynaklarının yetersizliği • Çalışmaların diğer ülkelerce yeterince sahiplenilmemesi • Tercüme ve yazışmalarda yabancı dil bilgisi olan insan kaynağı eksikliği 						
Stratejiler	<p>a) Sınır aşan örgütlü suçlar, terör, terörizmin finansmanı, sanal ortamda işlenen suçlar, insan ticareti, göçmen kaçakçılığı, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama ve uyuşturucu madde ticareti suçları alanında uluslararası iş birliği geliştirilecektir.</p> <p>b) Cezaî konularda uluslararası adli iş birliğinin geliştirilmesi ve bu alanda adliyeler düzeyinde koordinasyonun oluşturulması amacıyla “Cezaî Konularda Uluslararası Adli İş Birliği Büroları” kurulacaktır.</p> <p>c) Uluslararası adli yardımlaşma alanında teşkilatın bilgi düzeyinin ve kapasitesinin artırılmasına yönelik eğitim çalışmaları yapılacaktır.</p>						

	<p>d) AB projeleri konusunda eğitimler düzenlenecek ve projelerin etkinlik ve sürdürülebilirliğinin ölçülmesi ve takip edilmesine ilişkin kapasite geliştirilecektir.</p> <p>e) Yargı alanında ilgili AB mevzuatı ile AB Adalet Divanı'nın önemli kararlarının çevirisi yapılacaktır.</p> <p>f) Yargı mensuplarının başta Avrupa Birliği Adalet Divanı olmak üzere uluslararası kuruluşlarda staj görmeleri sağlanacaktır.</p>
Maliyet Tahmini	95.000.000 TL
Tespitler	<ul style="list-style-type: none"> • Ülkemiz her yıl birçok ülkeyle karşılıklı adli yardımlaşma işlemlerini gerçekleştirmektedir. 2023 yılı itibarıyla 56 ülkeyle karşılıklı adli yardımlaşma işlemi gerçekleştirilmiştir. • Ülkemiz; Avrupa Konseyi ile Birleşmiş Milletler'in alt kuruluş ve komitelerinden başta OECD (İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı), GRECO (Yolsuzlukla Mücadele Devletler Topluluğu), FATF (Mali Eylem Görev Gücü), AGİT (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı), Interpol başta olmak üzere birçok kuruluş ve komitenin üyesidir.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • İlgili kurumlarla iş birliği halinde uluslararası adli yardımlaşma ve adli iş birliğine ilişkin kapasitenin geliştirilmesi • Yargı mensuplarının uluslararası kuruluşlarda eğitim ve staj imkânının artırılması • Yargı alanında ilgili AB mevzuatı ile AB Adalet Divanı kararlarının çevirisinin yapılması • Avrupa Birliği'ne üyelik sürecine ilişkin kurumsal kapasitenin geliştirilmesi

* Performans göstergesi değerleri kümülatif olarak **belirlenmemiştir.**

Amaç	A1 ADALET TEŞKİLATININ KURUMSAL KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ						
Hedef	H 1.7 Adalet teşkilatının medya ve halkla ilişkiler kapasitesi geliştirilecektir.						
Amacın İlgili Olduğu Program Alt Program Adı	YÖNETİM VE DESTEK Üst Yönetim, İdari ve Mali Hizmetler						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi							
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 1.7.1 Düzenlenen eğitim programı sayısı*	%50	1	2	2	2	2	2
PG 1.7.2 Düzenlenen etkinlik sayısı*	%50	0	2	2	2	2	2
Sorumlu Birim	Strateji Geliştirme Başkanlığı						
İşbirliği Yapılacak Birimler	Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği Eğitim Dairesi Başkanlığı Personel Genel Müdürlüğü						

Riskler	<ul style="list-style-type: none"> • Bütçe imkânlarının yetersizliği • Müessesenin yargı teşkilatınca yeterince benimsenmemesi
Stratejiler	<p>a) Basın sözcülerine ve medya iletişim bürolarında görevli personele yönelik farkındalık ve eğitim çalışmaları yapılacaktır.</p> <p>b) Yargı medya ilişkilerinin geliştirilmesi amacıyla medya mensuplarının katıldığı etkinlikler düzenlenecektir.</p> <p>c) Adli ve idari yargı faaliyet raporları, yeni uygulamaların verimliliğine ilişkin bilgileri de kapsayan analizlere dayalı olarak hazırlanacaktır.</p> <p>d) Adliye ön büro ve danışma masalarında görülen işlerin etkinliğinin artırılmasına yönelik tedbirler alınacaktır.</p>
Maliyet Tahmini	16.500.000 TL
Tespitler	<ul style="list-style-type: none"> • Kitlemel medya ve yargı arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesi amacıyla adliyelerde oluşturulan medya iletişim ofisleri ile basın sözcüsü olarak görevlendirilen Cumhuriyet başsavcılarını ve komisyon başkanları, kamuoyunun bilgilendirilmesinin yararlı ve gerekli olduğu durumlarda basın açıklamaları yaparak kamuoyunu doğru bir şekilde bilgilendirmektedir. • Medya iletişim büroları, ülke genelinde yaygınlaştırılarak 172 birimde faaliyetine devam etmektedir.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • Farkındalığın artırılması • Eğitim faaliyetleri ile etkinlikler yapılması

* Performans göstergesi değeri kümülatif olarak **belirlenmemiştir.**

Amaç	A1 ADALET TEŞKİLATININ KURUMSAL KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ						
Hedef	H 1.8 Bakanlık iç kontrol sisteminin geliştirilmesi için çalışmalar yürütülecektir.						
Amacın İlgili Olduğu Program	YÖNETİM VE DESTEK						
Alt Program Adı	Üst Yönetim, İdari ve Mali Hizmetler						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi							
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 1.8.1 Bakanlık imza yetkileri yönergesinin tamamlanması	%50	0	%50	%100	%100	%100	%100
PG 1.8.2 İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı'nın uygulanma oranı	%50	%10	%50	%100	%100	%100	%100
Sorumlu Birim	Strateji Geliştirme Başkanlığı						

İşbirliği Yapılacak Birimler	Tüm Birimler
Riskler	İç kontrol sisteminin yeterince benimsenmemesi
Stratejiler	a) Adalet Bakanlığı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı'nın uygulanması sağlanacaktır. b) Bakanlık İmza Yetkileri Yönergesi yayımlanacaktır.
Maliyet Tahmini	7.750.000 TL
Tespitler	<ul style="list-style-type: none"> • İç kontrol sistemi konusunda farkındalık yaratmak ve bilgi edinilmesini sağlamak amacıyla iç kontrol web sayfası oluşturulmuştur. İç kontrol sistemi ve kurumsal risk çalışmalarına ilişkin güncellenmeler ve planlanan uygulamalar takip edilmektedir. • İç kontrol faaliyetleri kapsamında ilgili personele yönelik farklı tarihlerde eğitim programı düzenlenmiştir. • Bakanlık İmza Yetkileri Yönergesi'ne ilişkin çalışmalar tamamlanma aşamasındadır.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • Bakanlık iş akışlarının düzenli bir şekilde güncellenmesi • Kurumsal risklerin belirlenerek takip edilmesi ve bu suretle hizmetlerin niteliğinin artırılması

Amaç	A1 ADALET TEŞKİLATININ KURUMSAL KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ						
Hedef	H 1.9 İç denetim faaliyetlerine ilişkin kapasite artırılabacaktır.						
Amacın İlgili Olduğu Program Alt Program Adı	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi							
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 1.9.1 Denetim raporu sayısı*	%50	0	1	2	2	2	2
PG 1.9.2 Danışmanlık (inceleme) raporu sayısı*	%50	3	5	7	9	11	13
Sorumlu Birim	İç Denetim Birimi Başkanlığı						
İşbirliği Yapılacak Birimler	Strateji Geliştirme Başkanlığı						

Riskler	<ul style="list-style-type: none"> • İç denetim faaliyetlerinde öncelik verecek alanların doğru belirlenmemesi • Paydaşların görüşlerinin yeterince alınmaması
Stratejiler	<p>a) İç kontrol sistemi belirlenen risk odaklı plan ve programa uygun denetimlerle etkinleştirilecektir.</p> <p>b) İç denetçilerin uzmanlık eğitimi almaları sağlanacaktır.</p>
Maliyet Tahmini	3.700.000 TL
Tespitler	<ul style="list-style-type: none"> • Halihazırda iç kontrol sistemi tam anlamıyla hayata geçirilmediğinden danışmanlık faaliyetleri yürütülmektedir. • Adalet Bakanlığının hizmetlerinin etkinliğini sağlamak için farklı konularda inceleme raporları hazırlanmaktadır.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • İç denetim faaliyeti ve iç denetçilerle ilgili işlemlerin daha etkin yürütülmesi • İç denetim biriminin kapasitesinin artırılması

*Performans göstergesi değerleri kümülatif olarak **belirlenmemiştir.**

Amaç	A1 ADALET TEŞKİLATININ KURUMSAL KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ						
Hedef	H 1.10 Adalet teşkilatının fiziki altyapısı geliştirilecektir.						
Amacın İlgili Olduğu Program	YÖNETİM ve DESTEK						
Alt Program Adı	Üst Yönetim, İdari ve Mali Hizmetler						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi							
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 1.10.1 Adli emanet ve arşiv eğitimlerine katılan personel sayısı*	%20	0	100	110	120	130	140
PG 1.10.2 Akıllı uyarı sisteminin oluşturulması	%30	0	%50	%100	%100	%100	%100
PG 1.10.3 Taşıt talep tahsis sisteminin tamamlanması	%30	0	%50	%100	%100	%100	%100

PG 1.10.4 Adliyelerde taşıt kurum kullanıcısı ve taşıt veri giriş görevlilerinin belirlenmesi	%20	0	%50	%100	%100	%100	%100
Sorumlu Birim	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı						
İşbirliği Yapılacak Birimler	Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Eğitim Dairesi Başkanlığı Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü Strateji Geliştirme Başkanlığı						
Riskler	<ul style="list-style-type: none"> • Mevzuat değişikliğinin gerçekleşmemesi • Yeterli sayıda kadro ihdas edilmemesi • Emanet büroları ve arşiv hizmetlerinde yeterli nitelik ve nicelikte personel görevlendirilememesi • Adliyelerde fiziki alan yetersizlikleri nedeniyle arşiv birimleri için yeterli alan ayrılamaması • Bütçe imkânlarının yetersiz kalması 						
Stratejiler	<p>a) Emanet ve arşiv hizmetlerinin fiziki altyapısı geliştirilecektir.</p> <p>b) Kadrolu emanet memuru istihdam edilecektir.</p> <p>c) Ayıklama ve imha süreleri dolan arşiv malzemesi ile tasfiyesi gereken suç eşyasına ilişkin akıllı uyarı sistemleri geliştirilecektir.</p> <p>d) Arşiv ayıklama ve imha usullerini düzenleyen mevzuat gözden geçirilecek ve gerekli değişiklikler yapılacaktır.</p> <p>e) Arşivlerde ve emanet bürolarında görev yapan personele yönelik eğitim programları düzenlenecektir.</p> <p>f) Elektronik arşiv uygulaması yaygınlaştırılacak ve arşivlerde teknolojik imkânların etkin kullanımı sağlanacaktır.</p>						

	<p>g) Adalet hizmetlerinde kullanılan taşıtların tahsisi, sevki, muhafazası ve tasfiyesine ilişkin usul ve esasları düzenleyen mevzuat hazırlanacaktır.</p> <p>h) Taşıt ihtiyacını karşılamaya yönelik ekonomik seçenekler geliştirilecektir.</p> <p>i) İhtiyaç analizlerine dayalı bir talep ve tahsis yönetim mekanizması kurulacaktır.</p> <p>j) Edinilecek taşıtların hizmet türleri itibarıyla standardizasyonu sağlanacaktır.</p> <p>k) Adliyelerde taşıt kurum kullanıcısı ve taşıt veri giriş görevlisi görevlendirilecektir.</p>
Maliyet Tahmini	28.000.000 TL
Tespitler	<ul style="list-style-type: none"> • Mevcut arşivlerin fiziki altyapısı güçlendirilmiştir. • Elektronik arşiv sistemine ağırlık verilmiştir. • Hizmetin yerine getirilmesinde elverişsiz araçların imkânlar dâhilinde yenilenmesi ve mevcut hizmet aracı ihtiyacının azaltılmasına yönelik çalışmalar yürütülmüştür.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • Kadrolu emanet memuru istihdam edilmesi • Adli iş kapsamındaki belgelerin dosyalanması, saklanması, ayıklanması, tasfiyesi veya devlet arşivlerine gönderilmesi işlemlerinin daha etkin yürütülmesi • Elektronik arşiv uygulamasının yaygınlaştırılması • Adli hizmetler için taşıt tahsis edilmesinde etkinliğin ve ekonomikliğin daha da artırılması • Taşıtların tahsisi, sevki, tasfiyesi ve kullanımı için yeni standartlar belirlenmesi

*Performans göstergesi değerleri kümülatif olarak **belirlenmemiştir.**

Amaç	A2 ADALET HİZMETLERİNİN PERFORMANS VE VERİMLİLİĞİNİN ARTIRILMASI						
Hedef	H 2.1 Adli süreçlerin makul sürede tamamlanmasına yönelik kurumsal tedbirler alınacak ve uygulamalar geliştirilecektir.						
Amacın İlgili Olduğu Program	HUKUK ve ADALET						
Alt Program Adı	Yargılama Hizmetleri						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adil, güven veren ve etkin bir adalet sistemi						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 2.1.1 Hâkim, savcı ve personel sayısında bir önceki yıla göre artış oranı	%40	186.978	%5	%5	%5	%5	%5
PG 2.1.2 Yargıda hedef süreye uyulma oranı	%30	%86	%86	%87	%87	%88	%88
PG 2.1.3 İstinaf mahkemelerinde hedef süre çalışmalarının tamamlanması	%30	0	0	%100	%100	%100	%100
Sorumlu Birim	Personel Genel Müdürlüğü						

İşbirliği Yapılacak Birimler	Strateji Geliştirme Başkanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü İcra İşleri Dairesi Başkanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü
Riskler	<ul style="list-style-type: none"> • Yeterli kadro ihdas edilememesi • Ara kararların zamanında yerine getirilmemesi
Stratejiler	<p>a) Hâkim ve Cumhuriyet savcısı ile personel sayısının iş yüküyle orantılı bir düzeyde olması sağlanacaktır.</p> <p>b) Adalet Bakanlığı bünyesinde başta hukuk ve ceza mevzuatı olmak üzere farklı alanlarda çalışmalar yapmak için bilim komisyonları oluşturulacaktır.</p> <p>c) Hedef süre uygulaması takip edilecek ve hedef süreyi aşan dosyalara yönelik önlemler alınacaktır.</p> <p>d) İstinaf kanun yolunda uygulanmak üzere hedef süreler belirlenecektir.</p>
Maliyet Tahmini	155.000.000.000 TL
Tespitler	<ul style="list-style-type: none"> • Son yıllarda yargı mensubu ve personel sayısında önemli oranda artış sağlanmıştır. • Yargısal süreçlerde ortalama görülme sürelerinin düşürülmesi kapsamında soruşturma, kovuşturma ve dava dosyaları ile Adli Tıp Kurumunda hedef süreler belirlenmiştir. • İstinaf mahkemelerinde hedef süre belirlenmesi çalışmaları ise devam ettirilmektedir.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • Hâkim, savcı ve adalet personeli sayısının iş yüküyle orantılı hale getirilmesi • Davaların ortalama görülme sürelerinin kısaltılması • Makul sürede yargılanma hakkının temini amacıyla yargısal süreçler için belirlenen hedef sürelerle uyulması için tedbirler alınması • İstinaf mahkemelerinde hedef süre çalışmalarının tamamlanması

Amaç	A2 ADALET HİZMETLERİNİN PERFORMANS VE VERİMLİLİĞİNİN ARTIRILMASI							
Hedef	H 2.2 Bilirkişilikten kaynaklanan sorunların giderilmesi için ikincil mevzuat düzenlemesi yapılacak ve idari tedbirler alınacaktır.							
Amacın İlgili Olduğu Program	HUKUK VE ADALET							
Alt Program Adı	Hukuk ve Mevzuat Hizmetleri							
Alt Program Adı	Yargılama Hizmetleri							
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Ceza ve hukuk adalet sisteminin etkinliğini arttırmak							
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adil, güven veren ve etkin bir adalet sistemini sağlamak							
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028	
PG 2.2.1 Bilirkişilere yönelik düzenlenen eğitim sayısı	%50	10	12	14	16	18	20	
PG 2.2.2 İkincil mevzuat değişikliği önerisinin tamamlanması	%50	0	%50	%100	%100	%100	%100	
Sorumlu Birim	Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü							
İşbirliği Yapılacak Birimler	Mevzuat Genel Müdürlüğü Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü							

Riskler	Mevzuat değişikliğinin gerçekleşmemesi
Stratejiler	<p>a) Bilirkişilik temel ve alt uzmanlık alanları ile temel ve alt uzmanlık alanlarına göre aranan nitelikler güncellenecektir.</p> <p>b) Yargıtay ve Danıştay uygulamaları doğrutusunda ihtiyaç duyulan alanlarda bilirkişilere yönelik eğitimler verilecektir.</p> <p>c) Özel hukuk tüzel bilirkişiliği uygulaması yaygınlaştırılacaktır.</p> <p>d) Yargıda tercümanlık listelerinin oluşturulmasına ve hizmetlerin denetimine ilişkin usul ve esaslar belirlenecektir.</p> <p>e) Bilirkişilerin performanslarının değerlendirilmesine ilişkin sistem güçlendirilecektir.</p>
Maliyet Tahmini	31.000.000 TL
Tespitler	<p>Bakanlık bünyesinde Bilirkişilik Daire Başkanlığı kurulmuş, bilirkişilik bölge kurulları oluşturulmuş ve bilirkişilik kurumu ile ilgili çok sayıda adım atılmış olup, bilirkişilikle ilgili uygulamaları izlemek, sorunları tespit etmek ve bu sorunlara çözüm önerileri geliştirmek için çalışmalara devam edilmektedir. Bu alışmalar kapsamında başta ikincil mevzuatın güncellenmesi gereken yönleri olmak üzere iyi işleyen ve aksayan uygulamalar yakından takip edilmektedir.</p>
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • Bilirkişilik hizmetinin daha etkin ve nitelikli bir şekilde sunulması amacıyla mevzuatta değişiklik yapılması • Bilirkişilerin yetkinliğinin artırılmasına yönelik eğitimlerin artırılması • Özel hukuk tüzel bilirkişiliği uygulamasının yaygınlaştırılması

Amaç	A2 ADALET HİZMETLERİNİN PERFORMANS VE VERİMLİLİĞİNİN ARTIRILMASI						
Hedef	H 2.3 Adli Tıp Kurumunun bilimsel, teknik ve fiziksel kapasitesi güçlendirilecektir.						
Amacın İlgili Olduğu Program Alt Program Adı	HUKUK VE ADALET Adli ve İdari Yargı						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adalet sisteminin etkin bir şekilde işleyişini sağlamak						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 2.3.1 Akreditasyon kapsamına giren metot sayısı	%50	39	42	45	48	51	54
PG 2.3.2 Adli Tıp Grup Başkanlığı sayısı	%50	11	13	14	15	16	18
Sorumlu Birim	Adli Tıp Kurumu Başkanlığı						
İşbirliği Yapılacak Birimler	Personel Genel Müdürlüğü Mevzuat Genel Müdürlüğü Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü						

Riskler	<ul style="list-style-type: none"> • Bütçe imkânlarının yetersizliği • Fiziki ve teknik altyapı yetersizliği
Stratejiler	<p>a) Adli tıp ihtisas kurulu, adli tıp ihtisas dairesi, adli tıp grup başkanlığı ve adli tıp şube müdürlüğü sayıları artırılabacaktır.</p> <p>b) Adli Tıp Kurumu Teşkilat Kararnamesi güncellenerek Adli Tıp Kurumu Merkez ve Taşra Teşkilatı organizasyon yapısı güçlendirilecektir.</p> <p>c) Adli Tıp Kurumunun teknolojik altyapısını geliştirmek amacıyla yapay zeka uygulamaları daha etkin kullanılacaktır.</p> <p>d) Adli Tıp Kurumunda uluslararası akreditasyon kapsamındaki birim ve metot sayısı artırılabacaktır.</p> <p>e) Adli Tıp ve Adli Bilimler alanında ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla ulusal ve uluslararası bilimsel etkinlikler düzenlenecektir.</p> <p>f) Türk Devletleri Teşkilatı bünyesinde bulunan ülkelerin Adli Tıp ve Adli Bilimler alanında faaliyet gösteren kurumları ile mevcut iş birliği geliştirilerek “Türk Devletleri Adli Tıp ve Adli Bilimler Birliği” kurulacaktır.</p>
Maliyet Tahmini	1.538.000.000 TL
Tespitler	Adli tıp ve adli bilimler hizmeti ülke geneline yaygınlaştırılmış, hizmetlerin mahallinde hızlı, kaliteli ve etkin bir şekilde sunulması amacıyla kurumsal kapasite ve yetkinlik artırılmıştır.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • Adli Tıp Kurumunun teşkilat yapısının güçlendirilmesi • Adli tıp merkez ve taşra birimlerinin ülke geneline yaygınlaştırılması • Akreditasyon kapsamındaki birim ve metot sayısının artırılması

Amaç	A2 ADALET HİZMETLERİNİN PERFORMANS VE VERİMLİLİĞİNİN ARTIRILMASI						
Hedef	H 2.4 Tebligat işlemlerinde hataların azaltılmasına ve tebligatların hızlı yapılabilmesine yönelik kanuni düzenleme yapılacak ve idari tedbirler alınacaktır.						
Amacın İlgili Olduğu Program Alt Program Adı	HUKUK VE ADALET Hukuk ve Mevzuat Hizmetleri Yargılama Hizmetleri						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Ceza ve hukuk adalet sisteminin etkinliğini arttırmak Adil, güven veren ve etkin bir adalet sistemini sağlamak						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 2.4.1 Mevzuat değişikliği önerisinin tamamlanması	%40	0	%50	%100	%100	%100	%100
PG 2.4.1 E-tebligatın fiziki tebligata oranı	%60	%125	%130	%135	%140	%145	%150
Sorumlu Birim	Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü						
İşbirliği Yapılacak Birimler	Mevzuat Genel Müdürlüğü Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü						

Riskler	<ul style="list-style-type: none"> • Mevzuat değişikliğinin gerçekleşmemesi • e-Tebligat sisteminde teknik aksaklıklar yaşanması
Stratejiler	<p>a) Bilgilendirme, belgelendirme ve teslim unsurlarını gerçekleştirecek, usulsüz tebligatı azaltacak daha sade bir tebligat usulü hayata geçirilecektir.</p> <p>b) Elektronik tebligat uygulaması yaygınlaştırılacaktır.</p>
Maliyet Tahmini	5.000.000 TL
Tespitler	<ul style="list-style-type: none"> • Etkin bir adli tebligat sistemi emek, mesai ve kaynak tasarrufu sağlayarak adli işlemleri hızlandırmaktadır. • Elektronik tebligat uygulamaları yaygınlaştırılmıştır. • 01.01.2019 tarihi ile 29.11.2023 tarihi arasında toplam 182.318.707 adet tebligat elektronik olarak yapılmıştır.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • Adli tebligat süreçlerinin sadeleştirilmesi ve iyileştirilmesi • Elektronik tebligat uygulamasının yaygınlaştırılması ile yargı süreçlerinin hızlandırılması, tasarruf sağlanması ve çevresel sürdürülebilirliğe katkıda bulunulması

Amaç	A2 ADALET HİZMETLERİNİN PERFORMANS VE VERİMLİLİĞİNİN ARTIRILMASI						
Hedef	H 2.5 Yargı bilişim sistemi güncel teknolojiler doğrultusunda daha da geliştirilecektir.						
Amacın İlgili Olduğu Program	HUKUK VE ADALET						
Alt Program Adı	Adalet Erişim Hizmetleri						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adalet erişiminin kolaylaştırılması ve adalet hizmetlerine memnuniyetin artırılması						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 2.5.1 Diğer kurum sistemleriyle yapılan entegrasyon sayısı	%30	174	176	178	180	182	184
PG 2.5.2 Yapay zeka temelli öneri destek sisteminin tamamlanması	%30	0	%25	%50	%75	%100	%100
PG 2.5.3 UYAP v3 Projesinin tamamlanması	%40	0	%25	%50	%75	%100	%100

Sorumlu Birim	Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü
İşbirliği Yapılacak Birimler	Strateji Geliştirme Başkanlığı
Riskler	<ul style="list-style-type: none"> • Bütçe imkânlarının yetersizliği • Yeterli nitelik ve nicelikte bilgi işlem uzmanının olmaması • Yeni teknolojik uygulamaların benimsenmesinin zaman alması
Stratejiler	<p>a) UYAP'ın entegre olduğu kurum sayısı artırılacaktır.</p> <p>b) Günümüz ihtiyaçlarına cevap verebilen güncel teknolojilerle uyumlu, siber güvenlik önlemleri güçlendirilmiş yeni UYAP yazılımı tamamlanacaktır.</p> <p>c) UYAP uygulamalarında kullanıcı dostu tasarımlar geliştirilecektir.</p> <p>d) Yazılım altyapısının kurumsal özel bulut mimarisinde konteyner mekanizmalarına taşınması sağlanarak daha güvenli ve kararlı hizmet sunulacaktır.</p> <p>e) SEGBİS uygulaması yaygınlaştırılacaktır.</p> <p>f) Duruşmaların doğrudan kayıt altına alınması için çalışmalar yapılacaktır.</p> <p>g) Yargılama faaliyetlerini destekleyici yapay zekâ temelli öneri destek sistemleri geliştirilecektir.</p> <p>h) Kurulacak bir merkez aracılığıyla yapay zekâ uygulamalarının etik ve hukuki çerçevesi oluşturulacaktır.</p> <p>i) Harç ve gider avansının elektronik ödeme yöntemleri ile tahsilinin sağlanmasına yönelik çalışma yapılacaktır.</p>
Maliyet Tahmini	6.205.129.000 TL
Tespitler	<ul style="list-style-type: none"> • Bakanlığımız bilgi işlem sistemi olan UYAP, güçlü ve dinamik teknik alt yapısı ile Bakanlığımız teşkilatı ile yargı birimlerinin tamamında işletimde olup bu birimlerin her türlü yargısal, idari ve denetim faaliyetleri bu sistemle elektronik ortamda yürütülmektedir. • Pek çok kamu kurumuyla gerçekleştirilen entegrasyonlar, e-Devlete aktarılan uygulamalar ve mobil sürümler sayesinde yargısal süreçlerin daha hızlı ve etkin yürütülmesine katkı sağlamaktadır.

İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none">• Bilişim teknolojisinde yaşanan güncel gelişmelere uygun olarak daha etkin ve verimli bilgi, belge ve iş akışı sağlanması• Yeni yazılımlar geliştirilmesi• Yapay zekâ uygulamalarının geliştirilmesi
-------------------	---

Amaç	A2 ADALET HİZMETLERİNİN PERFORMANS VE VERİMLİLİĞİNİN ARTIRILMASI						
Hedef	H 2.6 Adli sicil bilgi sisteminde yapay zekâ algoritmalarının kullanılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.						
Amacın İlgili Olduğu Program	HUKUK VE ADALET						
Alt Program Adı	Yargılama Hizmetleri						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program	Adil, güven veren ve etkin bir adalet sistemini sağlamak						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 2.6.1 Yapay-zeka algoritma sisteminin tamamlanması	%50	0	%50	%100	%100	%100	%100
PG 2.6.2 Toplu silme sisteminin tamamlanması	%50	0	%50	%100	%100	%100	%100
Sorumlu Birim	Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü						
İşbirliği Yapılacak Birimler	Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü						
Riskler	<ul style="list-style-type: none"> • Yeterli yazılım ekibinin bulunmaması • Bütçe kaynaklarının yetersizliği 						

Stratejiler	a) Adli sicil silme-düzeltilme başvurularının değerlendirilmesinde yapay zekâ algoritmaları kullanılacaktır. b) Kural tabanlı karar destek modülü genişletilerek silme kurallarının topluca uygulanabileceği bir sistem tasarımı geliştirilecektir.
Maliyet Tahmini	8.000.000 TL
Tespitler	Adli sicil kaydının tutulmasına ilişkin bilişim sistemlerinde güçlü bir teknik altyapı mevcut olup bu altyapının teknolojik gelişmelere bağlı olarak güçlendirilmesine devam edilmektedir.
İhtiyaçlar	Adli sicile ilişkin yazılımların erişilebilirliği, kullanılabilirliği için bilişim sistemlerinin yapay zeka uygulamaları aracılığıyla geliştirilmesi

Amaç	A3 ADİL YARGILANMA HAKKI ÇERÇEVESİNDE CEZA ADALETİ SİSTEMİNİN ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI						
Hedef	H 3.1 Soruşturmaların etkinliğinin artırılmasına ve makul sürede sonuçlandırılmasına yönelik düzenlemeler yapılacaktır.						
Amacın İlgili Olduğu Program Alt Program Adı	HUKUK VE ADALET Hukuk ve Mevzuat Hizmetleri						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Ceza ve hukuk adalet sisteminin etkinliğini arttırmak						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 3.1.1 Soruşturmaların ortalama görülme süresi	%40	153	148	143	139	135	132
PG 3.1.2 Mevzuat değişikliği önerisinin tamamlanması	%40	0	%50	%100	%100	%100	%100
PG 3.1.3 Suç tiplerine göre oluşturulacak kılavuzun tamamlanması	%20	0	%50	%100	%100	%100	%100
Sorumlu Birim	Ceza İşleri Genel Müdürlüğü						

İşbirliği Yapılacak Birimler	Mevzuat Genel Müdürlüğü
Riskler	<ul style="list-style-type: none"> • Mevzuat değişikliğinin gerçekleştirilememesi • Mevzuat değişikliği neticesinde getirilen müesseselerin uygulamada yeterince benimsenmemesi
Stratejiler	<p>a) Soruşturma ve kovuşturma öncesi eleme araçları geliştirilecektir.</p> <p>b) Cumhuriyet başsavcılıklarında oluşturulan ihtisas bürolarının standarda kavuşturulması ve yeni büroların bu standart doğrultusunda kurulması sağlanacaktır.</p> <p>c) İddianamenin iadesi müessesesi daha işlevsel hale getirilecektir.</p> <p>d) Suç tiplerine göre soruşturma kılavuzları hazırlanarak gerektiğinde güncellenecektir.</p>
Maliyet Tahmini	2.350.000 TL
Tespitler	Ceza adaleti sisteminin etkinliğinin daha da artırılmasına yönelik başta mevzuat değişikliği olmak üzere önemli çalışmalar yapılmıştır.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • Ceza adaleti sisteminin etkinliğinin daha da artırılması için soruşturma ve kovuşturma öncesi eleme araçlarının güçlendirilmesi • İddianamenin iadesi müessesesinin işlevsel hale getirilerek davaların daha eksiksiz açılmasının sağlanması • Suç tiplerine göre soruşturma standartlarının oluşturulması

Amaç	A3 ADİL YARGILANMA HAKKI ÇERÇEVESİNDE CEZA ADALETİ SİSTEMİNİN ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI						
Hedef	H 3.2 Lekelenmeme hakkının daha etkin korunması için suç ve yaptırım dengesi yeniden düzenlenecek, adli sicil mevzuatı yeniden yapılandırılacaktır.						
Amacın İlgili Olduğu Program Alt Program Adı	HUKUK VE ADALET Hukuk ve Mevzuat Hizmetleri Yargılama Hizmetleri						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Ceza ve hukuk adalet sisteminin etkinliğini arttırmak Adil, güven veren ve etkin bir adalet sistemini sağlamak						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 3.2.1 Mevzuat önerisinin tamamlanması	%100	0	%50	%100	%100	%100	%100
Sorumlu Birim	Mevzuat Genel Müdürlüğü						
İşbirliği Yapılacak Birimler	Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü						
Riskler	Mevzuat değişikliğinin gerçekleştirilememesi						
Stratejiler	a) Adli para cezaları ve ön ödeme gibi müesseselere ilişkin normlarda yer alan parasal miktarlar artırılabacaktır.						

	<p>b) Kanunlarda suç olarak düzenlenen fiillerden kabahate dönüştürülebilecek olanlar suç olmaktan çıkarılacaktır.</p> <p>c) Takibi şikâyete bağlı suçların kapsamı genişletilecektir.</p> <p>d) Adli sicil ve arşiv bilgilerinin silinme süreleri kısaltılacaktır.</p> <p>e) Yasaklanmış hakların geri verilmesi ve hak yoksunluğuyla ilgili sorunların çözülmesine yönelik düzenleme yapılacaktır.</p> <p>f) Kesin nitelikteki adlî para cezasına ilişkin mahkûmiyet hükümlerinin adlî sicile kaydedilmesi uygulamasına son verilecektir.</p>
Maliyet Tahmini	4.350.000 TL
Tespitler	<ul style="list-style-type: none">• Suç ve yaptırım dengesi ele alınarak ceza adaletinin etkinliği kapsamında başta mevzuat değişikliği olmak üzere önemli çalışmalar yapılmıştır.• Adli sicil mevzuatının lekelenmeme hakkı kapsamında yeniden yapılandırılması önem taşımaktadır.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none">• Cezaların daha caydırıcı olması• Bazı suçların takibinin şikâyete bağlı kılınması• Kesin nitelikteki mahkûmiyet hükümlerinin adli sicil kaydına işlenmesinin önüne geçilmesi• Adli sicil ve arşiv kayıtlarının silinme süresinin kısaltılması

Amaç	A3 ADİL YARGILANMA HAKKI ÇERÇEVESİNDE CEZA ADALETİ SİSTEMİNİN ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI						
Hedef	H 3.3 Uzlaştırma kurumunun etkinliği artırılacaktır.						
Amacın İlgili Olduğu Program Alt Program Adı	HUKUK VE ADALET Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Alternatif çözüm yolu olan uzlaşma ve arabuluculuk sisteminin işlerliğinin arttırılmasını sağlamak						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 3.3.1 Uzlaşma ile sonuçlanan dosya sayısı*	%100	335.130	340.000	345.000	350.000	355.000	360.000
Sorumlu Birim	Ceza İşleri Genel Müdürlüğü						
İşbirliği Yapılacak Birimler	Mevzuat Genel Müdürlüğü						
Riskler	Bütçe, fiziki ve teknik altyapı yetersizliği						
Stratejiler	a) Uzlaştırma bürolarının kapasitesi geliştirilecektir.						

	b) Uzlaştırma konusunda toplumsal farkındalığı artırmaya yönelik çalışmalar yapılacaktır.
Maliyet Tahmini	5.137.706.000 TL
Tespitler	<ul style="list-style-type: none">• Uzlaşma uygulamalarının yaygınlaştırılması ile uyuşmazlıkların daha kısa sürede ve daha az masrafla neticelendirilmesi sağlanmıştır.• Adliyelerde uzlaştırma büroları kurulmuştur.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none">• Uzlaştırma bürolarının kapasitelerinin daha da geliştirilmesi• Uzlaştırma kurumunun etkinliğinin artırılması• Farkındalığı artırmak amacıyla yazılı ve görsel basından da faydalanılması

*Performans göstergesi değerleri kümülatif olarak **belirlenmemiştir.**

Amaç	A3 ADİL YARGILANMA HAKKI ÇERÇEVESİNDE CEZA ADALETİ SİSTEMİNİN ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI						
Hedef	H 3.4 Çocukların adli süreçte daha etkin korunmasına yönelik mekanizmalar güçlendirilecektir.						
Amacın İlgili Olduğu Program Alt Program Adı	HUKUK VE ADALET Adli ve İdari Yargı						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adalet sisteminin etkin bir şekilde işleyişini sağlamak						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 3.4.1 Çocuk Adalet Merkezi(ÇAM) sayısı	%25	1	1	2	2	2	3
PG 3.4.2 Çocuk soruşturma bürolarında görev alanlara yönelik eğitim programı sayısı*	%50	0	2	2	2	2	2
PG 3.4.3 Çocuk mahkemesi ve çocuk ağır ceza	%25	94	98	103	108	114	120

mahkemesi sayısı							
Sorumlu Birim	Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı						
İşbirliği Yapılacak Birimler	Türkiye Adalet Akademisi Personel Genel Müdürlüğü Eğitim Dairesi Başkanlığı Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı						
Riskler	<ul style="list-style-type: none"> • Fiziki kapasitenin yetersizliği • Bütçe imkânlarının yetersizliği 						
Stratejiler	<p>a) Çocuk soruşturma bürolarında görev alacak Cumhuriyet savcılarının uzmanlaşması sağlanacaktır.</p> <p>b) Çocuk mahkemesi ve çocuk ağır ceza mahkemeleri yaygınlaştırılacak ve fiziki koşulları çocuk adaleti sisteminin amacına uygun hale getirilecektir.</p> <p>c) Çocuk adalet merkezleri yaygınlaştırılacaktır.</p>						
Maliyet Tahmini	475.000.000 TL						
Tespitler	<ul style="list-style-type: none"> • Çocukların adli süreçte daha etkin korunmasına yönelik mekanizmaların güçlendirilmesi önem taşımaktadır. • Erzurum Çocuk Adalet Merkezi tamamlanarak faaliyete geçirilmiştir. 						
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • Çocuk ağır ceza ve çocuk mahkemesi ile çocuk suçları soruşturma bürolarının sayılarının artırılması • Çocuk ağır ceza ve çocuk mahkemelerinin fiziki koşullarının iyileştirilmesi 						

*Performans göstergesi değerleri kümülatif olarak **belirlenmemiştir.**

Amaç	A3 ADİL YARGILANMA HAKKI ÇERÇEVESİNDE CEZA ADALETİ SİSTEMİNİN ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI						
Hedef	H 3.5 İnfaz sisteminde cezasızlık algısına yol açabilen hususlara ilişkin düzenlemeler yapılacaktır.						
Amacın İlgili Olduğu Program	HUKUK VE ADALET						
Alt Program Adı	Hukuk ve Mevzuat Hizmetleri						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Ceza ve hukuk adalet sisteminin etkinliğini arttırmak						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 3.5.1 Mevzuat değişikliği önerisinin hazırlanması	%100	0	%50	%100	%100	%100	%100
Sorumlu Birim	Mevzuat Genel Müdürlüğü						
İşbirliği Yapılacak Birimler	Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü						
Riskler	Mevzuat değişikliğinin gerçekleştirilememesi						

Stratejiler	a) Maktu denetimli serbestlik uygulamasından nisbi oranlı denetimli serbestlik uygulamasına geçilecektir. b) Hükümlünün denetimli serbestlik tedbiri süresince suçun mahiyetine uygun yükümlülöklere tâbi tutulması sağlanacaktır.
Maliyet Tahmini	2.350.000 TL
Tespitler	İnfaz sisteminin caydırıcılığının güçlendirilmesi adına önemli mevzuat değışiklikleri yapılmıştır.
İhtiyaçlar	Ceza adaleti sisteminin etkinliğı kapsamında, suçla etkin mücadele için infaz sisteminin cezasızlık algısını ortadan kaldıracak şekilde yeniden düzenlenmesi

Amaç	A3 ADİL YARGILANMA HAKKI ÇERÇEVESİNDE CEZA ADALETİ SİSTEMİNİN ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI						
Hedef	H 3.6 Ceza infaz ve denetimli serbestlik sisteminin yönetim kapasitesi geliştirilecektir.						
Amacın İlgili Olduğu Program Alt Program Adı	HUKUK VE ADALET Ceza İnfaz ve İyileştirme						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Cezaların infazı ile hükümlü ve tutukluların yeniden suç işlemesinin önlenmesi ve yükümlülerin topluma intibaklarının sağlanması						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 3.6.1 ACEP Projesi uygulanan ceza infaz kurumu sayısı	%20	159	175	250	300	350	400
PG 3.6.2 Yenilenebilir enerji kaynağı kullanan ceza infaz kurumu sayısı	%20	1	3	5	7	9	11
PG 3.6.3 Psiko-sosyal yardım servislerinde bireysel görüşmeye ve grup çalışmalarına katılım sayısı	%20	800.000	900.000	1.000.000	1.100.000	1.200.000	1.300.000

PG 3.6.4 Sosyo-kültürel, sportif faaliyetlere katılım sayısı	%20	1.000.000	1.100.000	1.200.000	1.300.000	1.400.000	1.500.000
PG 3.6.5 Akıl hastalığı dışında ruhsal rahatsızlığı olan hükümlülerin barındırılması için mahsus bölüm oluşturulan ceza infaz kurumu sayısı	%20	8	8	8	9	9	9
Sorumlu Birim	Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü						
İşbirliği Yapılacak Birimler	Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü						
Riskler	Bütçe kaynaklarının yetersizliği						
Stratejiler	<p>a) Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün kurumsal yapısı ve kapasitesi güçlendirilecektir.</p> <p>b) Ceza infaz kurumlarının insan kaynakları kapasitesi geliştirilecektir.</p> <p>c) Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi'nin (ACEP) altyapısı teknolojik gelişmeler doğrultusunda güçlendirilecektir.</p> <p>d) Ceza infaz kurumlarına güneş enerjisi santralleri kurulacak ve diğer enerji verimlilik önlemleri hayata geçirilecektir.</p> <p>e) Ceza infaz kurumlarının faydalanacağı kampüs devlet hastanelerinin ve semt polikliniklerinin sayılarının artırılması için ilgili kurumlarla çalışmalar yapılacaktır.</p> <p>f) Akıl hastalığı dışında ruhsal rahatsızlığı olan hükümlülerin barındırılması için 5275 sayılı Kanun'un 18. maddesinde bahsi geçen mahsus bölümü bulunan ceza infaz kurumu sayısı artırılacaktır.</p>						

	<p>g) Psiko-sosyal yardım servislerinin kapasitesi güçlendirilecektir.</p> <p>h) Elektronik izleme sistemi milli teknoloji imkânlarından da istifade edilmek suretiyle geliştirilecektir.</p> <p>i) Uyuşturucu suçlarında denetimli serbestlikten faydalanan yükümlülere yönelik özelleştirilmiş müdahale programları geliştirilecektir.</p> <p>j) Yükümlülere yönelik iyileştirme çalışmaları teknolojik gelişmeler doğrultusunda yeni yöntemler ile yapılacaktır.</p> <p>k) Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Arama ve Kurtarma Ekibinin (CEKUT) kapasitesi güçlendirilecektir.</p>
Maliyet Tahmini	184.000.000.000 TL
Tespitler	<ul style="list-style-type: none"> • Hükümlü ve tutukluların meslek ve sanatlarının geliştirilmesi veya bir meslek ve sanat öğrenmeleri ve bu yolla rehabilite edilmeleri amacıyla ceza infaz kurumlarında meslek edinme programları geliştirerek çalışan hükümlü sayısı artırılmıştır. • Okur-yazar sertifikası olmayan hükümlülere okur-yazarlık eğitimi vermeye devam edilmiştir. • Hükümlü ve tutuklulara yönelik psiko-sosyal destek ve sosyal yaşama yeniden uyum programları geliştirilmesi ile alternatif infaz yöntemleri (denetimli serbestlik, elektronik kelepçe) uygulamalarına devam edilmiştir. • Ceza infaz personeline ceza infaz kurumlarında kalan hassas gruplara yönelik olarak davranış eğitimleri verilmiştir.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • Ceza infaz kurumlarının ve denetimli serbestlik müdürlüklerinin yönetim kapasitesinin teknolojik imkânlar kullanılmak suretiyle daha da geliştirilmesi • Hükümlülerin özel durumlarına mahsus rehabilitasyona ilişkin ceza infaz kurumlarının sayısının artırılması • Psiko-sosyal yardım servislerinin kapasitesinin güçlendirilmesi

Amaç	A3 ADİL YARGILANMA HAKKI ÇERÇEVESİNDE CEZA ADALETİ SİSTEMİNİN ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI						
Hedef	H 3.7 Ceza infaz kurumlarında ihtiyaca uygun yeni uygulamalar geliştirilecektir.						
Amacın İlgili Olduğu Program Alt Program Adı	HUKUK VE ADALET Ceza İnfaz ve İyileştirme						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Cezaların infazı ile hükümlü ve tutukluların yeniden suç işlemesinin önlenmesi ve yükümlülerin topluma intibaklarının sağlanması						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 3.7.1 Kapalı ceza infaz kurumlarında kurulan çok programlı lise sayısı	%25	5	6	7	8	9	10
PG 3.7.2 Ceza infaz kurumu yerleşkelerinde kurulan Adalet Halk Kütüphaneleri sayısı	%25	8	10	12	14	16	18
PG 3.7.3 Meslek edindirme kurslarına katılan hükümlü/tutuklu sayısı	%50	33.700	36.200	38.700	41.200	43.700	46.200

Sorumlu Birim	Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü
İşbirliği Yapılacak Birimler	Mevzuat Genel Müdürlüğü Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Eğitim Dairesi Başkanlığı
Riskler	Bütçe imkanlarının yetersizliği
Stratejiler	<p>a) Hükümlü ve tutuklular için meslek edindirme programları geliştirilecektir.</p> <p>b) Ceza infaz kurumlarında hükümlü ve tutukluların ziyaret süreçlerindeki iş ve işlemler ile sağlık işlemleri, gelişmiş teknolojik yöntemler kullanılarak dijitalleştirilecektir.</p> <p>c) Yakınları ceza infaz kurumunda bulunan çocukların yakınlarıyla sosyal ilişkilerini çocukların gelişimine hizmet edecek şekilde yapabilmelerine yönelik çalışmalar yürütülecektir.</p> <p>d) Ceza infaz kurumlarındaki suça sürüklenen çocukların örgün öğretime dahil edilmesi amacıyla kapalı ceza infaz kurumlarında kurulan çok programlı liseler yaygınlaştırılacaktır.</p> <p>e) Ceza infaz kurumu yerleşkelerinde yeni Adalet Halk Kütüphaneleri açılacaktır.</p>
Maliyet Tahmini	600.000.000 TL
Tespitler	Tutuklu ve hükümlülerin, ceza infaz kurumunda buldukları süreci kendileri, aileleri ve toplum açısından bir değişim ve iyileşme süreci haline getirmek amacıyla meslek edindirme kursları verilmiş, örgün ve açıktan eğitim imkânları sağlanmış, sağlık ve psiko-sosyal destek servisleri hizmeti sunulmuş, kütüphane imkânlarına erişim çalışmaları devam ettirilmiştir.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> Hükümlü ve tutuklular için meslek edindirme programlarının geliştirilmesi Ceza infaz kurumlarında kurulan çok programlı liselerin yaygınlaştırılması

Amaç	A4 HUKUK VE İDARİ YARGILAMA SÜREÇLERİNİN SADELEŞTİRİLMESİ VE ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI						
Hedef	H 4.1 Hukuk yargılamasının etkinliği artırılacaktır.						
Amacın İlgili Olduğu Program	HUKUK VE ADALET						
Alt Program	Hukuk ve Mevzuat Hizmetleri						
Adı	Adli ve İdari Yargı						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program	Ceza ve hukuk adalet sisteminin etkinliğini arttırmak						
Hedefi	Adalet sisteminin etkin bir şekilde işleyişini sağlamak						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 4.1.1 Mevzuat değişikliği önerisinin hazırlanması	%50	0	%50	%100	%100	%100	%100
PG 4.1.2 Hukuk davalarının ortalama görülme süresi*	%50	246	240	235	230	225	220
Sorumlu Birim	Mevzuat Genel Müdürlüğü						
İşbirliği Yapılacak Birimler	Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü						

Riskler	Mevzuat değişikliğinin gerçekleştirilememesi
Stratejiler	<p>a) Hukuk yargılamalarında mahkeme ara kararlarını yerine getirmeyen üçüncü kişi veya kurum temsilcilerine yönelik yaptırım getirilmesi sağlanacaktır.</p> <p>b) Uzun süren kadastro davalarının daha hızlı bir şekilde çözüme kavuşturulmasına yönelik tedbirler alınacaktır.</p> <p>c) Aile hukukunda uygulamadan doğan sorunların giderilmesine yönelik tedbirler geliştirilecektir.</p>
Maliyet Tahmini	2.350.000 TL
Tespitler	Hukuk yargılamasının etkinliğinin artırılması önem taşımaktadır.
İhtiyaçlar	Boşanma davalarında ve uzun süren kadastro davalarının çözümünde yeni mekanizmalar geliştirilmesi

*Performans göstergesi değerleri kümülatif olarak **belirlenmemiştir.**

Amaç	A4 HUKUK VE İDARİ YARGILAMA SÜREÇLERİNİN SADELEŞTİRİLMESİ VE ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI						
Hedef	H 4.2 Arabuluculuk kurumunun etkinliği artırılacaktır.						
Amacın İlgili Olduğu Program	HUKUK VE ADALET						
Alt Program Adı	Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Alternatif çözüm yolu olan uzlaşma ve arabuluculuk sisteminin işlerliğinin arttırılmasını sağlamak						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 4.2.1 Mevzuat değişikliği önerisinin tamamlanması	%50	0	%50	%100	%100	%100	%100
PG 4.2.2 Arabuluculuk müessesesine başvurularak olumlu sonuçlanan dosya sayısı*	%50	520.287	598.330	688.079	791.290	909.983	1.046.000
Sorumlu Birim	Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü						
İşbirliği Yapılacak Birimler	Mevzuat Genel Müdürlüğü Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü						

Riskler	Mevzuat değişikliğinin gerçekleştirilememesi
Stratejiler	<p>a) Arabuluculuğun mevzuat altyapısının yeniden düzenlenmesine ilişkin çalışma yapılacaktır.</p> <p>b) İhtiyari arabuluculuğun etkinliğini artırmak için çalışmalar yürütülecektir.</p> <p>c) Mahkeme temelli aile arabuluculuğu müessesesi oluşturulacaktır.</p> <p>d) Sosyal arabuluculuk ve akran arabuluculuğu gibi alanlara yönelik çalışmalar yürütülecektir.</p>
Maliyet Tahmini	10.703.271.000 TL
Tespitler	<ul style="list-style-type: none"> • Dava şartı arabuluculuğun kapsamı genişletilmiştir. • Arabuluculuk uygulamalarının yaygınlaştırılması ile uyuşmazlıkların daha kısa sürede ve daha az masrafla neticelendirilmesi sağlanmıştır.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • Arabuluculuğun mevzuat altyapısının yeniden düzenlenmesi • Arabuluculuk kurumunun daha da geliştirilmesi • İhtiyari arabuluculuğun etkinliğinin artırılması • Mahkeme temelli aile arabuluculuğu müessesesinin ihdası

*Performans göstergesi değerleri kümülatif olarak **belirlenmemiştir.**

Amaç	A4 HUKUK VE İDARİ YARGILAMA SÜREÇLERİNİN SADELEŞTİRİLMESİ VE ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI							
Hedef	H 4.3 İdari yargılama usulünün sadeleştirilmesi ve etkinliğinin artırılması sağlanacaktır.							
Amacın İlgili Olduğu Program	HUKUK VE ADALET							
Alt Program	Hukuk ve Mevzuat Hizmetleri							
Adı	Adli ve İdari Yargı							
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program	Ceza ve hukuk adalet sisteminin etkinliğini arttırmak							
Hedefi	Adalet sisteminin etkin bir şekilde işleyişini sağlamak							
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028	
PG 4.3.1 Mevzuat değişikliği önerisinin tamamlanması	%50	0	%50	%100	%100	%100	%100	
PG 4.3.2 İdari davaların ortalama görülme süresi*	%50	197	194	190	186	182	180	
Sorumlu Birim	Mevzuat Genel Müdürlüğü							
İşbirliği Yapılacak Birimler	Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü							

Riskler	Mevzuat değişikliğinin gerçekleştirilememesi
Stratejiler	<p>a) İdari yargıda dosyaların tekemmül sürecini kısaltacak düzenlemeler yapılacaktır.</p> <p>b) İdare ve vergi mahkemelerinde dava açma süreleri yeknesak hale getirilecektir.</p> <p>c) İdare ile birey arasındaki uyuşmazlıklar ile farklı kurumlar arasındaki uyuşmazlıklarda sulh müessesesine başvuru zorunlu kılınacaktır.</p>
Maliyet Tahmini	2.350.000 TL
Tespitler	İdari yargılama süreçlerinin etkinliğinin artırılması önem taşımaktadır.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • İdari yargılama usullerinin sadeleştirilmesi • Sulh müessesesine başvurunun zorunlu kılınması

*Performans göstergesi değerleri kümülatif olarak **belirlenmemiştir.**

Amaç	A4 HUKUK VE İDARİ YARGILAMA SÜREÇLERİNİN SADELEŞTİRİLMESİ VE ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI						
Hedef	H 4.4 İcra ve iflas sisteminin etkinliği artırılacaktır.						
Amacın İlgili Olduğu Program	HUKUK VE ADALET						
Alt Program Adı	Adli ve İdari Yargı						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adalet sisteminin etkin bir şekilde işleyişini sağlamak						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 4.4.1 Mevzuat değişikliği önerisinin hazırlanması	%70	0	%50	%100	%100	%100	%100
PG 4.4.2 Derdest fiziki dosyaların UYAP sistemine aktarılma oranı	%30	%95	%100	%100	%100	%100	%100
Sorumlu Birim	İcra İşleri Dairesi Başkanlığı						

İşbirliği Yapılacak Birimler	Mevzuat Genel Müdürlüğü Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü
Riskler	Mevzuat değişikliğinin gerçekleştirilememesi
Stratejiler	a) Yeni bir İcra ve İflas Kanunu hazırlanacaktır. b) Yeni icra dairesi modeli yaygınlaştırılacaktır. c) Elektronik dosya sistemi kullanımı artırılacak ve icra dairelerindeki derdest fiziki dosyaların UYAP sistemine aktarılması tamamlanacaktır.
Maliyet Tahmini	13.830.000 TL
Tespitler	İcra ve iflas sisteminin etkinliğinin artırılması önem taşımaktadır.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • Yeni bir İcra ve İflas Kanunu'nun hazırlanması • Yeni icra modelinin yaygınlaştırılması • Elektronik dosya kullanımının artırılması

Amaç	A5 İNSAN HAKLARININ VE SAVUNMA HAKKININ GÜÇLENDİRİLMESİ						
Hedef	H 5.1 Yargı teşkilatında insan hakları duyarlılığı artırılacaktır.						
Amacın İlgili Olduğu Program Alt Program Adı	HUKUK VE ADALET Hukuk ve Mevzuat Hizmetleri						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Ceza ve hukuk adalet sisteminin etkinliğini arttırmak						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 5.1.1 İnsan Hakları Eylem Planı'nın hazırlanması	%80	0	%100	%100	%100	%100	%100
PG 5.1.2 Personel eğitimlerinde insan hakları dersleri temel eğitim programlarının tamamına alınması	%20	%25	%50	%100	%100	%100	%100
Sorumlu Birim	İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı						

İşbirliği Yapılacak Birimler	Eğitim Dairesi Başkanlığı
Riskler	İşbirliği yapılan kurumlarca sorumlu olunan stratejilerin tamamlanamaması
Stratejiler	<p>a) Yeni bir İnsan Hakları Eylem Planı hazırlanacak ve etkili bir şekilde uygulanacaktır.</p> <p>b) İnsan hakları alanında faaliyet gösteren uluslararası koruma mekanizmalarının gözlem ve raporları izlenecektir.</p> <p>c) İnsan hakları alanında ulusal ve uluslararası sivil toplum örgütleriyle iş birliği imkânları geliştirilecektir.</p> <p>d) Yargı mensuplarının meslek öncesi ve meslek içi eğitimlerinde insan haklarına yönelik yeni programlar geliştirilecektir.</p> <p>e) Personel eğitimlerinde insan hakları dersleri temel eğitim programlarının tamamına eklenecektir.</p>
Maliyet Tahmini	60.000.000 TL
Tespitler	2021 yılında açıklanan İnsan Hakları Eylem Planı'nın uygulama dönemi 2023 yılında sonlanmıştır. 2 yıllık Uygulama Takvimi'nin sonunda Eylem Planı kapsamında gerçekleştirilmesi öngörülen faaliyetlerin önemli bir kısmı hayata geçirilmiştir.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • Yeni İnsan Hakları Eylem Planı'nın hazırlanması • İnsan hakları konusunda duyarlılığın artırılması • Yargı çalışanlarına düzenli eğitim verilmesi

Amaç	A5 İNSAN HAKLARININ VE SAVUNMA HAKKININ GÜÇLENDİRİLMESİ						
Hedef	H 5.2 Savunmanın güçlendirilmesi ve avukatların adli süreçlere daha etkin katılması için çalışmalar yapılacaktır.						
Amacın İlgili Olduğu Program Alt Program Adı	HUKUK VE ADALET Hukuk ve Mevzuat Hizmetleri						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Ceza ve hukuk adalet sisteminin etkinliğini arttırmak						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 5.2.1Mevzuat değişikliği önerisinin hazırlanması	%50	%25	%50	%100	%100	%100	%100
PG 5.2.2 Avukatların hak, yetki ve sorumluluklarının tespitine ilişkin ihtiyaç analizi yapılması	%50	0	%50	%100	%100	%100	%100
Sorumlu Birim	Mevzuat Genel Müdürlüğü						
İşbirliği Yapılacak Birimler	Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü						
Riskler	Mevzuat değişikliğinin gerçekleştirilememesi						

Stratejiler	a) Avukatların hak, yetki ve sorumluluklarına ilişkin mevzuat hazırlık çalışması tamamlanacaktır. b) Uyuşmazlıkların çözümünde avukatlara daha fazla yetki ve sorumluluk verilmesine yönelik çalışma yapılacaktır.
Maliyet Tahmini	1.634.000 TL
Tespitler	Avukatlık Kanunu ile ilgili çalışmalar yürütmek üzere bir bilim komisyonu kurulmuştur.
İhtiyaçlar	Avukatlık mesleğinin yargısal süreçlerdeki etkinliğinin arttırılması

Amaç	A6 ADALETE ERİŞİMİN KOLAYLAŞTIRILMASI VE ADALET HİZMETLERİNDEN MEMNUNİYETİN ARTIRILMASI							
Hedef	H 6.1 Adalete erişimi güçlendirecek düzenlemeler yapılacaktır.							
Amacın İlgili Olduğu Program Alt Program Adı	HUKUK VE ADALET Adalete Erişimin Artırılması							
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adalete erişimin kolaylaştırılması ve adalet hizmetlerine memnuniyetin artırılması							
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028	
PG 6.1.1 Mevzuat değişikliği önerisinin hazırlanması	%40	%25	%50	%100	%100	%100	%100	
PG 6.1.2 Adli yardım hizmeti için yapılan harcama miktarındaki artış oranı*	%30	2.116.932.804	%35	%40	%43	%45	%46	
PG 6.1.3 Adli yardım başvurularının değerlendirilmesinde standartlar oluşturulması	%30	0	%50	%100	%100	%100	%100	
Sorumlu Birim	Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı							
İşbirliği Yapılacak Birimler	Mevzuat Genel Müdürlüğü							

Riskler	<ul style="list-style-type: none"> • Mevzuat değişikliğinin yapılamaması • Bütçe kaynaklarının yeterli olmaması
Stratejiler	<p>a) Kanun yoluna başvuru sürelerinin yeknesak hale getirilmesi sağlanacaktır.</p> <p>b) Adalete erişimin güçlendirilmesi amacıyla, mevzuatta yer alan adli yardım hükümleri gözden geçirilecektir.</p> <p>c) Adli yardıma ayrılan mali kaynak artırılacaktır.</p> <p>d) Adli yardım başvurularının değerlendirilmesinde standartlar oluşturulacaktır.</p>
Maliyet Tahmini	19.383.762.000 TL
Tespitler	<ul style="list-style-type: none"> • Adli yardım hizmeti için yapılan harcamalar artırılmıştır. • 2018 yılında 359.935.162 TL olan adli yardım harcaması 2023 yılı Kasım ayında 2.116.932.804 TL'ye ulaşmıştır.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • Adalete erişimin güçlendirilmesi • Başvurularda yeni standartlar oluşturulması

Amaç	A6 ADALETE ERİŞİMİN KOLAYLAŞTIRILMASI VE ADALET HİZMETLERİNDEN MEMNUNİYETİN ARTIRILMASI						
Hedef	H 6.2 Adalet sisteminde kadın haklarına ilişkin uygulamalar geliştirilecek, adli süreçte şiddet mağduru kadınların adalete erişimleri güçlendirilecektir.						
Amacın İlgili Olduğu Program Alt Program Adı	HUKUK VE ADALET Adalete Erişimin Artırılması						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adalete erişimin kolaylaştırılması ve adalet hizmetlerine memnuniyetin artırılması						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 6.2.1 Broşür sayısı*	%50	30.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
PG 6.2.2 Eğitimlerde kadın haklarına yönelik uygulanan program sayısı*	%50	0	1	1	1	1	1
Sorumlu Birim	Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı						

İşbirliği Yapılacak Birimler	Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Eğitim Dairesi Başkanlığı
Riskler	<ul style="list-style-type: none"> • Bütçe kaynaklarının yeterli olmaması • Toplumun dinamik yapısı karşısında etkili ve hızlı çözümlerin oluşturulamaması
Stratejiler	<p>a) Aile içi ve kadına yönelik şiddet suçları soruşturma bürolarının yaygınlaştırılması ve bu bürolarda görev alacak Cumhuriyet savcılarının uzmanlaşması sağlanacaktır.</p> <p>b) Adli yardım sisteminde kadın haklarının daha etkili korunmasını sağlayan uygulamalar geliştirilecektir.</p> <p>c) Hizmet içi ve hizmet öncesi eğitimlerde kadın haklarına yönelik programlar geliştirilip uygulanacaktır.</p> <p>d) Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüklerinin, şiddet mağduru kadınlara hizmet sunma kapasitesi geliştirilecektir.</p> <p>e) Adli süreçte kadın mağdurların haklarını etkin kullanması sağlanacak ve adalete erişimleri kolaylaştırılacaktır.</p> <p>f) Mağdur kadınların, yargısal süreçlerdeki haklarına ilişkin bilgiye kolay erişimi sağlanacaktır.</p>
Maliyet Tahmini	35.000.000 TL
Tespitler	<ul style="list-style-type: none"> • Adli süreçte şiddet mağduru kadınların adalete erişimlerinin güçlendirilmesi önem taşımaktadır. • Ülkemizde aile içi ve kadına şiddet konularında mağdurların adalete erişimi ve haklarını daha fazla korumaya yönelik teknolojik imkânlardan da faydalanılarak önemli tedbirler alınmıştır.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • Aile içi ve kadına yönelik şiddet suçları bakımından çok daha hızlı bir mekanizma geliştirilmesi • Kadın haklarına yönelik toplumsal duyarlılığın ve bilincin artırılması

*Performans göstergesi değerleri kümülatif olarak **belirlenmemiştir.**

Amaç	A6 ADALETE ERİŞİMİN KOLAYLAŞTIRILMASI VE ADALET HİZMETLERİNDEN MEMNUNİYETİN ARTIRILMASI						
Hedef	H 6.3 Yaşlı ve engellilerin adalete erişimleri güçlendirilecektir.						
Amacın İlgili Olduğu Program Alt Program Adı	HUKUK VE ADALET Adalete Erişimin Artırılması						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adalete erişimin kolaylaştırılması ve adalet hizmetlerine memnuniyetin artırılması						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 6.3.1 Adli yardım başvuru formlarının engellilerin engel durumlarına özgülenmesi	%25	0	%50	%100	%100	%100	%100
PG 6.3.2 Mağdur ve tanık haklarına ilişkin hazırlanan materyallerin engelli	%25	0	%50	%100	%100	%100	%100

bireyler için erişilebilir hale getirilmesi							
PG 6.3.3 İşitme engellilere özgü mobil uygulamanın hizmete sunulması	%25	0	%25	%50	%100	%100	%100
PG 6.3.4 Adalet personeline yönelik eğitim modülü hazırlanması	%25	0	%50	%100	%100	%100	%100
Sorumlu Birim	Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı						
İşbirliği Yapılacak Birimler	Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü Eğitim Dairesi Başkanlığı						
Riskler	<ul style="list-style-type: none"> Bütçe kaynaklarının yeterli olmaması 						
Stratejiler	<p>a) Adli yardım başvuru formları engellilerin engel durumlarına özgülenerik erişilebilir hale getirilecektir.</p> <p>b) Mağdur ve tanık haklarına ilişkin hazırlanan materyaller engelli bireyler için erişilebilir hale getirilecektir.</p> <p>c) Yaşlı ve engelli mağdurların ifadelerinin AGO'larda alınmasına yönelik farkındalık artırıcı çalışmalar yapılacaktır.</p> <p>d) İşitme engelli bireylerin adli süreçte beyanlarını daha rahat ifade etmelerine yarayacak görüntülü işaret dili tercümanlığı hizmeti sunulacaktır.</p>						

	<p>e) İşitme engelli bireylerin adliyelerdeki iş ve işlemleri için ihtiyaç duyabilecekleri bilgilendirme ve yönlendirme hizmetlerine mobil uygulama aracılığıyla ulaşılması sağlanacaktır.</p> <p>f) Adalet personeline yönelik olarak engellilerin adalete erişiminde faydalanabilecekleri eğitim modülü hazırlanacaktır.</p>
Maliyet Tahmini	200.000.000 TL
Tespitler	<ul style="list-style-type: none">• Yaşlı ve engelli bireylerin adalet hizmetlerinden faydalanırken özel durumlarından kaynaklı sorunlarının giderilmesi önem taşımaktadır.• Adliyelerde yaşlıların ve engellilerin fiziksel erişimini kolaylaştıran uygulamalar yaygınlaştırılmıştır.
İhtiyaçlar	Yaşlı ve engelli bireylerin hizmetten eksiksiz faydalanmalarının sağlanması

Amaç	A6 ADALETE ERİŞİMİN KOLAYLAŞTIRILMASI VE ADALET HİZMETLERİNDEN MEMNUNİYETİN ARTIRILMASI						
Hedef	H 6.4 Hukuk klinikleri uygulamasının yaygınlaştırılması için yargı kurumlarının hukuk fakülteleri ile iş birliği geliştirilecektir.						
Amacın İlgili Olduğu Program Alt Program Adı	YÖNETİM VE DESTEK Üst Yönetim, İdari ve Mali Hizmetler						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi							
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 6.4.1 Hukuk kliniği yöntemi kapsamında artırılacak alan sayısı	%50	5	7	7	8	8	9
PG 6.4.2 Çerçeve belgenin hazırlanması	%50	0	%25	%100	%100	%100	%100
Sorumlu Birim	Strateji Geliştirme Başkanlığı						

İşbirliği Yapılacak Birimler	Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü Ceza İşleri Genel Müdürlüğü
Riskler	Bütçe kaynaklarının yetersizliği
Stratejiler	a) Hukuk kliniği yöntemi yaygınlaştırılacak ve uygulama kapsamındaki alan sayısı artırılacaktır. b) İlgili kurumlarla iş birliği halinde hukuk kliniklerinin standartlarını belirleyen bir çerçeve belge hazırlanacaktır.
Maliyet Tahmini	6.000.000 TL
Tespitler	<ul style="list-style-type: none">• Hukuk klinikleri çalışmalarını uygulamaya önemli bir katkı sağlamaktadır.• Hukuk klinikleri uygulamasının kapsamının artırılması ve yaygınlaştırılmasına yönelik farklı üniversiteler ile protokoller imzalanmıştır.
İhtiyaçlar	Uygulamanın daha da yaygınlaştırılması

Amaç	A6 ADALETE ERİŞİMİN KOLAYLAŞTIRILMASI VE ADALET HİZMETLERİNDEN MEMNUNİYETİN ARTIRILMASI						
Hedef	H 6.5 Adalet hizmetlerinin fiziki kapasitesi adalete erişimi kolaylaştıran ve çevreye duyarlı bir anlayışla güçlendirilecektir.						
Amacın İlgili Olduğu Program Alt Program Adı	HUKUK VE ADALET Adli ve İdari Yargı						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adalet sisteminin etkin bir şekilde işleyişini sağlamak						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2024	2025	2026	2027	2028
PG 6.5.1 Doğal afet ve acil durum merkezinin kurulması	%50	0	%50	%100	%100	%100	%100
PG 6.5.2 Adliye ve ek hizmet binalarının kapalı metrekare alanı	%50	5.759.577	5.900.039	5.972.578	6.341.671	7.396.478	7.496.478

Sorumlu Birim	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
İşbirliği Yapılacak Birimler	Personel Genel Müdürlüğü Strateji Geliştirme Başkanlığı
Riskler	Bütçe kaynaklarının yetersizliği
Stratejiler	<p>a) Yeni inşa edilecek adliyelerin, vatandaşların kolay ulaşabileceği yerlerde olması sağlanacaktır.</p> <p>b) Yaşlı ve engelli dostu, erişilebilir ve yeterli sosyal alanların bulunduğu adli hizmet binaları inşa edilecektir.</p> <p>c) Yeni inşa edilen adliyelerde yenilenebilir enerji teknolojileri kullanılacaktır.</p> <p>d) Doğal afet sonrası yargısal faaliyetlerin kesintisiz sürdürülebilmesi için ülke genelinde belirlenen yerlere doğal afet ve acil durum merkezleri kurulacaktır.</p> <p>e) Doğal afet dönemlerinde adli hizmetlerin aksamaması için gerekli tedbirler alınacak ve insan kaynağının hazır tutulması amacıyla istekliler arasından personel belirlenecektir.</p>
Maliyet Tahmini	41.750.819.000 TL
Tespitler	Adalete erişimi kolaylaştırmak için fiziki kapasite güçlendirilirken çevreye duyarlı bir anlayışla hareket edilmesi önem taşımaktadır. Bu yönde önemli çalışmalar yürütülmüştür.
İhtiyaçlar	<ul style="list-style-type: none"> Erişilebilir ve yeterli sosyal alanların bulunduğu adli hizmet binalarının inşası Doğal afet dönemlerinde adli hizmetlerin aksamaması

MALİYETLENDİRME

Tablo 12: Tahmini Maliyetler

	2024	2025	2026	2027	2028	TOPLAM MALİYET
Amaç 1	533.850.000	1.285.950.000	1.083.250.000	724.049.000	396.750.000	4.023.849.000
Hedef 1.1	265.000.000	1.000.000.000	770.000.000	393.999.000	50.000.000	2.478.999.000
Hedef 1.2	600.000	800.000	1.000.000	1.200.000	1.300.000	4.900.000
Hedef 1.3	30.000.000	33.000.000	35.000.000	37.000.000	39.000.000	174.000.000
Hedef 1.4	210.000.000	220.000.000	240.000.000	250.000.000	260.000.000	1.180.000.000
Hedef 1.5	5.000.000	6.000.000	7.000.000	8.000.000	9.000.000	35.000.000
Hedef 1.6	15.000.000	17.000.000	19.000.000	21.000.000	23.000.000	95.000.000
Hedef 1.7	2.000.000	2.500.000	3.000.000	4.000.000	5.000.000	16.500.000
Hedef 1.8	750.000	1.000.000	1.500.000	2.000.000	2.500.000	7.750.000
Hedef 1.9	500.000	650.000	750.000	850.000	950.000	3.700.000
Hedef 1.10	5.000.000	5.000.000	6.000.000	6.000.000	6.000.000	28.000.000
Amaç 2	78.404.142.000	98.083.948.000	112.242.798.000	126.959.000.000	146.765.000.000	562.454.880.000
Hedef 2.1	77.379.842.000	96.093.172.000	110.694.745.000	125.500.000.000	145.000.000.000	155.000.000.000
Hedef 2.2	5.000.000	5.000.000	6.000.000	7.000.000	8.000.000	31.000.000
Hedef 2.3	152.500.000	927.000.000	353.500.000	50.000.000	55.000.000	1.538.000.000
Hedef 2.4	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	5.000.000
Hedef 2.5	863.800.000	1.054.776.000	1.186.553.000	1.400.000.000	1.700.000.000	6.205.129.000

Hedef 2.6	2.000.000	3.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	8.000.000
Amaç 3	30.281.755.000	35.052.431.000	38.187.120.000	41.294.650.000	45.405.800.000	190.221.756.000
Hedef 3.1	300.000	400.000	500.000	550.000	600.000	2.350.000
Hedef 3.2	1.300.000	1.400.000	500.000	550.000	600.000	4.350.000
Hedef 3.3	754.855.000	929.231.000	1.053.620.000	1.150.000.000	1.250.000.000	5.137.706.000
Hedef 3.4.	425.000.000	11.000.000	12.000.000	13.000.000	14.000.000	475.000.000
Hedef 3.5	300.000	400.000	500.000	550.000	600.000	2.350.000
Hedef 3.6	29.000.000.000	34.000.000.000	37.000.000.000	40.000.000.000	44.000.000.000	184.000.000.000
Hedef 3.7	100.000.000	110.000.000	120.000.000	130.000.000	140.000.000	600.000.000
Amaç 4	1.547.432.000	1.905.170.000	2.157.399.000	2.405.600.000	2.706.200.000	10.721.801.000
Hedef 4.1	300.000	400.000	500.000	550.000	600.000	2.350.000
Hedef 4.2	1.545.002.000	1.901.870.000	2.156.399.000	2.400.000.000	2.700.000.000	10.703.271.000
Hedef 4.3	300.000	400.000	500.000	550.000	600.000	2.350.000
Hedef 4.4	1.830.000	2.500.000	3.500.00	4.500.000	5.000.000	13.830.000
Amaç 5	10.267.000	11.330.000	12.377.000	13.310.000	14.350.000	61.634.000
Hedef 5.1	10.000.000	11.000.000	12.000.000	13.000.000	14.000.000	60.000.000
Hedef 5.2	267.000	330.000	377.000	310.000	350.000	1.634.000
Amaç 6	15.195.173.000	18.860.582.000	11.937.307.000	7.622.119.000	7.760.400.000	61.375.581.000
Hedef 6.1	2.863.173.000	3.524.482.000	3.996.107.000	4.300.000.000	4.700.000.000	19.383.762.000
Hedef 6.2	5.000.000	6.000.000	7.000.000	8.000.000	9.000.000	35.000.000

Hedef 6.3	30.000.000	35.000.000	40.000.000	45.000.000	50.000.000	200.000.000
Hedef 6.4	1.000.000	1.100.000	1.200.000	1.300.000	1.400.000	6.000.000
Hedef 6.5	12.296.000.000	15.294.000.000	7.893.000.000	3.267.819.000	3.000.000.000	41.750.819.000
Genel Yönetim Giderleri	65.750.690.000	81.339.207.000	103.636.015.000	130.625.977.000	153.042.912.000	534.364.809.000
TOPLAM	191.723.309.000	236.538.618.000	269.256.266.000	309.644.705.000	356.091.412.000	1.363.224.310.000

İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Kurum içi koordinasyonun etkinliği, Stratejik Plan'ın başarıya ulaşmasında en önemli unsurlardan biridir. Çalışmaların belirli bir disiplin içerisinde yürütülmemesi Plan kapsamında belirlenen vizyona ulaşılmasının önüne çıkabilecek ciddi bir engel olacaktır.

Koordinasyon çalışması yapılmasındaki bu zorunluluk gözetilerek, buna ilişkin çalışmalar sürdürülecek ve Strateji Geliştirme Başkanlığı'nın koordinesinde izleme ve değerlendirmeye ilişkin faaliyetler, Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu'nda yer alan usullere uygun bir şekilde yürütülecektir.

Bakanlığımızın, 2024-2028 yılları arasında;

- Birim Stratejik Plan Ekipleri
- Bakanlık Stratejik Plan Ekibi
- Strateji Geliştirme Kurulu

Şeklinde belirlenmiş olan organizasyon yapısı içerisinde gerçekleştirilecek izleme ve değerlendirme çalışmalarının sonuçları, raporlar vasıtasıyla ilgili kurumlara bildirilerek, kamuoyuyla paylaşılacaktır.